IROMÁNYSZÁM: B/11607

MEKH
Magyar Energetikai és
Közmű–szabályozási Hivatal

ORSZÁGGYŰLÉSI BESZÁMOLÓ

2024

ORSZÁGGYŰLÉSI BESZÁMOLÓ

2024

Tartalom

Elnöki összefoglaló 5
1. A Hivatal jogállása, feladatai 9
2. A villamosenergia-piac működése és szabályozása 10
2.1. A villamosenergia-piac működése 10
2.2. Engedélyezés és felügyelet 15
2.3. Árelőkészítés, árszabályozás 20
3. A földgázpiac szabályozása és működése 22
3.1. A földgázpiac működése 22
3.2. Engedélyezés és felügyelet 24
3.3. Árelőkészítés, árszabályozás 28
3.4. Ellátásbiztonság 30
4. Távhőtermelés és távhőszolgáltatás működése és szabályozása 32
4.1. A távhőszektor működése, főbb jellemzői 32
4.2. Engedélyezés és felügyelet 33
4.3. Árelőkészítés, árszabályozás 34
5. Energiahatékonyság és megújulók 35
5.1. Energiahatékonyság 35
5.2. Megújuló energiaforrást felhasználó erőművek támogatása 37
5.3. Megújuló villamos energia származásigarancia-rendszer 38
5.4. Megújuló gáz származási garancia rendszer kialakítása 39
6. Víziközmű-szolgáltatás működése és szabályozása 40
6.1. A víziközmű-szolgáltatói ágazat működése, főbb jellemzői 40
6.2. Engedélyezés és felügyelet 42
6.3. Víziközmű-szolgáltatók egyes szabályzatainak jóváhagyása, pályázati kiírások elbírálása, kiszervezés engedélyezése 44
7. Hulladékgazdálkodás 47
7.1. Hulladékgazdálkodási díjak előkészítése, indokolt költségek megállapítása 47
7.2. Átvételi díjak meghatározása 48
7.3. Hulladékgazdálkodással kapcsolatos felügyeleti, ellenőrzési tevékenység 48
7.4. Hulladékgazdálkodási vagyonkataszter működtetése 49
7.5. Az állami hulladékgazdálkodási közfeladattal összefüggő megkeresések, panaszok 49
7.6. Egyéb szabályozási és hatósági feladatok 50
7.7. A Gördülő fejlesztési rendszerterv véleményezése 50
8. A Hivatal nemzetközi szerepvállalása 51
8.1. Európai Unió 51
8.2. Egyéb nemzetközi szervezetek 53
8.3. Regionális együttműködés, piacintegráció 54
8.4. Bilaterális és multilaterális tárgyalások 56
9. A nagykereskedelmi energiapiacok integritása és átláthatósága 57
10. Kritikus szervezetek ellenállóképessége 58
11. Hatósági adatgyűjtés és statisztikai tevékenység 59

11.1. Hatósági adatgyűjtés 59
11.2. Hivatalos energiastatisztika 59
12. Fogyasztóvédelem 61
12.1. Szolgáltatás minősége 61
12.2. Felhasználói panaszok, tájékoztatáskérések 64
12.3. Üzletszabályzatok jóváhagyása 65
12.4. Ellenőrzések 65
12.5 Fogyasztói státusz adatok monitorozása 66
13. A Hivatal gazdálkodása 67
14. Tájékoztató a Hivatal pereinek alakulásáról 67
15. A Hivatal szervezete, humánpolitika 67
16. Kommunikáció 70
16.1. Nyilvánosság 70
16.2. Honlapok, közösségi felületek 70
16.3. Kiadványok, riportok, publikációk 71
MELLÉKLET 72
Rövidítések jegyzéke 72

Tisztelt Országgyűlés!

A Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (a továbbiakban: MEKH vagy Hivatal) számára a 2024-es esztendő ismét a kihívásokhoz való alkalmazkodás, a szakmai alapú szabályozás, valamint a fogyasztói érdekek következetes képviseletének éve volt. A hazai és nemzetközi energiapiacot ebben az évben is a gyorsan változó körülmények határozták meg: az ellátásbiztonság megerősítése, az energiaárak volatilitása, a zöld átállás és a megújuló energiaforrások egyre hangsúlyosabb szerepe egyaránt újfajta megközelítéseket és innovatív szabályozási válaszokat igényelt.

A 2024-es év annak okán is kiemelt jelentőséggel bírt a MEKH életében, hogy a Hivatal fennállásának 30. évfordulóját ünnepelte. Az évfordulóra tekintettel a MEKH egyes publikus anyagai különleges, jubileumi arculattal jelentek meg, hangsúlyozva a Hivatal szakmai múltját és társadalmi szerepvállalását, az évforduló alkalmából tartott ünnepi rendezvényen pedig a korábbi elnökökkel, a nyugállományba vonult kollégákkal és a társhatóságok képviselőivel együtt tekintettük át az elmúlt időszak legfontosabb mérföldköveit. A Hivatal kiemelt fontosságúnak tartja a szakmai értékek megőrzését és az intézményi kultúra folytonosságát.

A villamosenergia-piac működésével kapcsolatos feladatainak ellátása során a MEKH 2024-ben is kiemelt figyelmet fordított az ellátásbiztonságra, a hálózati kapacitások fejlesztésére, valamint arra, hogy a szabályozás támogassa a megújuló energiatermelés bővüléséből eredő kérdések megoldását, a saját célra termelő eszközök üzembe állását, illetve az energia megosztását. A 2024. év során lezajlott a következő árszabályozási ciklushoz kapcsolódó eszköz- és költség-felülvizsgálat is, amely megalapozta a 2025–2028 közötti időszak rendszerhasználati díjainak meghatározását. Ennek keretében nemcsak az árszabályozási keretrendeletet és áralkalmazási rendeleti joganyagot újította meg a Hivatal, hanem az eszköz- és költség-felülvizsgálat módszertanát is. Mivel a villamos energia rendszer hatalmas mértékű fejlesztési igénnyel néz szembe, felértékelődtek a jelenlegi hálózati elemek biztonságos és minél hatékonyabb kihasználására lehetőséget adó mechanizmusok. A lakossági szereplők aktív energiapiaci részvételét támogatva, ugyanakkor az ellátásbiztonságot és a hálózati stabilitást is szem előtt tartva végezte el a Hivatal – az érintett engedélyesek bevonásával – a 2023. év során bevezetett betáplálási korlátozás jogszabályban előírt felülvizsgálatát, és tett javaslatot a betáplálási lehetőségek részleges újra nyitására. Ehhez kapcsolódva egy új online tájékoztató platformot is indított a Hivatal, amely transzparens módon biztosítja a felhasználók számára az információkat a betáplálási lehetőségekről. Az észszerű hálózati infrastruktúra kihasználás, ennek részeként a közös csatlakozási pont használatra vonatkozó kolokációs megállapodások elterjedésének elősegítése volt a célja a betáplálási irányú csatlakozásokról szóló hivatali adatbázis létrehozásának, amely a közcélú villamosenergia-hálózatba betápláló termelőegységek telepítését tervező ipari beruházók számára nyújt tájékoztatást a szabad csatlakozási pontokról. 2024-ben bekapcsolódott a Hivatal az új csatlakozási kapacitás kiosztási eljárás kidolgozásába; az év végén kihirdetésre is kerültek azok a törvényi szabályok, amelyek értelmében a Hivatal a jövőben pályázati úton fogja elbírálni a kapcsolódó EM rendelet szerint meghirdetett szabad betáplálási hálózati kapacitásokat.

A földgázágazat egyik meghatározó jelensége volt 2024-ben a szállítási útvonalak jelentős átrendeződése: a régiós földgázmozgások új irányai – különösen a dél-észak irányú áramlás erősödése – komoly hatással voltak a magyarországi rendszerre is. A MEKH feladata ebben a környezetben az volt, hogy olyan díjszabási és szabályozási döntéseket hozzon, amelyek tükrözik a megváltozott piaci viszonyokat, és egyúttal biztosítják a hosszú távú ellátásbiztonságot is. A földgáztárolási és -szállítási díjak jelentős mérséklésével a Hivatal hozzájárult a piaci szereplők költségeinek csökkentéséhez és a rendszer versenyképességének javításához. Emellett – a villamosenergia-ágazathoz hasonlóan – megkezdte az új árszabályozási ciklusra történő felkészülést is.

A távhőágazatban a 2024. évben a Hivatal legjelentősebb szakmai eredményei az árszabályozáshoz kapcsolódtak. A megújuló távhőtermelés ösztönzése érdekében egyes geotermikus termelők – amelyek megfelelő műszaki és pénzügyi garanciákat vállalnak az ellátásbiztonságra – alaptermelőként kerülnek figyelembevételre, és kételemű árazásra (hődíj-alapdíj) jogosultak a 2024/2025-ös árszabályozási időszaktól. Emellett további ösztönzést jelent a magasabb nyereségtényező alkalmazása azon termelők esetében, akik megújuló energiaforrást hasznosító vagy nagy hatásfokú kapcsolt termelést megvalósító létesítményt

helyeznek üzembe. Az energiahatékonyságot növelő vagy a távhőszolgáltatás költségeit csökkentő beruházást végrehajtó távhőszolgáltatói engedélyeseket is érintették a változások: a Hivatal 2024 decemberében adta ki a jogalkotó által meghatározott magasabb nyereségtényezőre feljogosító beruházási kritériumrendszert. A lakossági felhasználók távhőszolgáltatási árai továbbra sem változtak, míg az energiahordozó árak csökkenése miatt a 2024/2025-ös árszabályozási időszakban a nem lakossági felhasználók hődíja átlagosan 34%-kal csökkent az előző árszabályozási időszakhoz képest.

A zöldgázok elterjedésének támogatása része annak az átfogó szabályozói stratégiának, amely a nemzeti klímacélokkal és az uniós dekarbonizációs törekvésekkel összhangban a jövő energiaellátásának fenntarthatóságát támogatja. Ennek keretében végezte el a Hivatal a megújuló gázok – így a biometán és a hidrogén – rendszerbe illesztésének vizsgálatát. 2024 folyamán a MEKH kiemelt feladata volt, hogy felkészüljön az új típusú villamos energia származási garanciák kezelésére és a számlázási rendszer működtetésére, miután a jogszabálymódosítások lehetővé tették, hogy a nukleáris energiaforrásból származó, valamint a HMKE-k által termelt villamos energia után is kiállítható legyen származási garancia. A villamos energia származási garancia rendszer jelentőségét támasztja alá, hogy a 2023-as évhez képest közel duplázódott a teljes hazai forgalmazott származási garanciához kapcsolódó energiamennyiség, ami így 2024-ben elérte a 11,6 TWh-t, amiben összesen 6 857 913 darab (MWh) hazai eredetű származási garancia volt. Emellett a forgalmi számlatulajdonosok száma is 123 darabról 131 darabra bővült. Fontos – nemcsak az ellenőrzési tervben előre rögzített, hanem a folyamatosan végzett kockázatelemzésen alapuló – feladata volt a Hivatalnak a 2023. évben bejegyzett Hitelesített Energia Megtakarítások (HEM) alapján a hitelesítő szervezetek működésének, valamint a bejegyzett HEM-eknek az ellenőrzése.

A 2024. év folyamán a törvényben szabályozott üzemeltetési szerződés alapján a víziközmű-szolgáltatók többsége változatlanul, közel azonos szolgáltatásminőséggel hatékony és folyamatos működést biztosított. Új közérdekű üzemeltetést már nem kellett elrendelni, de 26 települést érintően fennmaradt a közérdekű üzemeltetési jogviszony a Hivatal határozata alapján. A 2024. évben a tovább folytatódott állami integráció hatására összesen 10 víziközmű-szolgáltató tulajdonosi szerkezetében történt változás, illetve érintette ellátási területét részben vagy egészben az állami integráció. Szintén a 2024. évben került sor az ágazat működését új rendszerben biztosító Víziközmű-fejlesztési és Ellentételezési Alap bevezetésére is.

A 2024. évben a Hivatal a hulladékgazdálkodás területén széles körű díjelőkészítési és díjmegállapítási tevékenységet végzett, melynek keretében a koncessziós rendszer indulását követő gyakorlati tapasztalatok alapján, valamint az irányadó jogszabály-módosításokra tekintettel felülvizsgálta az ezekkel összefüggő rendeleti és módszertani szabályozását is. Emellett a Hivatal továbbra is működtette a hulladékgazdálkodási eszközökre és létesítményekre vonatkozó vagyonkatasztert, valamint véleményezte a koncessziós társaság által benyújtott Gördülő Fejlesztési Rendszertervet. A Hivatal a 2024. évben megkezdte az új típusú díjfelügyeleti tevékenységének gyakorlását is, melynek során a B3 alkategóriájú hulladéklerakók díjalkalmazásának jogszerűségét ellenőrizte. A díjelőkészítési tevékenységgel összefüggésben, a felmerülő szakmai kérdések megvitatása céljából a Hivatal elnökletével kerültek lebonyolításra a kiterjesztett gyártói felelősségi, valamint a kötelező visszaváltási díjas rendszer díjtanácsi ülései.

A MEKH 2024-ben is a költségvetési önállóság keretei között működött, kiadásait saját bevételeiből fedezte, amelyek legnagyobb hányada az ágazati jogszabályokban meghatározott mértékű felügyeleti díjakból, valamint igazgatási és szolgáltatási díjakból származott.

A szervezet humánpolitikája a szakértelem megtartására, a karrierutak biztosítására és a versenyképes munkakörnyezet kialakítására helyezte a hangsúlyt. Kiemelt figyelmet fordított munkatársainak fejlesztésére, a szakember-utánpótlás biztosítására, valamint a Hivatal működése során megszerzett ismeretek átadására - mind a szakmagyakorlók, mind pedig a következő generációk vonatkozásában. Az oktatási intézményekkel folytatott együttműködés keretében 2024-ben a Hivatal csatlakozott a Miskolci Egyetemen létrehozott MVM Ipari Intézeti Tanszék oktatói köréhez, illetve folytatta a már évek óta sikeres programjait a Pécsi Tudományegyetemmel. Ugyanebben az évben a Hivatal – mint statisztikai szerv – első alkalommal vett részt a Központi Statisztikai Hivatal és a Magyar Nemzeti Bank által szervezett StatWars statisztikai verseny zsűrijében is. A MEKH munkatársai ezen felül közel 140 előadást tartottak konferenciákon, hazai és külföldi

szakmai rendezvényeken, továbbá oktatóként is részt vesznek az európai regulátorok nemzetközi szervezetek által koordinált továbbképzési programokban.

A MEKH statisztikai tevékenysége 2024-ben is fontos eszköze volt a piaci transzparencia biztosításának és a szakpolitikai döntések megalapozásának. Hivatalos statisztikai szolgáltatóként a MEKH rendszeres jelentéseket tett közzé a villamosenergia-, földgáz-, távhő és víziközmű-ágazat főbb adatairól, tendenciáiról. Emellett havi és éves adatszolgáltatásokkal, piacmonitoring riportokkal, valamint ár- és költség-összehasonlításokat bemutató elemzésekkel segítette az ágazati szereplők, elemzők és döntéshozók munkáját. A Hivatal által gyűjtött és rendszerezett adatok a nyilvánosság számára is elérhetők, biztosítva az energetikai- és közműszolgáltatások működésének átláthatóságát.

2024-ben a Hivatal jelentős fejlesztéseket hajtott végre az adatszolgáltatás és adatpublikáció területén. Ezek közül kiemelkedik a Hivatal honlapján 2025-től elérhető Power BI alapú interaktív felület, amely lehetővé teszi a hazai földgáz- és villamosenergia-szektor legfontosabb adatainak táblázatos és grafikus megjelenítését: a platformon keresztül a felhasználók – szakmai szereplők és valamennyi érdeklődő – naprakész adatokat érhetnek el és testreszabott lekérdezéseket is készíthetnek. Egy rugalmasan bővíthető adatmodell került kialakításra, amely biztosítja a különféle adatok integrálását és az elemzések mélységi szintjeinek kezelését, lehetővé teszik a felhasználók számára, hogy a vizualizációkban rejlő összefüggésekre könnyen rálássanak, és szükség esetén mélyebb, részletekbe menő vizsgálatokat is végezzenek az adatlefúrás (drill-down) funkciók segítségével. Ez nemcsak az elemzési hatékonyságot növeli, hanem elősegíti az adatalapú döntéshozatalt, támogatja a stratégiai gondolkodást.

A Hivatal a felügyeleti, engedélyezési, ellenőrzési és árszabályozási feladatainak ellátásához szükséges műszaki-gazdasági információkat – amelyek rendeleti úton vagy határozatban előírt adatszolgáltatások eredményeként érkeznek – folyamatosan gyűjti, tisztítja és feldolgozza: ez éves szinten közel kétszázezer elektronikus formában beérkező adatlap fogadását, vizsgálatát és feldolgozását jelenti. A beérkezett adatok hatékony kezelése, elemzése és hasznosítása stratégiai jelentőséggel bír a Hivatal működése szempontjából, melynek kiemelt fontosságát a rendszeres és egyre nagyobb számban érkező eseti adatkérések is alátámasztják. A nagyszámú adatkérés és adatszolgáltatás koordinálását, egycsatornás kiszolgálását, a hivatali szakterületek szoros együttműködését, az ezekhez szükséges fejlesztések kezdeményezését, az adatelemzési tevékenység támogatását és a Hivatalon belüli adathasznosítással kapcsolatos képzések szervezését egy erre létrehozott munkacsoport fogja össze. A Hivatal a közeljövő egyik fontos feladatának pedig a mesterséges intelligencia alkalmazásának vizsgálatát tartja annak érdekében, hogy az adatminőség ellenőrzését, az adathibák detektálását és javítását minél gyorsabban és hatékonyabban tudja végezni.

A MEKH 2024-ben is aktív szereplője volt az európai és nemzetközi energetikai és közműszabályozási együttműködéseknek. A Hivatal részt vett többek között az Energiaközösség, a CEER (Council of European Energy Regulators), valamint az ACER (European Union Agency for the Cooperation of Energy Regulators), az ERRA (Energy Regulators Regional Association) és a WAREG (Association of European Water Regulators) szakmai munkájában, amelynek fórumain szakértői és vezetői hozzájárultak a közös álláspontok kialakításához, az európai jogalkotás előkészítéséhez, valamint a jó gyakorlatok megosztásához.

Az Európai Unió energetikai jogalkotását az év során két nagy jogszabálycsomag véglegesítése dominálta, mindkettő csomag meghatározó lesz az európai és a magyar energetikai szabályozás következő éveiben. Az uniós villamosenergia-piaci szabályozás javításáról szóló csomag („electricity market design”) kiemelt rendelkezése, hogy előírja a rugalmassági igények nemzeti és EU-s szintű felmérését, továbbá e mellett a hosszú távú áramvásárlási szerződések (PPA) és kétirányú különbözeti szerződésen alapuló megújuló támogatási programok elterjedését kívánja ösztönözni. A csomag számos új, kiskereskedelmi és fogyasztóvédelmi intézkedést vezet be, mint például a rugalmas hálózatcsatlakozási szerződések és a kereskedői kockázatkezelés kötelezettsége, valamint megerősíti a nagykereskedelmi piacok integritásával és átláthatóságával kapcsolatos szabályozást. A szintén 2024-ben kihirdetett Hidrogén és Dekarbonizált Gázpiaci Csomag aktualizálja és kiegészíti az EU-s földgázpiaci szabályozást többek között a hidrogénnel és megújuló gázokkal kapcsolatos előírásokkal, továbbá kiterjeszti és megerősíti az ellátásbiztonsági és a fogyasztóvédelmi szabályokat is.

Az év második felében az Európai Unió Tanácsának magyar elnökségéhez kapcsolódóan a MEKH több nemzetközi eseménynek adott otthont, illetve vett részt azok szervezésében. A MEKH székházában bonyolította le a CEER Közgyűlését és az ACER Szabályozók Tanácsa üléseit, a magyar elnökség programjában szereplő villamosenergia-hálózat fejlesztési konferencián a MEKH elnökhelyettese ismertette az ERRA tanulmányát a megújuló termelők gyors integrációja okozta hálózati kapacitásszűkületek problémáiról, a MEKH adott otthont a CEER és az ACER földgázzal foglalkozó munkacsoport üléseinek, illetve az Európai Bizottság és a MEKH közös szervezésében valósult meg Budapesten a fogyasztókat érintő energetikai kérdésekkel foglalkozó, 16. Citizens' Energy Forum és az ahhoz kapcsolódó Szabályozói Kerekasztal.

A Hivatal 2024. évi működését számos adat és mutató jellemzi, amelyek jól érzékeltetik a szabályozói, felügyeleti és statisztikai tevékenységének mélységét és kiterjedtségét; ezek közül a legbeszédesebbek:

- A MEKH közel 5.000 engedélyes felügyeletét látta el.
- 15 db rendelet, 14.375 db határozat, valamint 10.994 db végzés került kiadásra.
- Több mint 9.000 db adatszolgáltatótól összesen több mint 200.000 db adatszolgáltatás került érkeztetésre és feldolgozásra.
- Az EKR keretében a Hivatal által vezetett nyilvántartásába 5318 db hitelesített energiamegtakarítás került bejegyzésre közel 9,5 PJ mértékkel.
- 6,9 TWh villamos energia zöld származási garancia került kiadásra.
- A MEKH a fogyasztóvédelmi szakterületére több, mint 4.300 ügyfélmegkeresés érkezett.

A Hivatal külön figyelmet fordított a fogyasztók visszajelzéseire és elégedettségére is. A távhő- és villamosenergia-ágazatban elvégzésre került a felhasználói elégedettségi felmérések értékelése, valamint korszerűsítésre került a felmérés módszertana, hogy a Hivatal még pontosabb képet alkothasson a szolgáltatások minőségével kapcsolatos lakossági véleményekről.

A MEKH 2024-ben is elkötelezetten dolgozott azon, hogy független, szakmai alapokon nyugvó munkájával támogassa a nemzeti energiarendszer fenntartható fejlődését, a közműszolgáltatások megbízható működését, valamint a fogyasztói érdekek érvényesülését. A Hivatal nemcsak hazai szinten, hanem a nemzetközi szabályozói közösség aktív tagjaként is hozzájárult az ágazati fejlődéshez, különös tekintettel az Európai Unió Tanácsának magyar elnökségéhez kapcsolódó szakmai eseményekre.

Köszönet illeti munkatársaimat, hogy a fenti célok elérése érdekében elhivatottan dolgoztak és szakmai partnereinket, akikkel hatékony együttműködést tudtunk kialakítani és folytatni az év során.

dr. Juhász Edit
elnök

Budapest, 2025. május

Elektronikusan aláírta:
Dr. Juhász Edit
2025-05-13 15:35:29 +0200
Szigó

1. A Hivatal jogállása, feladatai

A MEKH az 1994-ben megalakított Magyar Energia Hivatal jogutódjaként 2013. április 4-i hatállyal, a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatalról szóló 2013. évi XXII. törvény (a továbbiakban: MEKH törvény) felhatalmazása alapján jött létre. A Hivatal a villamosenergia-, földgáz- és távhőellátással, illetve a víziközmű-szolgáltatással összefüggő engedélyezési, felügyeleti és árszabályozási, illetve ár- és díjelőkészítői feladatokat, valamint az állami hulladékgazdálkodási közfeladat díjszabályozásának előkészítésével kapcsolatos feladatokat ellátó önálló szabályozó szerv. A Hivatalra mint önálló szabályozó szervre és az általa közszolgálati jogviszonyban foglalkoztatottakra 2020. május 1. napjától a különleges jogállású szervekről és az általuk foglalkoztatottak jogállásáról szóló 2019. évi CVII. törvény rendelkezései is kiterjednek.

A Hivatal számára feladatot csak törvény vagy törvény felhatalmazása alapján kiadott jogszabály írhat elő. A Hivatal a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény, a földgáz biztonsági készletezéséről szóló 2006. évi XXVI. törvény, a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény, a távhőszolgáltatásról szóló 2005. évi XVIII. törvény, valamint a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. törvény és az e törvények felhatalmazása alapján kiadott egyéb jogszabályok hatálya alá tartozó szervezetek, személyek ezen jogszabályok szerinti tevékenységének felügyeletét, továbbá a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvényben előírt feladatokat látja el. E feladatkörében a Hivatal látja el továbbá az általános hatályú, közvetlenül alkalmazandó uniós jogi aktusban, az uniós jogi rendelkezésben, az ezek alapján kiadott kötelező erejű határozatban foglaltak végrehajtását. Emellett a Hivatal az energiahatékonyság területén ellátja az energetikai auditálás és az auditok ellenőrzésének feladatait, továbbá irányító hatósága az energiahatékonysági kötelezettségi rendszer (EKR) és energetikai szakreferensek szakpolitikáknak. A Hivatal hitelesíti a 2021-2030-ig terjedő időszak energiahatékonysági szakpolitikáinak eredményeit, és jelentést készít az előrehaladásról az energiapolitikáért felelős miniszternek. A Hivatal a tárgykörben hatáskörrel rendelkező miniszter részére javaslatot tehet jogszabály megalkotására és módosítására, továbbá véleményezési joggal rendelkezik a fentebb meghatározott jogszabályok hatálya alá tartozó személyt, szervezetet, valamint a feladat- és hatáskörét érintő döntések és jogszabályok előkészítése során.

A Hivatal alaptevékenységébe tartozó feladatok körét az Alapító Okirat határozza meg. Az Alapító Okiratban meg nem határozott tevékenységeket az Európai Unió jogi aktusai, a Hivatal feladat- és hatáskörét meghatározó törvények és azok végrehajtására kiadott egyéb jogszabályok, a MEKH törvény, valamint a Hivatal mindenkor hatályos Szervezeti és Működési Szabályzata tartalmazza.

2. A villamosenergia-piac működése és szabályozása

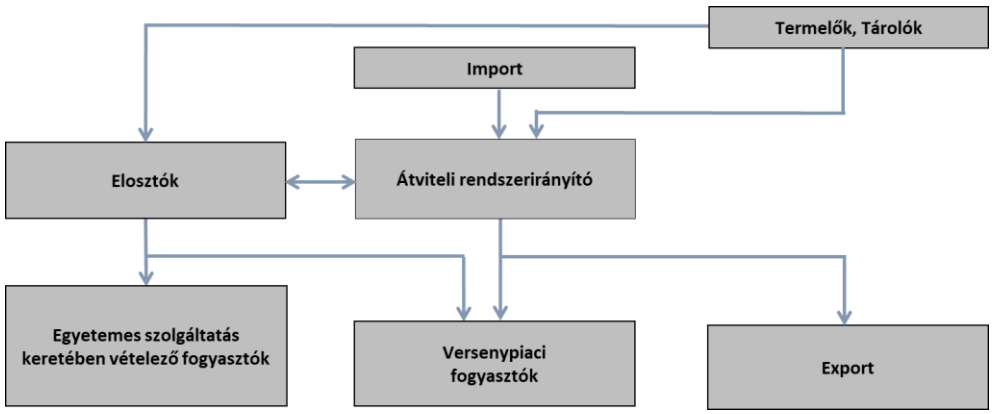
2.1. A villamosenergia-piac működése

2.1.1. Működési modell

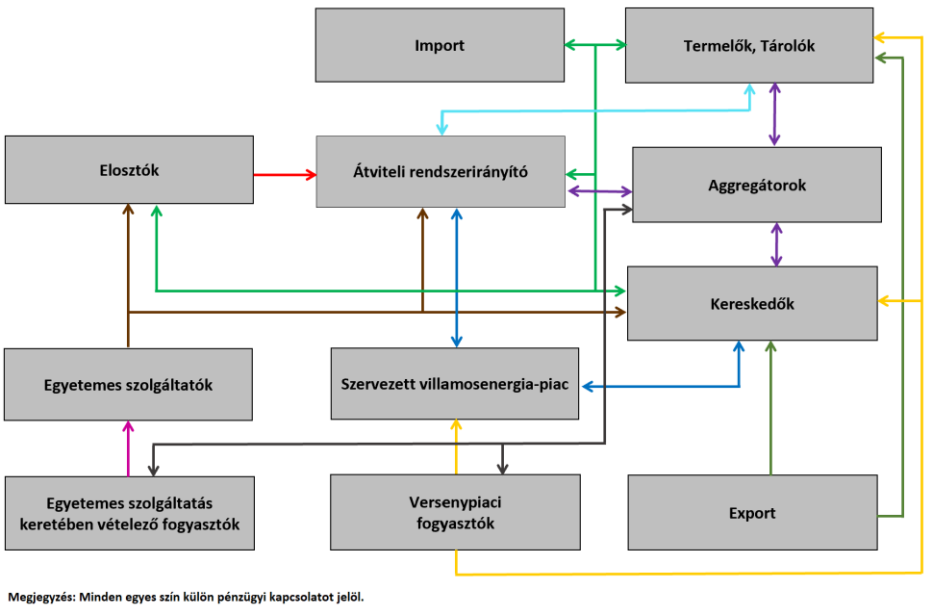
A villamosenergia-rendszer ellátási láncban az erőművi társaságok az általuk megtermelt villamos energiát a kereskedőknek, egyetemes szolgáltatóknak értékesítik, amelyek vagy a nagykereskedelmi piacon értékesítik tovább az áramot, vagy villamos energiát szolgáltatnak a felhasználóknak. Ebben a működési modellben az elmúlt időszakban új elemként jelentek meg az aggregátorok, amelyek az egyedileg kisebb szereplők kisebb volumenű termelését, rugalmasságát, illetve esetlegesen fogyasztását tudják aggregálni és így hatékonyabban közvetíteni a nagyobb szereplők felé. A közcélú hálózatba betáplált villamos energia a termelőtől az átviteli és az elosztóhálózaton keresztül jut el a felhasználóig. Bár a szállítási infrastruktúra tulajdonosai monopolhelyzetben vannak, a hazai szabályozás – az európai uniós előírásokkal összhangban – biztosítja az infrastruktúrához való diszkriminációmentes hozzáférést. Az átviteli, elosztási tevékenységeket különálló társaságoknak kell végezniük, amelyek nem folytathatnak termelési vagy kereskedelmi tevékenységet.

A megújuló energiaforrásból és hulladékból termelt villamos energia tekintetében vannak támogatási rendszerek is, így pl. a KÁT és a METÁR.

1. ábra: A hazai villamosenergia-piac szerkezete 2024-ben (fizikai áramlás)

2. ábra: A hazai villamosenergia-piac szerkezete 2024-ben (pénzügyi áramlás)

2.1.2. Termelői és nagykereskedelmi piac

A hálózatra csatlakozó hazai erőművek összesített beépített kapacitása 2024. év végén – a háztartási méretű kiserőművektől eltekintve – 11.205,3 MW-ot tett ki, amelyből 2.026,6 MW-ot a Paksi Atomerőmű négy blokkja adott. A Paksi Atomerőmű mellett továbbra is jelentős erőművi teljesítményt képvisel a földgáztüzelésű Dunamenti Erőmű (563,7 MW), valamint az alapvetően lignittüzelésű Mátrai Erőmű (950 MW). Az egyes társaságok, társaságcsoportok piaci részesedéseit – a 2024. év végi tulajdoni viszonyokat figyelembe véve – az alábbi táblázat szemlélteti.

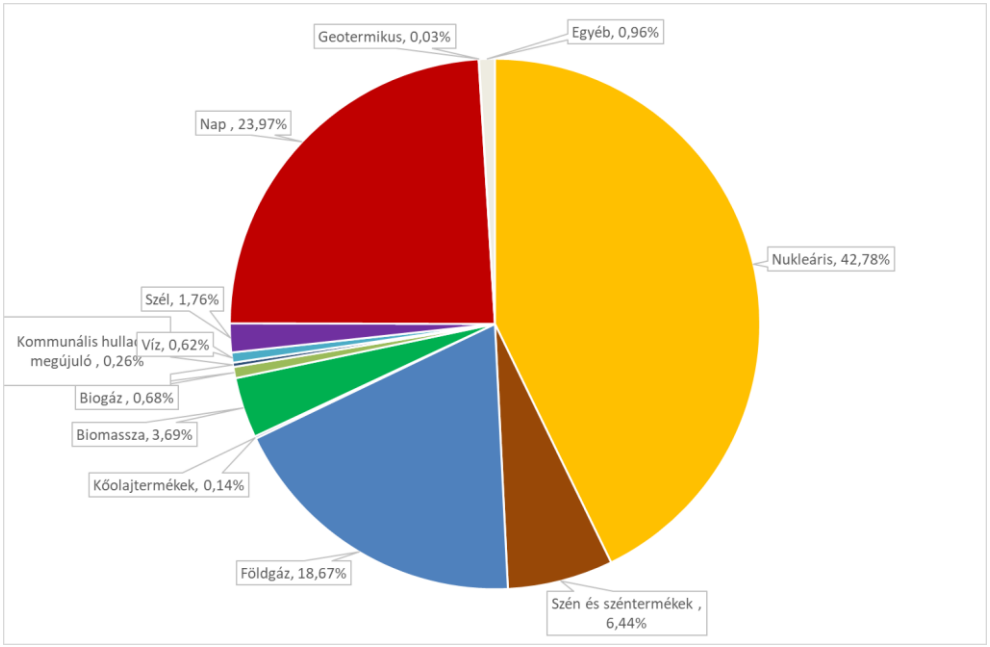
1. táblázat: A hazai erőművi társaságok/csoportok piaci részesedése a beépített kapacitás és a termelés szerint 2024-ben

	Beépített kapacitások (MWe)	Piaci részesedések (kapacitás)	Nettó villamosenergia-termelés (TWh)	Piaci részesedések (termelés)	Bruttó fogyasztás arányában
MVM[1]	4 297,82	38,36%	20,25	59,05%	44,98%
Veolia[2]	943,65	8,42%	2,76	8,06%	6,14%
MET[3]	741,75	6,62%	1,07	3,11%	2,37%
Uniper[4]	433,00	3,86%	2,23	6,50%	4,95%
ALPIQ	403,00	3,60%	0,46	1,35%	1,02%
SIHE Renewable Energy	245,80	2,19%	0,27	0,80%	0,61%
PolSolar	233,50	2,08%	0,41	1,20%	0,91%
ALTEO	180,92	1,61%	0,37	1,09%	0,83%
Iberdrola	158,00	1,41%	0,32	0,92%	0,70%
Rhea SolarPark	144,00	1,29%	0,27	0,79%	0,60%
MOL	111,22	0,99%	0,41	1,20%	0,91%
BorsodChem	96,81	0,86%	0,63	1,83%	1,39%
Greenergy	95,57	0,85%	0,12	0,36%	0,27%
Renalfa IPP	71,85	0,64%	0,10	0,29%	0,22%
Enlight EU energies	69,63	0,62%	0,05	0,16%	0,12%
ISD DUNAFERR	64,50	0,58%	0,03	0,09%	0,07%
Green Energy Investhor	55,77	0,50%	0,04	0,13%	0,10%
E.ON	55,11	0,49%	0,09	0,27%	0,21%
Egyéb[5]	2 803,44	25,02%	4,39	12,81%	9,76%
Összes hazai erőmű[6]	**11 205,34**	**100,00%**	**34,29**	**100,00%**	**76,17%**
Nettó import [TWh]					10,73
Bruttó fogyasztás [TWh]					45,02
TOP 3 csoport	5 983,22	53,40%	25,24	73,62%	
HHI-index[7]		2 259,14		3 780,14	

[1] MVM: MVM Paksi Atomerőmű Zrt., MVM Mátra Energia Zrt., MVM Balance Zrt., kiserőművek
[2] Veolia: Bakonyi Erőmű Zrt., Budapesti Erőmű Zrt., PANNONGREEN Kft., kiserőművek
[3] MET: Dunamenti Erőmű Zrt., kiserőművek
[4] Uniper: Uniper Hungary Kft. (Uniper Kraftwerke GmbH), kiserőművek
[5] Egyéb hazai erőmű: nem engedélyköteles, 50 és 500 kW közötti névleges teljesítőképességű kiserőművek, valamint a kiserőművi összevont engedélyes termelők összesített adatait tartalmazza – kivéve a táblázatban megnevezett befektetői csoportokhoz kapcsolódó kiserőművi kapacitásokat.
[6] 2024. december 31. szerinti előzetes adatok, a HMKE-k kivételével
[7] Adott erőművi társaság bruttó termelése és az összes hazai termelés (HMKE kivételével) hányadosának négyzetösszege.

2024-ben a becsült bruttó villamosenergia-termelés[8] 37 437 GWh volt, amely több mint 5%-os növekedést jelent az előző évhez képest (2023-ban 35 546 GWh volt ez az érték). Legnagyobb mértékben, 30 %-kal a fotovoltaikus villamosenergia-termelés növekedett, amely energiahordozó 2024-ben már a hazai bruttó villamosenergia-termelés 24 %-át tette ki, így a nukleáris energia után a napenergia a legmeghatározóbb energiahordozó a hazai rendszerben.

3. ábra: Bruttó villamosenergia-termelés energiahordozókénti megoszlása 2024-ben

A versenypiacon tevékenykedő kereskedők beszerzését – az egyetemes szolgáltatókkal ellentétben – nemcsak a felhasználói igények, hanem a nagykereskedelmi tevékenység is meghatározza. A kereskedői források kisebb része közvetlenül importból származott 2024-ben (3,3 TWh), míg a termelőktől vásárolt villamos energia 23,5 TWh volt. A többi villamosenergia-beszerzés bilaterális alapon vagy szervezett piacon (79,8 TWh) történt. A hazai szervezett piacon, a HUPX kereskedési rendszerében 2024-ben 40,2 TWh day-ahead termék cserélt gazdát.

2. táblázat: Kereskedők villamosenergia-beszerzései 2024-ben

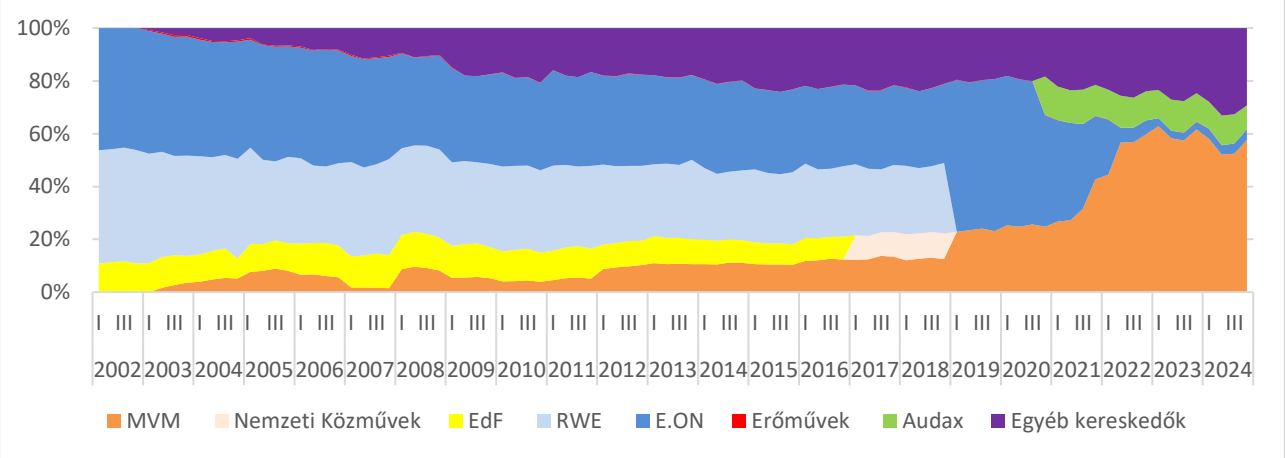
közvetlen import összesen	3,3 TWh
hazai erőműtől vásárolt összesen	23,5 TWh
kereskedőtől, vagy szervezett piacon vásárolt összesen	79,8 TWh
egyéb beszerzés	1,7 TWh
Összesen	**108,3 TWh**

2.1.3. A kiskereskedelmi piac

A 2003. évi piacnyitás óta kettős szerkezet jellemzi a kiskereskedelmi villamosenergia-piacot: a hatósági áras és a versenypiaci szegmens elkülönül egymástól. A hatósági áras közüzemi szolgáltatást – amelynek igénybevételére korábban minden felhasználó jogosult volt – 2008-tól felváltotta a jóval szűkebb jogosultsági körre vonatkozó egyetemes szolgáltatás. Az egyetemes szolgáltatót az egyetemes szolgáltatásra jogosult felhasználókkal szemben villamosenergia-értékesítési és szerződéskötési kötelezettség terheli.

[8] A bruttó villamosenergia-termelés a hazai erőművek gépkapcsain mért villamos energia: az engedély köteles erőművek termelése, valamint a nem engedélyköteles kiserőművek termelése, beleértve egyes saját felhasználásra termelő kiserőműveket is. Így a bruttó villamosenergia-termelés tartalmazza az erőművek önfogyasztását is, valamint a háztartási méretű energiatermelését is. (A hálózatra csatlakoztatott háztartási méretű fotovoltaikus erőművek esetében a beépített teljesítményből és az adott havi átlagos kihasználási óraszámból becsült termelés kerül beszámításra.)

4. ábra: Befektetői csoportok részesedésének változása a kiskereskedelmi piacon (2002–2024)

Az egyetemes szolgáltatás tekintetében 2023-ra befejeződött az MVM Csoporton keresztül az állami szerepvállalás erősödése, ezzel lezárult egy több éves konszolidációs folyamat, amelynek eredményeképpen a teljes hazai villamos energia egyetemes szolgáltatói szegmenst az MVM Csoport szolgálja ki.

3. táblázat: Piaci részesedések a felhasználói helyek száma alapján, 2024. december

Szolgáltató/felhasználók száma	Egyetemes szolgáltatás	Versenypiac	Összesen	Részesedés (összesen)
MVM Next Energiakereskedelmi Zrt.	5 383 444	242 048	5 625 492	**98,44%**
E.ON Energiamegoldások Kft.	0	25 416	25 416	**0,44%**
E2 Hungary Energiakereskedelmi és Szolgáltató Zrt.	0	18 234	18 234	**0,32%**
CYEB Energiakereskedő Kft.	0	14 958	14 958	**0,26%**
Audax Renewables Kft.	0	14 873	14 873	**0,26%**
Egyéb	0	15 585	15 585	**0,27%**
Összesen	**5 383 444**	**331 114**	**5 714 558**	**100,00%**

A hazai lakossági végfelhasználói ár európai összehasonlításban 2024 decemberében a térségben az egyik legalacsonyabb volt.

2.1.4. Ellátásbiztonság

Erőművek

Az ellátásbiztonság szempontjából megnyugtató, hogy 2024 túlnyomó részében az ENTSO-E által előírtnál (1.350 MW) nagyobb erőművi kapacitástartalék állt rendelkezésre, azonban az év folyamán előfordultak olyan napok, amikor a tartalék minimális értéke elmaradt az előírt értéktől. A nyár folyamán a tartós kánikula következtében jelentős villamosenergia-fogyasztás alakult ki az egész régióban, melynek kielégítéséhez gyakorlatilag minden elérhető hazai termelőegység aktiválására szükség volt. Az import részarány 2023-hoz képest 1,4 százalékponttal csökkent, az éves értéke 24% volt. Az ellátásbiztonsági szempontból érzékeny téli felkészülést a Hivatal az éves tervezett karbantartások, fejlesztések végrehajtása, a téli hónapokra tervezett erőművi termeléshez szükséges, a jogszabályban előírt tüzelőanyag-készletek, a villamos kapacitás, villamosenergia-mérleg, tartalékkapacitások, valamint a határkeresztező kapacitások rendelkezésre állásának figyelembevételével értékelte. A Hivatal ennek során megállapította, hogy az erőművek a 2024. évi téli felkészülési programot végrehajtották, éves karbantartási programjukat 2024. október 15-ig befejezték, továbbá tüzelőanyag-ellátásuk (szerződéses keretek között) biztosított volt.

A karbantartás ütemezésénél az erőműveknek figyelembe kellett venniük azt, hogy a nyári maximális kapacitásigények – a klímaberendezések elterjedése miatt – megközelítik a téli csúcsterhelést. 2024 folyamán

azonban a téli csúcsterhelés jelentősen meghaladta a nyárit. 2024-ben az éves csúcsterhelés mértéke 7.450 MW volt, ezt november 22-én mérte az átviteli rendszerirányító. A nyári csúcsterhelés 2024-ben 7.036 MW volt.

A 44/2002. (XII. 28.) GKM rendelet által előírt tüzelőanyag-készlettel rendelkezni köteles erőművek 2024-ban betartották a részükre előírt követelményeket. A 2023-2024. évi téli időszakban – az erőművek előzetes karbantartási tervei alapján – október elejétől a magyar villamosenergia-rendszer teljesítménymérlege az előírtnak megfelelő tartalékkal rendelkezett. 2024-ben a hazai villamosenergia-rendszer kapacitásmérlege megfelelő volt.

Rotációs Kikapcsolási Rend, alapvető felhasználók kijelölése

A Hivatal által jóváhagyott alapvető felhasználókat tartalmazó lista ismeretében a hálózati engedélyesek elkészítették a villamosenergia-rendszer rotációs kikapcsolási rendjét (a továbbiakban „RKR"). Az RKR biztosítja, hogy az alapvető felhasználók villamosenergia-ellátása válsághelyzet esetén is fennálljon. A Hivatal 2019 januárjában hagyta jóvá az RKR-t, amelynek hatálya 2024-ben meghosszabbításra került a Hivatal H4553 számú határozatával.

A háztartási méretű kiserőművek betáplálás zárolása

A feszültségproblémák kezelése érdekében 2023-ban elrendelésre került a villamosenergia-hálózat zárolása, amellyel kapcsolatban a Kormány a Hivatal részére feladatként szabta, hogy a Hivatal a hálózati engedélyesek javaslatai alapján tegyen javaslatot a rendszer újranyitására. A 112/2023. (III.31.) Korm. rendelet szerint az elosztó hálózati engedélyesek az elosztói szabályzatban meghatározott szabályok szerint javaslatot tesznek az áramkörök zárolására vagy zárolás alóli feloldására vonatkozóan. A jelentést hathavonta készítik el az elosztói engedélyesek és a MAVIR véleményével együtt küldik be a Hivatalnak, amely adatszolgáltatásokat a Hivatal felülvizsgálja és jelentést készít. A Hivatal a 2024-es év vonatkozásában 2.540 áramkör feloldását hagyta jóvá, az érintett betáplálás korlátozással érintett ügyfélkör kiértesítésre került az elosztói engedélyesek által. A Hivatal ezen túlmenően folyamatosan nyomon követi és ellenőrzi, hogy a villamos energia elosztótársaságok a hálózati zárolás feloldásához szükséges lépéseket megteszik. A Korm. rendelet alapján a Hivatal a honlapján (https://napeleminfo.mekh.hu) lehetőséget biztosít arra, hogy a felhasználók ellenőrizzék, hogy van-e lehetőség betáplálásra, azaz az áramkör zárolás alá esik vagy sem, illetve ezzel párhuzamosan a jelentését elküldi az Energiaügyi Minisztériumnak.

Átviteli üzembiztonság

A Hivatal felügyeleti tevékenysége körében már több mint egy évtizede minden év május–júniusáig értékelést készít a villamosenergia-átvitel üzembiztonságáról. A MAVIR jelentése megfelelt a Hivatal által felállított szempontrendszernek. Az átviteli hálózati engedélyes üzembiztonságának ösztönzése szempontjából kiemelten figyelt két mutató – a „Kiesési mutató" és a „Távvezeték-összeköttetés átlagos rendelkezésre nem állása" – 3 éves átlagú mérőszámai jobbak voltak az „Elvárt üzembiztonság-színvonalnál", és így a „Minimális minőségi követelménynél" is.

Szolgáltatás folyamatossága, megbízhatósága, üzemzavarok

A villamosenergia-elosztói engedélyesek által nyújtandó ellátási színvonal folyamatos javítása gazdasági ösztönzésének alapját a villamosenergia-ellátás hosszú idejű nem tervezett megszakadásainak átlagos gyakoriságára (SAIFI) és időtartamára (SAIDI), valamint a nem szolgáltatott villamos energiának a rendelkezésre álló villamos energiára vonatkoztatott hányadosát képező kiesési mutatóra (Outage Rate) meghatározott minimális minőségi követelmények képezik. A VET alapján a Hivatal határozatban állapítja meg az engedélyesek tevékenységének minimális minőségi követelményeit és elvárt színvonalát, amelyek – a szélsőséges időjárás hatásának ellensúlyozása érdekében – hároméves átlagok alapján kerültek meghatározásra, lehetőséget hagyva az engedélyesek felelősségén kívül eső kivételek kezelésére. A Hivatal határozatában a villamosenergia-elosztói engedélyesek által nyújtandó szolgáltatási színvonal gazdasági ösztönzésének alapját képező nemzetközileg elfogadott mutatókra meghatározott minimális minőségi követelményeken kívül további három elvárt színvonalmutató tekintetében is évenkénti százalékos mértékben meghatározott javulást írt elő. Az értékelés alapján a 2021-2023-as hároméves átlagok tekintetében az elosztói engedélyesek teljesítették a Hivatal határozatában előírt minimális minőségi követelményeket.

2.1.5. Hálózatfejlesztés

A hálózatfejlesztés tekintetében a MAVIR mint átviteli rendszerirányító, valamint az elosztói engedélyesek feladata, hogy a magyar villamosenergia-rendszer részét képező átviteli, illetve elosztóhálózaton a hazai és a nemzetközi elvárásoknak megfelelő fejlesztési, felújítási, karbantartási és üzemeltetési tevékenységgel biztosítsák az átviteli és elosztóhálózat hosszú távú, biztonságos rendelkezésre állását, ezzel pedig az európai színvonalú hazai villamosenergia-ellátásbiztonság fenntartását. A 2024-es hálózatfejlesztési terv kidolgozása során döntés született arról, hogy a 15. sarokévi vizsgálatokat a MAVIR nem végzi el, tekintettel arra, hogy a forrás- és fogyasztásoldali prognózisok 15 éves időtávon csak rendkívül nagy bizonytalansággal készíthetők el. Emellett újdonság, hogy az eddigi Budapesti régió külön fejezet mellett megjelent Kelet-Magyarország térsége villamosenergia-ellátásának elemzése is. A Hivatal a fentieken túl jóváhagyó határozatában kötelezte a MAVIR-t, hogy a kiegyenlítő szabályozási kapacitás- és energiapiaccal kapcsolatos változások (tárolók térnyerése, új termékek) kerüljenek figyelembevételre a forrásoldali változatok kialakításánál.

2.2. Engedélyezés és felügyelet

A Hivatal a villamosenergia-engedélyezés és -felügyelet, továbbá az árszabályozás körében 2024-ben a villamosenergia-ipari társaságok részére 1.024 darab határozatot adott ki. A kiadott határozatokat főbb kategóriánként az alábbi táblázat mutatja be:

4. táblázat: A villamosenergia-engedélyezés és -felügyelet, valamint árszabályozás körében 2024-ben kiadott határozatok

Kiadott határozat kategórája	Kiadott határozatok (db)
Átviteli rendszerirányító részére kiadott határozatok	33
Elosztói engedélyesek részére kiadott határozatok	44
Szervezett villamosenergia-piaci engedélyesek részére kiadott határozatok	1
Villamosenergia-kereskedelmi engedélyesek részére kiadott határozatok	122
Egyetemes szolgáltató (engedélyezés) részére kiadott határozatok	1
50 MW-nál nagyobb névleges teljesítményű erőművek részére kiadott határozatok	1
Kiserőművi összevont engedélyek	298
KÁT + METÁR határozatok	331
Villamosenergia-tárolói összevont engedélyek	15
Erőműegység minősítésére vonatkozó határozat	31
Közvilágítási üzemeltetési engedélyesek részére kiadott határozatok	87
Elektromos gépjármű töltésére vonatkozó engedélyesek részére kiadott határozatok. Elektromobilitás szolgáltató nyilvántartásba vétele	31
Energiaközösségi nyilvántartásba vétel	7
Aggregátorok nyilvántartásba vétele	21
Rendszerhasználati díjakat megállapító határozat	1
Összesen	**1.024**

2.2.1. Termelők engedélyezése, ellenőrzése

50 MW és ezt meghaladó névleges teljesítőképességű erőművek, valamint kiserőművek

Az 50 MW és ezt meghaladó névleges teljesítőképességű erőművekre vonatkozóan új engedély kiadására csak az MVM Mátra Energia Zrt. esetében (elvi engedély 650 MW névleges teljesítőképességre) került sor.

A VET előírása alapján a 0,5 MW és az ezt meghaladó, de 50 MW-nál kisebb névleges teljesítőképességű kiserőmű esetén egyszerűsített engedélyezési eljárást kell lefolytatni. A Hivatal 2024-ben kiserőművekkel kapcsolatban 298 határozatot adott ki, ebből 194 volt az új kiserőművi összevont engedély.

Erőművek ellenőrzése

A jogszabályban előírt tüzelőanyag-készlet mennyiségét a Hivatal 2024-ben a korábbiakhoz hasonlóan ellenőrizte. Megállapítást nyert, hogy az erőművek több helyen is az előírásokat meghaladó készletekkel rendelkeznek. A karbantartás minden erőmű esetében terv szerint került elvégzésre. Az erőművekben a munkálatok összehangolásával nem történtek időbeli átfedések, ezzel is biztosítva az üzemeltetési megbízhatóságot és a mindenkori rendelkezésre állást. A környezetvédelmi előírásokat az erőművek betartják és betartatják, így a már korábban elvégzett fejlesztések és átalakítások eredményesnek bizonyultak a szigorú normák kielégítésére.

A minőségbiztosítás területét áttekintve megállapítható, hogy minden 50 MW-nál nagyobb teljesítőképességű erőmű működtet minőségbiztosítási rendszert. Az erőművek a tüzelőanyag beszerzésére általában többéves szerződésekkel rendelkeznek, amelyek a tervezett felhasználást fedezték. A terven felüli szükséges mennyiség beszerzése külön megállapodások alapján történt. Az olajtüzelésre is alkalmas erőművek az olajtüzelésen való rendelkezésre állás és indíthatósági megbízhatóság növelése céljából számos intézkedést tettek.

A Hivatal a 2024. évben 14 esetben folytatott le ellenőrzést. Ennek során a Hivatal munkatársai megállapították, hogy az erőművek a jogszabályi és szabályzati előírások szerint működtek.

2.2.2. Az átviteli rendszerirányító társaság engedélyezése, ellenőrzése

A MAVIR működési engedélye 2024-ben nem módosult. A VET 67. § a) pontja szerint az Üzemi Szabályzatot a Hivatal minden évben 1 éves időtartamra hagyja jóvá. Az Üzemi Szabályzatban 2024-ben kettő módosítási csomag volt, ezen módosításokból kiemelendő a tárolók aFRR képességének ellenőrzésére vonatkozó szabályok pontosítása, az azonos csatlakozási pont mögötti alapegységek akkreditációs követelményének kidolgozása, valamint a tárolókra vonatkozó csatlakozási műszaki követelmények bevezetése.

A MAVIR Kereskedelmi Szabályzatát a Hivatal minden évben 1 éves időtartamra hagyja jóvá. A Kereskedelmi Szabályzatban 2024-ben három módosítási csomag volt, ezen módosításokból kiemelendő a napon belüli áramlásalapú kapacitásszámítási módszertan alkalmazásának bevezetése miatt szükséges szabályzati harmonizáció, a tárolói támogatási rendszer bevezetésével összefüggő módosítások, illetve a KÁT mérlegkör-tagi másnapi menetrend-bejelentés kapuzárási időpontjának megváltoztatása.

A MAVIR Nemzetközi Üzemi és Kereskedelmi Szabályzatának (a továbbiakban: NÜKSZ) alapvető funkciója, hogy a villamos energia határokon keresztül történő kereskedelme esetén alkalmazandó hálózati hozzáférési feltételekről és az 1228/2003/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló 714/2009/EK rendelet alapján kiadott európai bizottsági rendeletek szerint jóváhagyott feltételeket és módszertanokat összegyűjtve tartalmazza. A szabályzat folyamatosan bővül az uniós előírások által meghatározott módszertanokkal, amelyeket a Hivatal hagy jóvá. A NÜKSZ módosításai közül kiemelendő a termelőegységek hálózati csatlakozási követelményeire vonatkozó üzemi és kereskedelmi szabályzat létrehozásáról szóló az Európai Bizottság (EU) 2016/631 rendeletének 7. cikk (4) bekezdése szerinti alapvető követelmények változása.

2.2.3. Elosztóhálózati társaságok engedélyezése, ellenőrzése

Hazánkban 2024 során hat elosztótársaság működött, amelyek területi eloszlását az alábbi ábra szemlélteti.

5. ábra: A magyarországi elosztótársaságok (2024)

Az elosztói engedélyesek együttesen a szélsőséges időjárási körülmények hatására bekövetkező üzemzavarok miatt 2024. december végéig 7 db „Egyéb hálózati zavar" minősítés iránti kérelmet nyújtottak be a Hivatalnak. A Hivatal a kérelmek vizsgálata során megállapította, hogy a kérelmekben felsorolt üzemzavarok többségénél az üzemzavarok kialakulása és a szélsőséges időjárás közötti kapcsolat megállapítható és megfelelően igazolt volt, azok az elosztói engedélyeseknek fel nem róható okból következtek be, így azokat a Hivatal „Egyéb hálózati zavarrá" minősítette. Ennek eredményeként az érintett üzemzavarok minimális minőségi követelményekre és elvárt színvonalmutatókra vonatkozó hatásait az elosztói engedélyeseknek a saját minőségmutatóikba nem kell beszámítaniuk, azokat az éves adatszolgáltatásukban külön oszlopban tüntethetik fel. Ugyanakkor egyes esetekben, a kérelmekben felsorolt üzemzavarok kialakulása és a szélsőséges időjárás közötti kapcsolat nem volt megállapítható, vagy nem volt megfelelően alátámasztva. Ezen üzemzavarok vonatkozásában a Hivatal az „Egyéb hálózati zavarrá" minősítési kérelmeket elutasította.

Két vizsgált üzemzavari esetben 2024. november 22-én az MVM DÉMÁSZ Áramhálózati Kft. és az MVM ÉMÁSZ Áramhálózati Kft. szolgáltatási területén ugyanazon ciklon mentén kialakult, erős délkeleti széllel, széllökésekkel kísért tapadó havazás, illetve e szélsőséges időjárás miatt kidőlő, meghajló fák, leszakadó faágak együttesen okoztak középfeszültségű üzemzavarokat és kisfeszültségű hibákat a hálózaton. A lehullott csapadék mennyisége az ország nagy részén meghaladta a 10 mm-t, a Dél-Dunántúlon és az Alföld keleti részén a 20 mm-t is. A tapadó hó mellett a másik, káreseményeket okozó tényező a viharos délkeleti szél lehetett. November 21-22-én az országban sokfelé előfordultak viharos széllökések, a legszelesebb terület pedig az ország délkeleti része, Szeged környéke volt. Arrafelé 80-90 km/h-s széllökések is előfordultak, Szegeden erősen viharos, 97 km/h-s lökést is regisztrált a HungaroMet szélműszere. A szélsőséges időjárási esemény összesen 60 középfeszültségű üzemzavart és 152 db kisfeszültségű hibát okozott a két engedélyes által üzemeltetett hálózatokon, melyek összességében 68204 fogyasztónál okoztak kieséseket a villamosenergia-ellátásban, a kiesett villamos energia mennyisége 105198 kWh volt. Az elosztói engedélyesek a szélsőséges időjárás előrejelzése alapján felkészülten várták az eseményeket, amelynek köszönhetően a középfeszültségű üzemzavarokban érintett fogyasztók 72%-ának (DÉMÁSZ), illetve 65%-át (ÉMÁSZ) 3 órán belül helyreállították. Az elosztói engedélyesek üzemzavari beszámolóiban foglaltak alapján a Hivatal számára is bizonyítást nyert, hogy a vezetékekre lerakódott pótteher hatására a vezetékekben ébredő normálfeszültség meghaladta a sodronyok anyagára vonatkozó szabványban megadott karakterisztikus szakítószilárdság mértékét, így megállapítást nyert, hogy az időjárási események hatására bekövetkezett üzemzavarok az engedélyesek felelősségi körén kívül estek.

2.2.4. Villamosenergia-kereskedők, illetve egyetemes szolgáltatók engedélyezése, ellenőrzése, aggregátorok és energiaközösségek nyilvántartásba vétele

Engedélyezés

2024 végén 237 villamosenergia-kereskedelmi engedélyese volt a Hivatalnak, ebből 160 teljes körű és 77 korlátozott. 2024-ben összesen 45 új villamosenergia-kereskedelmi működési engedélyt adott ki a Hivatal. A Hivatal összesen 20 esetben módosított villamosenergia-kereskedelmi működési engedélyt, illetve összesen 7 villamosenergia-kereskedelmi működési engedélyt vont vissza.

A villamosenergia-kereskedőket és az egyetemes szolgáltatókat érintő összes kiadott határozat száma 2024-ben 122 volt (engedélymódosítások, üzletszabályzat-jóváhagyások és -módosítások, engedély-visszavonások, stb.).

Aggregátorok nyilvántartásba vétele

2021. január 1-jével átültetésre került a „Tiszta Energia” csomag, és a vonatkozó jogszabályi rendelkezések új piaci szereplők – többek között az aggregátorok – megjelenését tették lehetővé immár a hazai villamosenergia-piacon is. A Hivatal az aggregátorok részére nem ad ki működési engedélyt, a VET rendelkezései alapján nyilvántartásba veszi ezeket a piaci szereplőket. 2024 során a Hivatal 21 aggregátor részére adta ki a nyilvántartásba vételről szóló határozatot.

Energiaközösségi nyilvántartásba vétel

A „Tiszta Energia” csomag, és a vonatkozó jogszabályi rendelkezések az aggregátorok mellett az energiaközösségek megjelenését is lehetővé tette. A Hivatal az energiaközösségek részére nem ad ki működési engedélyt, a VET rendelkezései alapján nyilvántartásba veszi ezeket a piaci szereplőket. 2024 során a Hivatal 7 energiaközösség részére adta ki a nyilvántartásba vételről szóló határozatot.

2.2.5. Villamosenergia-tárolók engedélyezése, ellenőrzése

A villamosenergia-tárolók (hazánkban eddig jellemzően akkumulátoros technológia) technológiai fejlődésük, továbbá beszerzési egységköltségük csökkenése miatt egyre könnyebben elérhetők lehetnek a piaci szereplők számára. Megfelelően alkalmazva segíthetik a villamosenergia-rendszer egyenletesebb működését. Használhatóak az egyedi időjárásfüggő termelők napon belüli nem egyenletes termelésének a felhasználás, illetve hálózati betáplálás céljából történő simítására, illetve jóval pontosabb menetrendtartásra (áttételesen ezzel segítve a rendszeregyensúlyt), továbbá műszaki adottságaik miatt egyelőre korlátozottan az átviteli rendszerirányító által beszerzendő rugalmassági – azaz kiegyenlítő szabályozási – kapacitás és energia igények kiszolgálására. 2024-ben 15 db villamosenergia-tárolói összevont engedély került kiadásra.

2.2.6. Szervezett villamosenergia-piac engedélyezése, ellenőrzése

A HUPX másnapi piacán a teljes éves forgalom 30.983 GWh-t ért el, mely 19%-kal haladta meg az előző évi teljes éves forgalmat. Az átlagos napi kereskedési mennyiség 109.764 MWh volt.

A napon belüli piacon a növekedés 2024-ben 31% volt, így a teljes éves forgalom 8.960 GWh-ra ugrott, nagyrészt a megújuló termelés térnyerésének következtében. Ezen a piacon folyamatos növekedés figyelhető meg. Ez alól kivétel a nyári időszak, ahol a határkeresztező kapacitások telítettsége miatt visszaesett a kereskedett mennyiség a lokális kereskedés arányának növekedése mellett.

A tőzsdén a taglétszám tekintetében is számottevő bővülés volt tapasztalható. 2024-ben a napon belüli piacon 95, a másnapi folyamatos kereskedésű piacon 79 és a napon belüli aukciós piacon 51 taggal zárt az év.

2.2.7. Közvilágítási üzemeltetési engedélyek

A tárgyévben a Hivatal 13 db közvilágítási üzemeltetési engedélyt és 69 db engedélymódosító határozatot adott ki, továbbá 5 db engedélyt visszavont. Az engedélyesek által üzemeltetett lámpatestek száma eléri az 1,55 millió darabot, az összesített elszámolási teljesítmény 95,25 MW.

2.2.8. Elektromos gépjármű töltésére vonatkozó engedélyek, elektromobilitás szolgáltatók nyilvántartásba vétele

2024 folyamán 8 új szereplő számára adott ki elektromos töltőberendezés üzemeltetésére vonatkozó engedélyt a Hivatal, 11 esetben módosította a már kiadott engedélyeket, továbbá 3 engedély került visszavonásra.

2.2.9. A határkeresztező kapacitások felosztása és a szűk keresztmetszetek kezelése

A 2024-re vonatkozó éves, havi (Magyarország összes európai uniós határa vonatkozásában) és részben napi aukciókat a kontinentális Európa 20 átviteli rendszerirányítója által alapított és jelenleg 25 TSO tulajdonában levő, luxemburgi bejegyzésű Joint Allocation Office S.A. bonyolította le. A fennmaradó nem európai uniós határokon az érintett átviteli rendszerirányítók kétoldalú, explicit allokációkat szerveztek. A szűk keresztmetszetek kezelésének másik fontos elemét jelentő kapacitásszámítást a müncheni székhelyű TSCNET Services GmbH végzi.

2.2.10. Tevékenységek szétválasztása

A villamos energia ellátási láncában az elosztóhálózati és az átviteli hálózati tevékenységek természetes monopóliumnak tekinthetők, mivel összességében gazdaságosabb, ha egy adott területen egyetlen elosztóhálózati, illetve az országban egyetlen átviteli hálózati társaság működik. A hálózathoz történő diszkriminációmentes hozzáférés biztosítása, valamint a szabályozott és a versenyfeltételek mellett működő tevékenységek közötti keresztfinanszírozás elkerülése érdekében a hatóság a jogszabályokban foglalt tevékenység szétválasztási követelmények teljesülésének ellenőrzését folyamatosan végzi.

A villamosenergia-ipari átviteli rendszerirányító és az elosztóhálózati társaságok az (EU) 2019/944 irányelven alapuló VET szétválasztási szabályai szerint működnek.

2.2.11. Cégjogi események, befolyásszerzések

A VET alapján az engedélyesnek a Polgári Törvénykönyv rendelkezései szerinti szétválásához, más vállalkozással történő egyesüléséhez, átalakulásához, jogutód nélküli megszűnéséhez, jegyzett tőkéjének legalább egynegyed résszel történő leszállításához (a továbbiakban együtt: cégjogi esemény) a Hivatal előzetes hozzájáruló határozata szükséges. Ugyancsak a Hivatal előzetes hozzájárulását kell kérnie a befolyásszerzőnek – bizonyos kivételi körtől eltekintve – bármely engedélyesben a szavazatok öt, húsz, huszonöt, harminchárom, ötven, hetvenöt vagy kilencven százalékát elérő vagy meghaladó, valamint száz százalékát elérő közvetlenül vagy közvetve birtokolt, szavazati jogot biztosító részvény, üzletrész vagy közvetlen szavazati jog szerzéséhez (a továbbiakban együtt: befolyásszerzés) és az ehhez fűződő jogok gyakorlásához.

A Hivatal 2024-ben 42 határozatot adott ki VET szerinti engedélyest érintő cégjogi esemény vagy befolyásszerzés kapcsán.

2.3. Árelőkészítés, árszabályozás

2.3.1. A 2024. évi eszköz- és költség-felülvizsgálat

A villamosenergia-árszabályozás négyéves árszabályozási ciklusokban történik. Egy-egy ilyen ciklust megelőzően a Hivatal eszköz- és költség-felülvizsgálat keretében meghatározza az egyes engedélyesek indokolt eszközértékét, költségeit és megtérülését, mely alapján megállapításra kerülnek az ún. induló díjak és árrések.

Az új árszabályozási ciklus díjaiban és árréseiben elismert költségek meghatározása érdekében 2024 során megkezdődött a villamos energia szektor hatósági árakat alkalmazó társaságainak eszköz- és költség-felülvizsgálata.

Az eszköz- és költség-felülvizsgálati módszertanok a villamos energia és a földgáz szektor tekintetében közösen kerültek kidolgozásra. Az elmúlt évek gazdasági változásai indokolttá tették, hogy az addig követett módszertan felülvizsgálatra, és módosításra kerüljön. Szem előtt tartva az engedélyes társaságok biztonságos működését és eredményességét, jelentős változtatások kerültek bevezetésre. A korábbi években az eszközérték megállapításánál a Hivatal egy újraelőállítási érték alapú megközelítést alkalmazott. Az így megállapított eszközérték pedig évről évre az inflációval megegyező mértékben került indexálásra. Az elmúlt években tapasztalt magas inflációs értékek indokolatlanul magas elismert eszközértéket eredményeztek, ezért a Hivatal úgy döntött, hogy az idei szabályozási ciklusban számviteli megközelítést alkalmaz, és a társaságok engedélyesi beszámolóiban kimutatott eszközértéket és értékcsökkenést veszi figyelembe a tarifaszámítás során. Figyelembe véve a megnövekedett, több éven átnyúló beruházásokat, a tőkeköltség alapjának meghatározásakor az így felmerült összegek is beszámításra kerültek. Ezzel párhuzamosan a tőkeköltség számítás módszerét is meg kellett változtatni, így az a korábbi reál súlyozott átlagos tőkeköltségről nominálisra változott. A működési költségek esetében kiemelt fókuszt kapott a kapcsolt vállalkozásoktól igénybe vett támogató-, és ügyfélszolgálati tevékenységek vizsgálata. Az idei évben először ezek a tevékenységek nem csak az egyes szektorok szereplői között kerültek összehasonlításra, hanem az iparágak között is, így a költségek között azonos egységáron lettek elismerve például a bérszámfejtés, vagy számviteli szolgáltatások, költségei.

Ezekkel az igen jelentős változásokkal sikerült elérni, hogy mind a villamosenergia, mind pedig a földgáz területen, hogy a tarifák meg tudták tartani a korábbi évek szintjét.

2.3.2. Rendszerhasználati díjak

A rendszerhasználati díjak közül az átviteli díj a nagyfeszültségű átviteli hálózat üzemeltetésével, karbantartásával, a hálózat fizikai veszteségével, az országos villamosenergia-rendszer irányításával, az egységesülő európai villamosenergia-rendszer kiépülésével kapcsolatos ún. piacintegrációval, valamint a villamosenergia-rendszer mindenkori termelés-fogyasztás egyensúlyának biztosításához szükséges tartalékkapacitások lekötésével kapcsolatos indokolt költségek fedezését szolgálja. Ez a díjelem az átviteli rendszerirányító alapvető tevékenységének elismert költségeire hivatott fedezetet nyújtani.

Az elosztási díjakból (elosztói alapdíj, elosztói forgalmi díj, továbbá bizonyos felhasználói kategóriáknál elosztói teljesítménydíj, elosztói meddőenergia-díj), valamint a közvilágítási elosztási díjból származó bevétel az elosztóhálózati társaságoknak az elosztóhálózatok működtetésével és karbantartásával, az ügyfélszolgálati kötelezettségekkel, a hálózati veszteséggel összefüggésben felmerülő indokolt költségei fedezésére szolgál.

A rendszerhasználati díjak megállapítása

A rendszerhasználati díjak megállapítása 4 éves árszabályozási ciklusokban történik; 2025-ben új (immár a 8.) ciklus vette kezdetét. A 2025-28. évi ciklus 2025. január 1-től érvényes (induló) árainak költségalapját a Hivatal részletes eszköz- és költség-felülvizsgálattal alapozta meg. A lakossági fogyasztók által fizetendő rendszerhasználati díjak összességében nem változtak, míg a nem lakossági fogyasztók esetében kismértékű (2% körüli) csökkenés következett be.

Az elosztói szolgáltatásminőség árszabályozási ösztönzése

Az ösztönzési rendszer a szolgáltatásminőségi mutatók éves értékelésén keresztül valósul meg. Ennek értelmében a Hivatal az éves ármegállapítások során figyelembe veszi, hogy az elosztók hogyan teljesítették a

szolgáltatásminőségi mutatók elvárt szintjét, továbbá az előző évi teljesítéshez képest milyen szolgáltatásminőséget értek el. Ennek alapján a Hivatal az adott évre elismert költségek értékének megállapításánál legfeljebb 1,5%-kal növelheti, vagy csökkentheti az elismert tőkeköltség mértékét.

A 2025. évi díjmegállapításnál a 2021–2023-ra és a 2020–2022-re előírt mutatók átlagos teljesítése került figyelembevételre. Mindhárom előírt minőségi mutatót az elosztók kisebb-nagyobb mértékben túlteljesítették, de az előző figyelembe vett időszakhoz képest - a túlteljesítés mértékét illetően - romlás is kimutatható volt egy-egy elosztó bizonyos mutatója esetében.

2.3.3. Villamos közcélú hálózati csatlakozási díj

A közcélú villamos hálózatra történő csatlakozásért és a meglévő csatlakozási ponton rendelkezésre álló teljesítmény bővítéséért csatlakozási díjat kell fizetni. A csatlakozási díj – VET rendelkezésével összhangban – az erőművek és a nagyfeszültségű (132 kV vagy annál magasabb feszültségszintű) hálózatra csatlakozó felhasználók esetében a kiszámítására vonatkozó módszer előírásával, a konkrét csatlakozási beruházások költségéhez kötődően kerül meghatározásra. Ezen belül ki kell emelni az ún. közvetlen és az ún. közvetett beruházások figyelembevételi módjának különös szabályait, amelyeket – a hálózati kapacitások telítődésével kapcsolatban is – célszerű rendszeresen felülvizsgálni. A közcélú hálózatra ennél alacsonyabb feszültségszinten csatlakozó felhasználók esetében tételesen (fajlagos díjtételek alapján) kerül megállapításra a csatlakozási díj.

A csatlakozási díj fizetésére kötelezettek körét és a csatlakozási díj alkalmazásának szabályait jelenleg a 10/2016. (XI. 14.) MEKH rendelet tartalmazza, de előkészítés alatt áll a rendelet felváltása egy újraszerkesztett, az eddig felmerült (elsősorban a nagy csatlakozási teljesítményt igénylő nem lakossági ügyfelekkel kapcsolatos) értelmezési problémákra megoldást kínáló, az új közzétételi eljáráshoz igazított szabályokat tartalmazó rendelettel.

2.3.4. Egyetemes szolgáltatás

Az egyetemes szolgáltatás keretében vételező felhasználók hatósági áron jutnak villamos energiához. Főszabály szerint egyetemes szolgáltatásra jogosultak a VET 3. § 42. pont szerinti lakossági fogyasztók és a 3x63 ampert meg nem haladó csatlakozási teljesítményű nem lakossági felhasználók és a közintézmények.

Az egyetemes szolgáltatás vonatkozásában a 2022. évben kialakított árstruktúra van érvényben, amely struktúra az év során nem változott. A Kormány a veszélyhelyzet idején a villamos energia és földgáz egyetemes szolgáltatás változatlan feltételek szerinti nyújtását biztosító rezsivédelmi szolgáltatásról szóló 289/2022. (VIII. 5.) Korm. rendelettel létrehozta a rezsivédelmi ellentételezés intézményét. Ennek keretében a Kormány az egyetemes szolgáltató hatósági áras villamosenergia-értékesítés okozta veszteségét a költségvetés rezsivédelmi alapjából ellentételezi. Az egyetemes szolgáltató tárgyévi ellentételezési igénye összegének előzetes elfogadására, illetőleg a tárgyév során kifizetett ellentételezési összeg utólagos jóváhagyására vonatkozóan a Hivatal – az egyetemes szolgáltató adatszolgáltatása alapján – tesz javaslatot a miniszternek.

A villamos energia esetében az egyetemes szolgáltatási ár tartalmazza a villamos energia mint termék fajlagos árát, de nem tartalmazza a rendszerhasználati díjakat, az adókat és adójellegű tételeket. Az egyetemes szolgáltatás keretében ellátott lakossági fogyasztók végfelhasználói ára 2024 során nem változott.

3. A földgázpiac szabályozása és működése

3.1. A földgázpiac működése

Az ellátást biztosító földgázforrások származhatnak importból vagy hazai földgáztermelésből, illetve főleg a fűtési időszakban, ezen forrásokból hazai földgáztárolókban letárolt földgázból, mivel a földgáz egy része, alapvetően a nyári időszakban nem a felhasználókhoz jut el, hanem a földgáztárolókba kerül. Ennek az az oka, hogy Magyarországon a földgázfelhasználás szezonális, télen jóval több fogy ebből az energiahordozóból, mint nyáron. Míg télen akár 50-70 Mm^3 is szükséges egy napon, addig nyáron csak 14-15 Mm^3 a napi szükséglet. Mindez arra vezethető vissza, hogy a földgázt a téli fűtési időszakban, mint fűtési alapenergiát hasznosítjuk leginkább. Ekkor a hazai termelés és az import mellett a tárolókból is jelentős mennyiségű földgáz kerül a rendszerbe.

A földgáztárolókban jogszabályi rendelkezés alapján az arra kötelezett, egyetemes felhasználót (döntően lakossági felhasználó) ellátó földgázkereskedőknek az elmúlt százhúsz hónap legmagasabb téli időszaki fogyasztásának figyelembevételével a Hivatal által meghatározott mértékű, földgázkészletet kellett elhelyezniük felhasználóik ellátásbiztonsága érdekében.

2024 legjelentősebb gázpiaci fejleményei továbbra is az orosz-ukrán háborúhoz, valamint az arra adott uniós válaszlépésekhez kötődtek. Az Ukrajnán keresztüli szlovák tranzit megszűnése, amely a lejáró tranzitszerződés miatt be is következett, tovább csökkentette az orosz földgáz EU-ba irányuló mennyiségét, amely elsősorban Szlovákiát és Ausztriát érintette. Magyarországon ez a változás már 2021-ben bekövetkezett és az Oroszország felől érkező földgáz a magyar-szerb összekötő vezetéken Szerbián keresztül Törökország felől érkezik Magyarországra. Magyarország számára már 2021. október 1-je óta meghatározó infrastruktúra a Kiskundorozsma szerb betáplálási pont. Ezen időponttól Ukrajnán keresztül a beregdaróci összekötési ponton gyakorlatilag nem érkezik földgáz Magyarországra. Ezzel párhuzamosan az ukrán irányú kiszállítás növekedett, és a déli irányú szállítás erősödött.

Az ukrajnai háború kitörése utáni ártüskéket követően 2023-ban és 2024-ben is konszolidálódott az európai földgázpiacokon árindex szerepet betöltő holland TTF gázhub árszintje. 2024-ben is hatályban maradtak a 2023-ban bevezetett, földgáz ellátásbiztonságot célzó uniós intézkedések, így többek között az ACER által első alkalommal 2023. januárban publikált, a 2022. augusztusihoz hasonló ártüskék elkerülését célzó piaci árkorrekciós mechanizmushoz kapcsolódó LNG benchmark árindex.

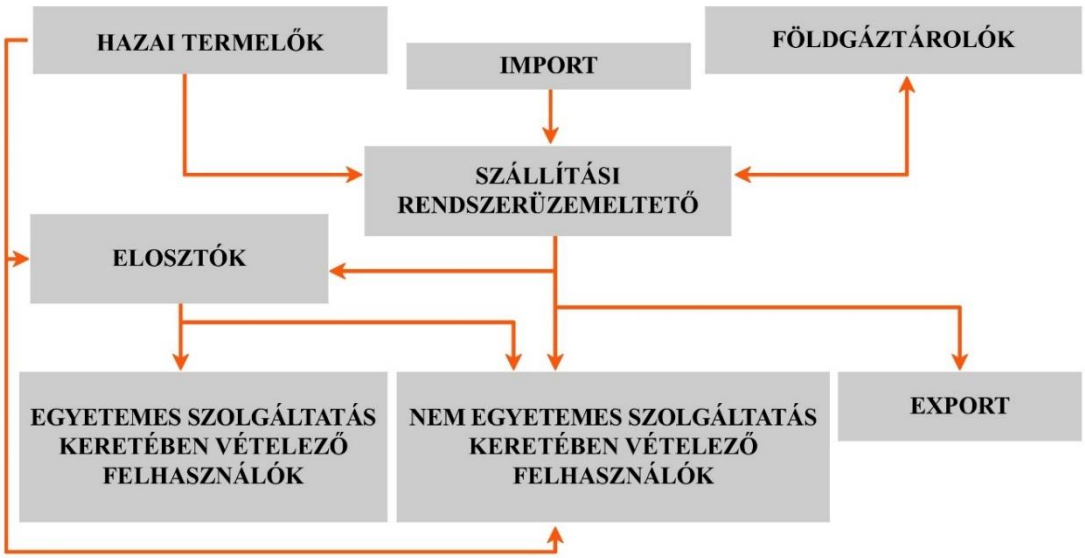
A magas árszint következtében Európa vonzó piac maradt a termékeiket cseppfolyósítva, LNG-tankeren, tengeri úton szállító földgáztermelők számára, példátlanul magas volt az év során az LNG-terminálok kihasználtsága. A korábban gazdaságtalan alternatív földgázforrások, egyéb energiaforrások és energiahatékonysági beruházások megtérülőbbé váltak.

Összhangban az uniós dekarbonizációs törekvésekkel, a Hivatal is folytatta a felkészülést a megújuló gázok (biometán, megújuló hidrogén és egyéb megújuló gázok) szabályozói kezelésére, és vizsgálta azt, hogy ezeknek a gázoknak milyen szerepük lehet a magyar földgázrendszerben, áttekintette a hidrogén szabályozásával kapcsolatos európai jó gyakorlatokat, valamint felmérte, hogy műszakilag milyen hatással jár a végfelhasználókra, és milyen mértékben lehetséges a megújuló hidrogén hazai földgázrendszerbe való bekeverése.

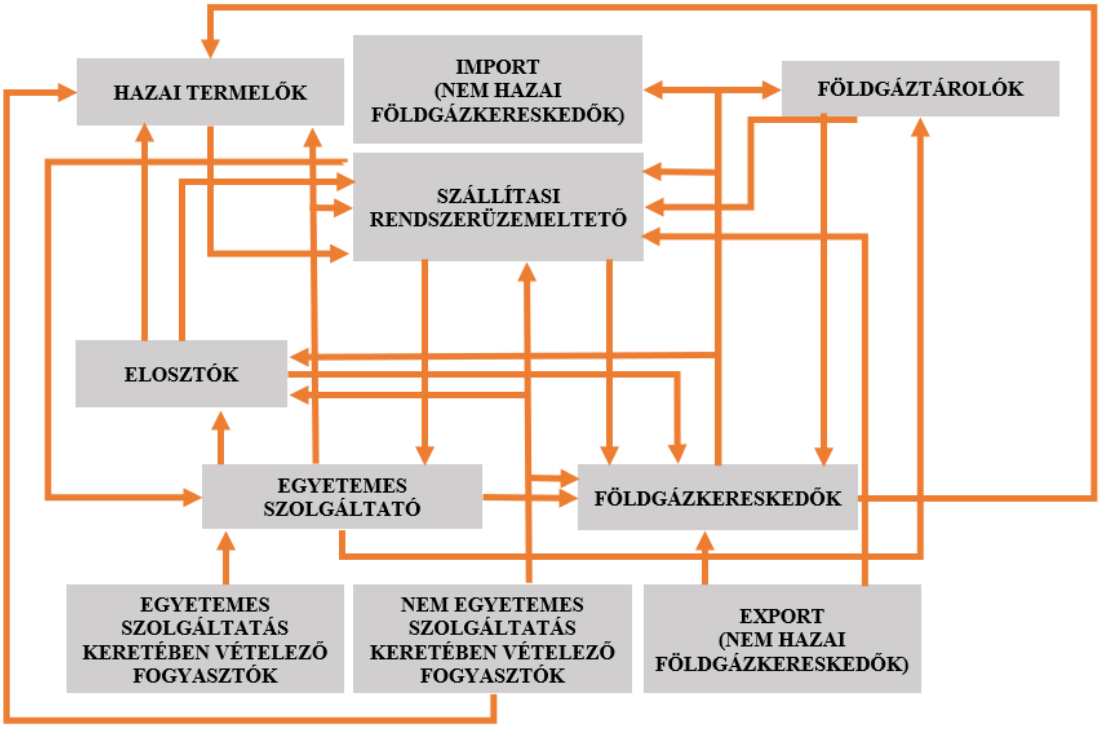
Az Európai Bizottság 2023. novemberében kiadta a gyorsított engedélyezési folyamatra és uniós támogatásra jogosult közös érdekű és kölcsönös érdekű projektek hatodik listáját. A listán, összhangban az uniós dekarbonizációs célokkal, már nem szerepelhetnek fosszilis földgázprojektek, ellenben egyre növekvő hangsúlyt kapnak a megújuló gázok és a hidrogént érintő tervezett infrastruktúrák.

Az FGSZ Zrt. mint rendszerirányító által benyújtott fejlesztési terv a Csanádpalota kompresszor állomás fejlesztését, valamint nemzetközi mérőállomás létesítésével a magyar-ukrán irányú nem megszakítható kapacitások biztosítását és véglegesítését tartalmazza. A tervezett vezetékek közt a magyar-szlovén összekötő vezeték nyomvonal tervezése és a Városföld-Vecsés szállítóvezeték tervezése szerepelt.

6. ábra: A hazai földgázpiac szerkezete (fizikai áramlás)

7. ábra: A hazai földgázpiac szerkezete (pénzügyi áramlás)

3.1.1. Földgázforrások megoszlása

A 2024-ben beszerzett földgázforrások összetételét az alábbi táblázat mutatja be:

5. táblázat: Földgáz-forrásszerkezet[9]

	2023		2024	
	Mrd m^3	**%**	**Mrd m^3**	**%**
Források (tárolói kitárolás nélkül)	11,81	100,00%	11,61	100,00%
Hazai termelés	1,50	12,66%	1,57	13,54%
Import (kereskedelmi mennyiségek)	10,32	87,34%	10,04	86,46%
ezen belül: keleti irányból	0,00	0,03%	0,00	0,01%
ezen belül: nyugati irányból	3,21	27,16%	0,65	5,63%
ezen belül: déli irányból	7,04	59,55%	9,39	80,83%
ezen belül: északi irányból	0,07	0,60%	-	0,00%
Export	2,11		4,55	

Az orosz földgáz áramlási iránya a kelet-közép európai régióban teljes egészében a déli irányba tevődött át 2024 végére, amellyel párhuzamosan átalakult a magyarországi határkeresztező pontok földgáz forgalma is, és dél-észak szállítási irány alakult ki a magyar földgáz-infrastruktúra kihasználásával. A mosonmagyaróvári ponton beérkező forrás 2024-ben minimálisra csökkent, miközben a Szerbia felőli import az év második felében már szinte folyamatosan teljes kapacitáson érkezett. A megelőző évhez képest a román határponton is jelentősen nőtt az import földgáz mennyisége, június közepétől október végéig a szállítási kapacitás teljes kihasználtsága szinte folyamatos volt. A Magyarországról északi irányba történő földgázszállítás növekedését lehetővé tette a határkapacitások jelentős növekedése is, szlovák irányban két lépcsőben őszig egyharmaddal, ukrán irányban a nyáron egyötödével nőtt a nem megszakítható kapacitás nagysága. Szlovák irányban a szállítás éves alapon három és félszeresére nőtt, a határkapacitás kihasználtsága nagyon magas volt. Az Ukrajna irányú szállítás szintén jelentősen, közel másfélszeresére nőtt, a szállítási kapacitás kihasználtsága ősszel volt intenzív. A horvát határponton az import éves összehasonlításban kétharmadára csökkent, miközben az import körülbelül tizedére rúgó kiviteli mennyiség nem változott jelentősen. Az északi irányú szállítás miatt megnövekedett exporttal szemben a megelőző évinél alacsonyabb volt az import volumen, így kissé magasabb hazai fogyasztás és termelés mellett a tárolói forrás intenzív felhasználása biztosította a források és a felhasználás egyensúlyát.

A kiskereskedelmi piacot a 2004. évi piacnyitás óta kettős szerkezet jellemzi: a hatósági áras és a szabadáras szegmens elkülönülése. Az egyetemes szolgáltatásra jogosult felhasználók (2022. augusztus 1-jétől: lakossági fogyasztók és mikrovállalkozások) továbbra is döntően egyetemes szolgáltatás keretében vételeznek földgázt.

Az egyetemes szolgáltatásra nem jogosult felhasználók vagy már korábban is a szabadpiacról vételeztek energiát, vagy csak az egyetemes szolgáltatás igénybevételére vonatkozó jogosultság megszűnésével kerültek szabadpiacra.

3.2. Engedélyezés és felügyelet

2024. december végén 47 társaság rendelkezett földgáz-kereskedelmi működési engedéllyel, amelyek jórészt ipari felhasználóknak vagy más földgázkereskedőknek értékesíthettek földgázt.

2024 végén 123 társaság rendelkezett felhasználói ellátásra nem, csak földgáz viszonteladásra jogosító ún. korlátozott földgáz-kereskedelmi működési engedéllyel.

[9]A táblázatban szereplő hazai termelés a termelőktől a szállítóvezetékbe átvett, de a keverőkörbe betáplált mennyiségektől megtisztított, bizonylatolt mennyiség. Nem tartalmazza a szigetüzembe táplált, a termelőktől közvetlenül a fogyasztóknak átadott, valamint a földgáztermelők saját termeléséből felhasznált földgázt. A keverőköri betáplálást is tartalmazó bruttó gázmennyiség mértéke 2023-ban 2,7 mrd m^3, illetve 2024-ben 2,8 mrd m^3.

6. táblázat: Földgázpiaci engedélyesek megoszlása

Engedély típusa	Érvényes engedélyek (db)
Földgáz-kereskedelmi engedély	47
Korlátozott földgázkereskedelmi engedély	123
Egyetemes szolgáltatási engedély	1
Földgázelosztási rendszerüzemeltetői engedély	11
Szállítási rendszerüzemeltetői engedély	1
Földgáztárolási rendszerüzemeltetői engedély	2
Vezetékes PB-gáz szolgáltatási engedély	2
Szervezett földgázpiaci engedély	1
Összesen	**188**

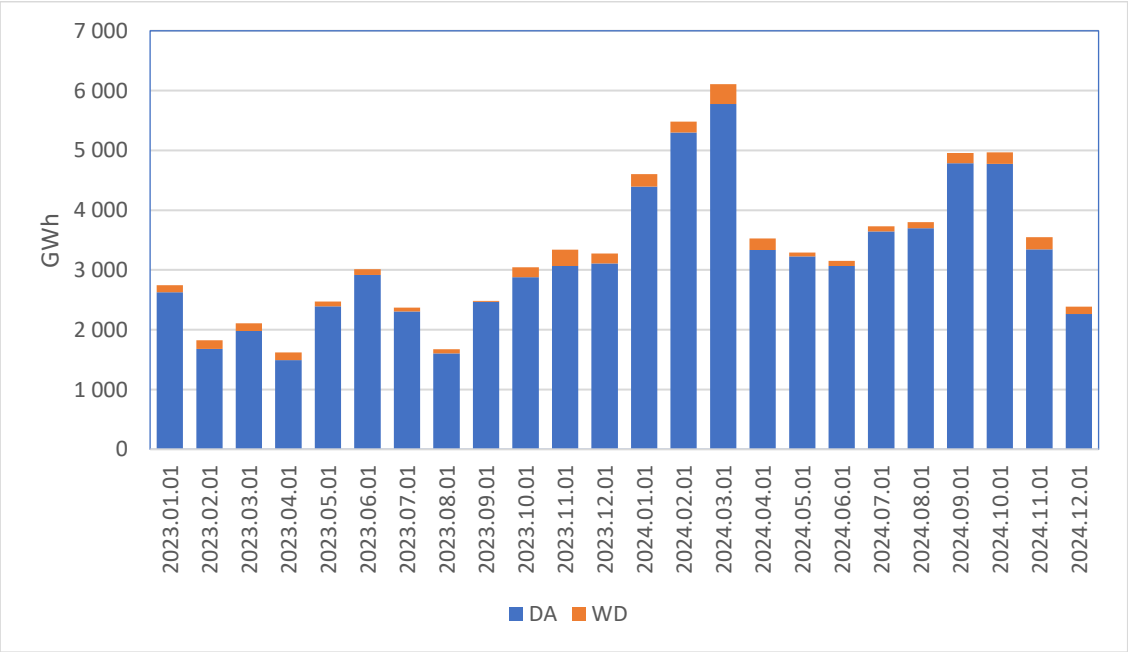
A Hivatal – a GET és a vonatkozó kormányrendelet rendelkezéseivel összhangban – az általa kiadott engedélyben állapítja meg a földgázpiaci engedélyesi tevékenységek, valamint a kapcsolódó tevékenységek folytatásának feltételeit, ellenőrzi az engedélyben foglaltak betartását, a követelményeknek való folyamatos megfelelést és szükség esetén jogkövetkezményeket alkalmaz.

A Hivatal az elmúlt évben a földgáz engedélyezés, felügyelet és árszabályozás tárgykörében összesen 304 határozatot és 345 végzést hozott. Ebből az árszabályozást érintő határozatok száma 15. A kiadott hatósági bizonyítványok száma 6, és a Hivatal 5 szakhatósági állásfoglalást adott ki.

A Hivatal 2024 során 27 új működési engedélyt (3 földgáz-kereskedelmi engedélyt, valamint 24 korlátozott földgáz-kereskedelmi engedélyt) adott ki. Ugyanakkor 2024-ben visszavonásra került 2 földgáz-kereskedelmi engedély és 8 korlátozott földgáz-kereskedelmi engedély. Két földgázkereskedő engedély felfüggesztésre került, amelyhez kapcsolódóan egy végső menedékes földgázkereskedő kijelölés történt 2024-ben a felhasználók ellátásának folyamatos biztosítása érdekében. A rendszerüzemeltetők, szállítók, tárolók és elosztók száma nem változott.

A 2013. január 1-jétől működő szervezett földgázpiac, a CEEGEX 2024-ben 47,61 TWh éves kereskedett mennyiséget realizált földgáz másnapi (spot) piacán.

8. ábra: A CEEGEX-en kereskedett napon belüli (WD) és következő napi (DA) földgázmennyiségek

Földgázszállítás

A Hivatal az együttműködő földgázrendszerre vonatkozó, az FGSZ mint rendszerirányítást végző szállítási rendszerüzemeltető által benyújtott 10 éves fejlesztési javaslatot felülvizsgálta. A fejlesztési tervben megfogalmazott rendszerfejlesztési elképzelések, projektek több alkalommal egyeztetésre kerültek a rendszerirányító koordinálásával, a rendszerüzemeltetőkkel és a piaci szereplőkkel.

A Hivatal a rendszerirányító által többször átdolgozott kapacitás-felülvizsgálat eredményét és a Fejlesztési javaslatot 2024. decemberében benyújtotta, amely az alábbi projekteket érintette:

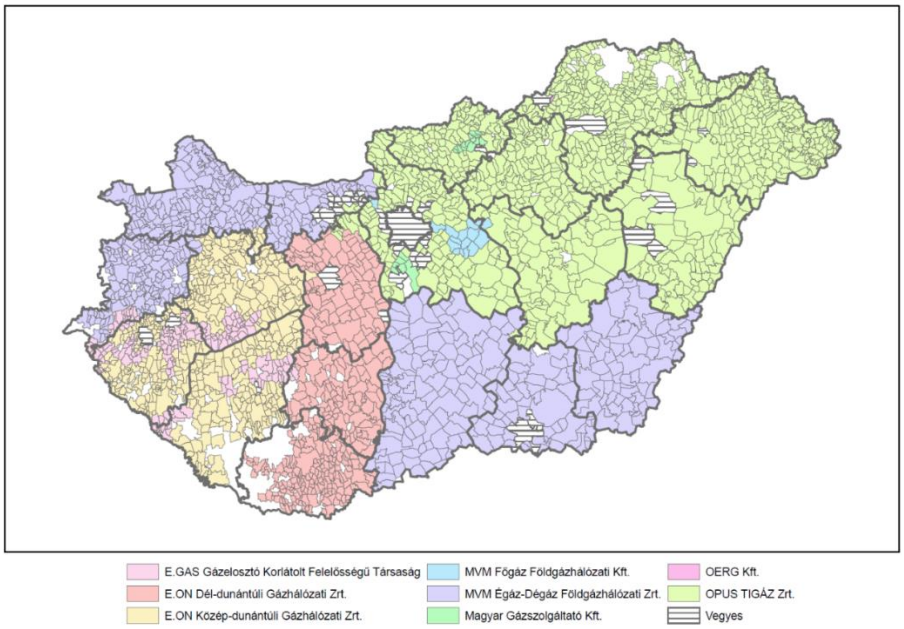
- Csanádpalota kompresszor állomás fejlesztése
- HU>UA irányú firm kapacitások biztosítása és véglegesítése
- HU-SI összekötő vezeték
- Városföld-Vecsés szállítóvezeték tervezése
- Hidrogén folyosók

Földgázelosztás

Hazánkban 11 földgázelosztó társaság működik:

- 100 000 vagy annál több rácsatlakozott felhasználó ellátását biztosító földgázelosztók
    - MVM Égáz-Dégáz Földgázhálózati Zrt.,
    - MVM Főgáz Földgázhálózati Kft.,
    - E.ON Közép-dunántúli Gázhálózati Zrt.,
    - E.ON Dél-dunántúli Gázhálózati Zrt.,
    - OPUS TIGÁZ Gázhálózati Zrt.
    - Csepeli Erőmű Kft.,
- 100 000-nél kevesebb rácsatlakozott felhasználó ellátását biztosító földgázelosztók
    - ISD POWER Energiatermelő és Szolgáltató Kft. „f.a.”
    - MAGÁZ Magyar Gázszolgáltató Kft.,
    - E.GAS Gázelosztó Kft.,
    - NATURAL GAS SERVICE Ipari és Szolgáltató Kft.,
    - OERG Kft.

9. ábra: Földgázelosztók működési területei

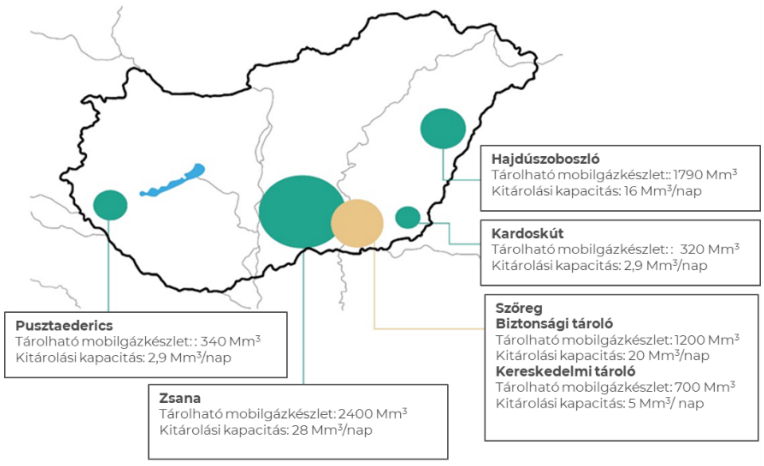
A Hivatal határozott időre 2024. október 01-től 2025. április 01. gáznap 6:00 óráig felfüggesztette egy elosztói engedélyes működését, és ideiglenes kijelölést adott a működési területére egy másik elosztói engedélyes számára.

Földgáztárolás

A hazai kereskedelmi földgáztárolók üzemeltetésében 2024 során változás nem történt, az 5 kereskedelmi földgáztároló közül négyet a Magyar Földgáztároló Zrt., míg az ötödiket a HEXUM Földgáz Zrt. üzemelteti. Jelenleg mindkét földgáztárolói működési engedélyes rendelkezik mind kereskedelmi, mind pedig biztonsági földgázkészlet tárolására jogosító engedéllyel.

2024-ben március 30-án érték el a kereskedelmi tárolók a töltöttségük minimumát, 3,180 milliárd m^3-ről (nagyságrendileg 59%, a rendelkezésre álló kereskedelmi kapacitásokhoz mérten) indult a betárolási időszak, majd 2024. szeptember 30-án 4,711 milliárd m^3-ről (közelítőleg 87%, szintén a rendelkezésre álló kereskedelmi kapacitásokhoz mérten) fordultak kitárolásba.

10. ábra: Föld alatti földgáztárolók elhelyezkedése és mobilgáz-kapacitása hazánkban

A 2024–25-ös gázévre kötelezően tárolt mennyiség meghatározásának kiinduló alapja: az (EU) 2022/1032 rendelet által a 2017/1938/EU rendeletben bevezetett 6a. cikk (2) bekezdése értelmében az előző öt év átlagos éves gázfogyasztása 35%-ának megfelelő mennyiséget kell tárolni. Magyarország öt éves átlagfogyasztása 10.239 milliárd m^3, a 35%-os kötelezettsége tehát 3.450 milliárd m^3-t jelent.

Iparági szakmai konszenzus alapján kijelenthető, hogy Magyarországnak az 1,2 milliárd m^3 biztonsági földgázkészleten, 0,74 milliárd m^3 különleges készleten, valamint az egyetemes szolgáltatás részére hatályos szabályozás szerint kötelezően tárolásra kerülő 1, 474 milliárd m^3 mennyiségeken kívül további minimum 0, 286 milliárd m^3 kereskedelmi célú földgáz mennyiség (összesen 3,7 milliárd m^3) betárolása volt szükséges ahhoz, hogy az ország téli ellátása biztosított legyen. Ekkora gázkészlet bármiféle ellátási vagy import probléma nélkül is minimálisan szükséges volt az ország ellátásához, és megfelelt az Európai Bizottság és az Európai Parlament által meghatározott 35%-os feltöltési kötelezettségnek.

2024-ben a biztonsági földgázkészlet mennyisége 12.723.644 MWh (nagyságrendileg 1,2 milliárd m^3) volt, melyet a HEXUM Földgáz Zrt. a szőregi gáztárolóban határozatlan ideig tárol, és amelyhez a tél folyamán nem kellett hozzányúlni.

A Kormány 2022-es döntése értelmében az orosz-ukrán háborúra és annak gazdasági hatásaira figyelemmel különleges földgázkészlet került létrehozásra, amelynek mértéke a különleges földgázkészletről, valamint a létrehozásához szükséges feltételekről szóló 10/2022. (VIII. 4.) TIM rendelet alapján legfeljebb 7.880.511 MWh (kb. 740 millió m^3).

Cégjogi események, befolyásszerzések

A GET alapján az engedélyesnek a Polgári Törvénykönyv rendelkezései szerinti szétválásához, más vállalkozással történő egyesüléséhez, átalakulásához, jogutód nélküli megszűnéséhez, jegyzett tőkéjének

legalább egynegyed résszel történő leszállításához (a továbbiakban együtt: cégjogi esemény) a Hivatal előzetes hozzájáruló határozata szükséges. Ugyancsak a Hivatal előzetes hozzájárulását kell kérnie a befolyásszerzőnek – bizonyos kivételi körtől eltekintve – bármely engedélyesben a szavazatok öt, húsz, huszonöt, harminchárom, ötven, hetvenöt vagy kilencven százalékát elérő vagy meghaladó, valamint száz százalékát elérő közvetlenül vagy közvetve birtokolt, szavazati jogot biztosító részvény, üzletrész vagy közvetlen szavazati jog szerzéséhez (a továbbiakban együtt: befolyásszerzés) és az ehhez fűződő jogok gyakorlásához köteles a Hivatal előzetes hozzájárulását kérni. A Hivatal 2024-ben 26 határozatot adott ki GET szerinti engedélyest érintő cégjogi esemény vagy befolyásszerzés kapcsán.

3.3. Árelőkészítés, árszabályozás

3.3.1. A 2024. évi eszköz- és költség-felülvizsgálat

A földgáz-árszabályozás négyéves árszabályozási ciklusokban történik. Egy-egy ilyen ciklust megelőzően a Hivatal eszköz- és költség-felülvizsgálat keretében meghatározza az egyes engedélyesek indokolt eszközértékét, költségeit és megtérülését, mely alapján megállapításra kerülnek az ún. induló díjak és árrések. 2025-ben a földgázszektor hatósági árakat alkalmazó társaságaira (az egyetemes szolgáltatóra, az egyetemes szolgáltatót ellátó földgázkereskedőre, a földgázszállítóra, a földgáztárolókra és a földgázelosztókra) vonatkozóan új árszabályozási ciklus kezdődik. Az új árszabályozási ciklus kezdődátuma az egyes engedélyesi típusok tekintetében eltérő: a tárolói engedélyesek esetében 2025. április 1., a szállítási és elosztási tevékenységet végző engedélyesek, valamint az egyetemes szolgáltatáshoz kapcsolódó árrések tekintetében 2025. október 1.

Az új árszabályozási ciklus díjaiban és árréseiben elismert költségek meghatározása érdekében 2024 során megkezdődött a földgázszektor hatósági árakat alkalmazó társaságainak eszköz- és költség-felülvizsgálata. Ennek első lépéseként a villamosenergia-ágazat költség-felülvizsgálati módszertanának átalakításával párhuzamosan, és alapelveivel összhangban, a 2024. év során a földgázágazat költség-felülvizsgálati módszertana is átalakításra került. Az újonnan bevezetett módszertan mentén az év végén a földgáztárolói engedélyesek vonatkozásában a költség-felülvizsgálat már le is zajlott.

Ezekkel az igen jelentős változásokkal sikerült elérni, hogy az ágazatban a tarifák meg tudták tartani a korábbi évek szintjét.

3.3.2. A rendszerhasználati díjak alakulása

A Hivatal a földgázszállítási, -tárolási és -elosztási díjakat, valamint a földgázszállítási díjakra vonatkozó éven belüli szorzókat, szezonális faktorokat és díjkedvezményeket határozatban állapítja meg. A 2024/25-ös gázév, illetve tárolói év a 2021–2025 közötti árszabályozási ciklus esetében a negyedik és egyben utolsó tarifaidőszak. Az árszabályozási cikluson belüli rendszeres árkorrekcióra a földgáz szállítási rendszerüzemeltetési és elosztási rendszerhasználati díjak tekintetében 2024. október 1-jével, illetve a földgáztárolásitárolói díjak esetében április 1-jével került sor.

A rendszerüzemeltetők változó költségeit befolyásoló energiaárak 2024-re jelentősen mérséklődtek, amely a forgalmi díjak csökkenését eredményezte valamennyi rendszerüzemeltetőnél. A kapacitásdíjak is csökkentek, igaz kisebb mértékben az egyes elosztói díjkategóriák kivételével, ahol növekedtek a díjak.

A 2024/2025-ös gázévben alkalmazandó földgáz szállítási díjak esetén a belépési ponti kapacitásdíj 1,5%-kal csökkent, a kilépési ponti kapacitásdíj lényegében nem változott, a forgalmi díj pedig 75%-kal csökkent az előző gázévhez viszonyítva.

A 2024/2025-ös gázében alkalmazandó elosztási díjak az előző gázévhez viszonyítva érdemben nem változtak. A földgáztárolási díjak jelentősen mérséklődtek az előző időszakhoz képest: a betárolási díj 58%-kal, a kitárolási díj 60%-kal, míg a tárolói kapacitásdíj konstans eleme 18%-kal csökkent éves alapon.

2023. október 1-től változott a földgázpiaci egyetemes szolgáltatáshoz kapcsolódó értékesítési árak megállapításáról és alkalmazásáról szóló 69/2016. (XII. 29.) NFM rendelet 1. melléklete, ennek eredményeképpen egységesítésre kerültek a korábban elosztói területenként eltérő egyetemes szolgáltató által alkalmazandó gázdíjak.

3.3.3. A földgázszállítási díjakhoz kapcsolódó uniós kötelezettségek

Az Európai Unió harmadik energiacsomagjának központi részét képezik a szállítórendszer működését szabályozó rendeletek, az ún. network code-ok, amelyek közé tartozik az összehangolt földgázszállítási tarifaszerkezetekre vonatkozó üzemi és kereskedelmi szabályzatot létrehozó 460/2017/EU rendelet, az ún. TAR NC is. A rendelet előírásait több szakaszban kellett bevezetni, azonban 2019. május 31-étől a TAR NC már teljes egészében alkalmazandó.

A TAR NC célja a piaci integráció elősegítése, az ellátásbiztonság növelése és a gázhálózatok összekapcsolásának előmozdítása. A TAR NC ezeket a célokat átlátható szállítási tarifaszerkezetek és tarifameghatározási módszertanok kialakításával, valamint szigorú közzétételi és konzultációs követelmények meghatározásával valósítja meg. Ezek a közzétételi követelmények biztosítják azt, hogy a rendszerhasználók számára a tarifameghatározás érthető, átlátható és a tarifák szintje előre jelezhető legyen.

A 2024. október 1-jén hatályba lépett szállítási rendszerüzemeltetési díjak számítását a Hivatal a GET 129/B. § (5) bekezdése alapján végezte el, a szállítási rendszerhasználati rendszerüzemeltetési díjakat határozatban tette közzé.

A TAR NC 28. cikke alapján minden árszabályozási periódus előtt nyilvános konzultációt kell folytatni az alkalmazott, éven belüli termékekre vonatkozó szorzókra, szezonális faktorokra, megszakíthatósági kedvezmények szintjére vonatkozóan is, a konzultáció során a szomszédos tagállamok szabályozó hatóságai számára is lehetőséget adva a Hivatal javaslatának véleményezésére.

A tarifaszabályozás transzparenciája érdekében a TAR NC jelentős rendszeres közzétételi kötelezettségeket is előír. A közzétételi kötelezettségeket a TAR NC előírásai értelmében minden évben két alkalommal, az évente meghirdetett éves kapacitásaukció előtt legalább harminc nappal (június elejéig), valamint a díjidőszak kezdete előtt legalább harminc nappal (szeptember elejéig) kell teljesíteni.

A TAR NC rendelkezéseinek megfelelően a Hivatal mindkét témakörrel kapcsolatban előkészítette és a honlapján közzétette az előírt adattartalmú publikációs dokumentumokat.

A Hivatal 2024. április 2-án közzétett határozatában döntött a földgázszállítási rendszerüzemeltető által az átadási-átvételi pontokon lefolytatott kapacitásaukció során befolyt aukciós felárból származó bevétel felhasználásáról.

Tekintettel arra, hogy 2025. október 1-jén új árszabályozási ciklus indul a földgázszállítási rendszerüzemeltetési díjak tekintetében, a Hivatal 2024-ben elkezdte a TAR NC 26. cikke szerinti referenciár-módszertan kidolgozását. A referenciaár-módszertan kapcsán 2024. év végén és 2025 elején két esetben került sor nyilvános konzultációra.

3.3.4. Az egyetemes szolgáltatás árszabályozási keretei

Az egyetemes szolgáltatás keretében vételező felhasználók hatósági áron jutnak földgázhoz. Főszabály szerint egyetemes szolgáltatásra jogosultak a lakossági és a 20 m^3/h kapacitást meg nem haladó vásárolt kapacitással rendelkező egyéb felhasználók, valamint az önkormányzatok az önkormányzati bérlakásokban élők felhasználási helyei ellátásának mértékéig.

Az egyetemes szolgáltatás keretében ellátott lakossági fogyasztók végfelhasználói ára 2024 során nem növekedett, a hazai lakossági ár az átlagfogyasztás mértékét meg nem haladó fogyasztók számára – a Hivatal kimutatása szerint – 2024 decemberében az Európai Unió legalacsonyabb földgázára volt.

A Hivatal 2024 során elvégezte az egyetemes szolgáltatói és nagykereskedői árrések jogszabályban előírt, árszabályozási cikluson belüli rendszeres megállapítását, és a 2024 októberi felajánlási árak előkészítésével egyidejűleg javaslatot tett a minisztérium felé a 2024/2025. gázévre vonatkozó egyetemes szolgáltatói és nagykereskedői árrések inflációs korrekció figyelembevételével meghatározott szintjére vonatkozóan.

A földgázforrás-felajánlási rendszer

Az egyetemes szolgáltatás árának részét képező fajlagos földgázár három tényező figyelembevételével alakul ki. Ez a három tényező a felajánlási rendszer keretében vásárolt hatósági áras hazai termelésű földgázforrás ára, a felajánlási rendszer keretében vásárolt importforrások ára, valamint a felajánlási rendszeren kívüli földgázforrások ára.

Az egyetemes szolgáltatás árában figyelembe vett fajlagos földgázárnak a felajánlási rendszer keretein kívüli forrásokból származó része a földgázpiaci egyetemes szolgáltatáshoz kapcsolódó hatósági árak képzésének keretszabályairól szóló 70/2016. (XII. 29.) NFM rendeletben szereplő földgázár-képlet alapján kerül megállapításra. Az importból származó földgáz esetében 100%-ban szervezett piaci árak kerülnek figyelembevételre.

Az egyetemes szolgáltatók a 70/2016. (XII. 29.) NFM rendelet szerinti képletből adódó árnál olcsóbban jutnak földgázhoz. Ezt egyrészt az 1998. január 1. előtt termelésbe állított mezőkből származó hazai kitermelésű földgáz hatósági ára, másrészt a volt közüzemi nagykereskedő beszerzési portfóliójából származó források hatósági áron történő értékesítése tette lehetővé. Ezeknek a forrásoknak az árát 2024-ben az egyetemes szolgáltatók részére vételre felajánlott földgázforrás és a hazai termelésű földgáz mennyiségéről és áráról, valamint az igénybevételre jogosultak és kötelezettek köréről szóló 67/2016. (XII. 29.) NFM rendelet határozta meg. A felajánlási rendszer alapjául szolgáló forrásszerződéseket a 2023. évi XCIX. törvény 2026. szeptember 30-ig meghosszabbította.

A Hivatal a 2024. évi második, harmadik és negyedik negyedéves, valamint a 2025. évi első negyedéves felajánlási árakra vonatkozó javaslatát elkészítette és megküldte az illetékes minisztérium részére.

3.4. Ellátásbiztonság

A Hivatal a földgázellátás biztosítása érdekében folyamatosan vizsgálja a magyar földgázpiac helyzetét, az egyes szereplők aktivitását, tevékenységét, szükség esetén intézkedéseket tesz. A 2024. év során a Hivatal kiemelten vizsgálta a lehetséges importforrás-lehetőségeket és az ellátásbiztonságot.

Határkeresztező kapacitások

Az ukrán tranzit kiváltása érdekében megvalósult a déli folyosó bővítése, a Török Áramlat, és az ahhoz kapcsolódó Bulgárián és Szerbián áthaladó vezetékek fejlesztése. A Török Áramlathoz kapcsolódó magyarországi földgázvezeték szakasz 8,5 milliárd m^3/év szállítási kapacitással 2021. október 1-jétől állt üzembe. A különleges figyelem az elkészült déli irányú, Szerbia felől érkező vezetékre és szállításokra irányult, amely útvonal vagy forrás esetleges kimaradása a 2024. év betárolási időszakában a tárolók szükséges mértékű feltöltésének elmaradását okozhatta volna.

A valaha mért maximális országos földgázfogyasztás (2005. február 9-én) 89,5 millió m^3/nap volt. Ehhez képest a 2024 folyamán mért legmagasabb napi földgázfogyasztás 2024. január 10-én 50,44 millió m^3 volt. Az országos maximális földgázfogyasztását összehasonlítva a betáplálási kapacitásokkal megállapítható, hogy az ellátásbiztonság műszaki háttere megfelelő, a földgázforrásokhoz szükséges kapacitások rendelkezésre állnak.

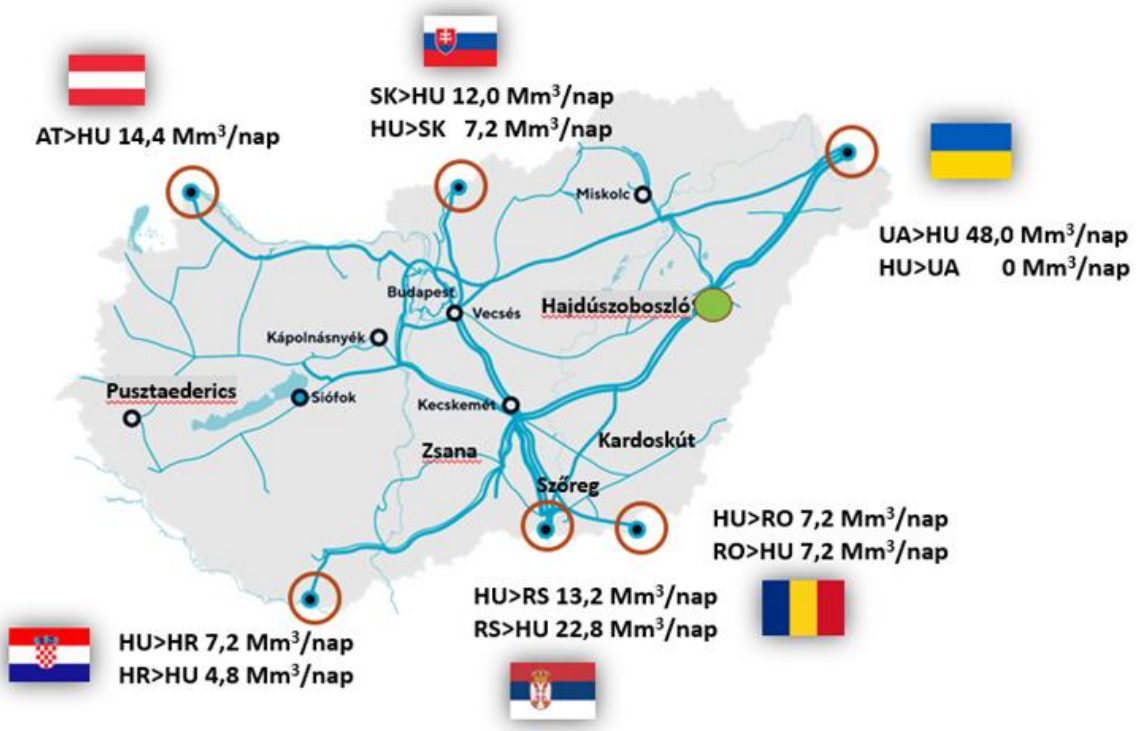
7. táblázat: A hazai földgázrendszer betáplálási pontjainak kapacitása (millió m^3/nap)

Hazai termelés	4,6
Import Mosonmagyaróvár (AT>HU import, nyugati irány)	14,4
Import Beregszász (UA>HU import, keleti irány)[10]	48,0
Import Csanádpalota (RO>HU import, délkeleti irány)	6,72
Import Drávaszerdahely (HR>HU import, délnyugati irány)	4,8
Import Balassagyarmat (SK>HU import, északi irány)	12,0
Import Kiskundorozsma (RS>HU import, déli irány)	22,9
Kereskedelmi gáztárolók (MFGT kitárolás, Hexum kitárolás)[11]	54,8
Biztonsági gáztároló	20,0
Összesen	**188,22**

[10]megfelelő feltételek mellett további megszakítható kapacitások is rendelkezésre állhatnak

[11]ebből 6,5 m^3/nap megszakítható, a valósan elérhető kereskedelmi gáztároló kapacitás 2024-ben 48,3 millió m^3/nap

11. ábra: Az egyes határkeresztező pontokon rendelkezésre álló nem megszakítható kapacitások

Ellátásbiztonság

A rendkívüli helyzetekre vonatkozó szabályozás két pilléren nyugszik, az SoS rendelet az EU-s, míg a 399/2023. Korm. rendelet a hazai jogforrás.

A Hivatal az SoS rendelethez kapcsolódó adatszolgáltatások teljesítése érdekében a földgázkereskedőktől 2024-ben is bekérte a kereskedelmi szerződésekre vonatkozó adatokat, illetve a kereskedelmi szerződésekben bekövetkezett változáskor a szükséges adatokat, amelyeket anonimizált módon az SoS rendelet által előírt adattartalommal és formában benyújtott a Bizottságnak. A Hivatal 2024-ben az SoS rendeletben előírtak alapján a nagy és a közepes hatású vészhelyzeti szint tesztelését is elvégezte. A gyakorlatot követően megállapítható volt, hogy a teszt kielégítő módon, komolyabb problémák nélkül sikeresen lefutott. A teszt során sikerült azonosítani azokat a folyamatokat, amelyek pontosításra, fejlesztésre szorulnak.

A földgázellátás biztonságának megőrzését szolgáló intézkedésekről szóló 399/2023. (VIII. 24.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 399/2023. rendelet) a gázkorlátozás tekintetében új szabályozást vezetett be, amely teljes egészében 2024. január 1-jén lépett hatályba. Az új rendelet megalkotásának célja a földgázellátási vészhelyzeti korlátozási besorolási és nyilvántartási rendszer modernizálása volt. A rendelet előírásai szerint a Hivatal a korlátozási kivételbe sorolásról hatósági bizonyítványt állít ki a felhasználási hely, valamint teljesítmény megjelölésével, a vészhelyzeti szint elrendelését megelőzően. A nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségűnek minősítés szempontjairól a Hivatal módszertani útmutatót bocsátott ki. E tárgykörben az év során 50 db kérelem került elbírálásra, a Hivatal rendeletben előírt kötelezettségeknek eleget tett.

4. Távhőtermelés és távhőszolgáltatás működése és szabályozása

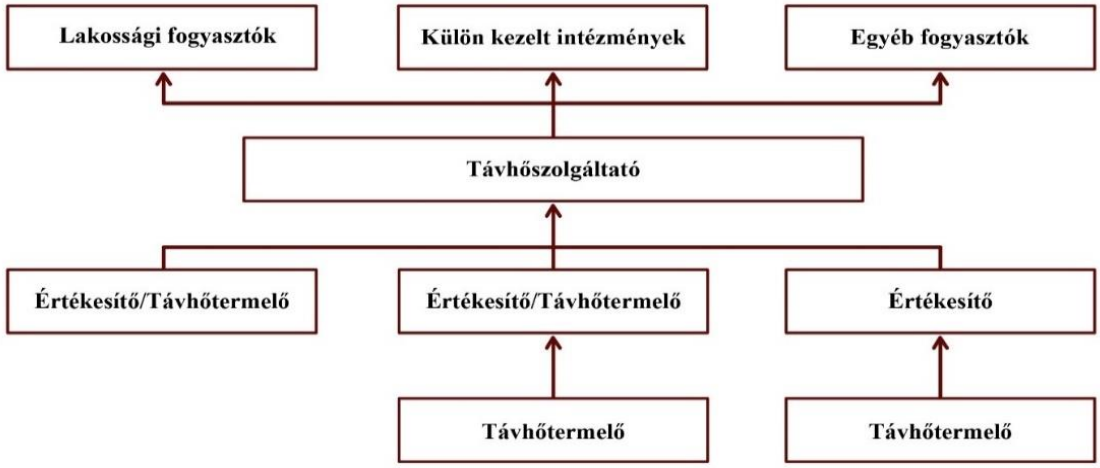
4.1. A távhőszektor működése, főbb jellemzői

A távhővel ellátott lakások száma Magyarországon (93 településen) elérte a 668 ezret, míg a külön kezelt intézmények (KKI) és egyéb felhasználók száma 12 ezerre csökkent. A távhőszolgáltatók által értékesített hőenergia 79%-át a lakosság fűtési és használati melegvíz-fogyasztási célra használja fel.

A 2024. évi értékesített távhő mennyisége összesen 22,9 millió GJ volt, mely 1,5%-kal magasabb a 2023. évi 22,5 millió GJ mennyiségnél. 2024-ben a lakossági felhasználóknak értékesített hőmennyiség 18,0 millió GJ (amely az előző évhez képest 0,6%-os csökkenés), a KKI felhasználóknak értékesített hőmennyiség 3,2 millió GJ (előző évhez képest 8,4%-os növekedés) és az egyéb felhasználóknak értékesített hőmennyiség 1,7 millió GJ (előző évhez képest 12,4%-os növekedés). A lakosságnak értékesített távhő mennyiségét leginkább az időjárás befolyásolja, míg a KKI és az egyéb felhasználók esetében az időjárás mellett a fizetendő árak is befolyásolják a fogyasztás mennyiségét.

A helyi távhőellátó rendszerek egyszerűsített modelljét az alábbi ábra mutatja.

12. ábra: A hazai távhőellátás egyszerűsített modellje

Az iparág szereplői:

- távhőszolgáltatók,
- távhőtermelők (amelyek többnyire egyben értékesítők is) és
- távhő-értékesítők (amelyek nem termelnek, csak vásárolt távhőt értékesítenek a távhőszolgáltatóknak).

A Hivatal által kiadott távhőszolgáltatói engedélyek településekre szólnak. Egy településen egy távhőszolgáltató működik, azonban 3 városban több távhőszolgáltatói működési engedélyes társaság is tevékenykedik, továbbá van 6 olyan engedélyes társaság, amely több településen is végez távhőszolgáltatási tevékenységet. A 93 településen működő távhőszolgáltatást 87 távhőszolgáltatói működési engedélyes társaság látja el, összesen 98 db távhőszolgáltatói működési engedély alapján.

A távhőszolgáltatók a hőenergiát vagy távhőtermelőtől (fűtőmű vagy fűtőerőmű) vásárolják, vagy részben, illetve teljes egészében maguk állítják elő földgázt, biomasszát, és helyenként települési hulladékot, illetve villamos energiát használó kazánokban, kapcsolt hő- és villamosenergia-termelő berendezésekben (például gázmotorokkal), valamint geotermikus és néhol napkollektoros hőtermelésből. A 93 távhőszolgáltatással rendelkező település közül 50 település esetében történt részben távhőcélú kapcsolt hő- és villamosenergia-termelés. A távhőtermelésben felhasznált tüzelőanyag döntő részben földgáz.

A távhőtermelői működési engedélyes társaságok száma 117, amelyek összesen 177 távhőtermelői működési engedéllyel rendelkeznek. A távhőszolgáltatók közül 74 rendelkezik távhőtermelői működési engedéllyel is.

A távhőszolgáltató társaságok nagyrészt a települési önkormányzatok tulajdonában vannak, egyes helyeken a szolgáltatóban a távhőtermelő is tulajdont szerzett. Néhány településen a távhőszolgáltatás üzemeltetését koncessziós szerződéssel magántulajdonú vállalkozás végzi.

A 100% közvetlen, illetve közvetett önkormányzati tulajdonú távhőszolgáltató társaságok száma 64, a többségi (50% tulajdoni arány feletti) közvetlen, illetve közvetett önkormányzati tulajdonú távhőszolgáltatási engedéllyel rendelkező vállalkozások száma 2, és 2 társaság esetében a közvetlen, illetve közvetett önkormányzati tulajdon kevesebb mint 50%. 100%-os közvetett állami tulajdonban egy társaság van. Vegyes önkormányzati és állami tulajdonban ugyancsak egy társaság van.

4.2. Engedélyezés és felügyelet

A Hivatal 2024-ben a távhőfelügyelet-engedélyezés területén 74 határozatot hozott.

8. táblázat: Távhőszolgáltatókra és -termelőkre vonatkozó engedélyek kiadása, módosítása, visszavonása tárgyában, valamint egyéb eljárásokban meghozott határozatok 2024-ben

A határozat típusa	Kiadott határozatok száma (db)
Távhőszolgáltatói működési engedély kiadása	1
Távhőszolgáltatói működési engedély módosítása	8
Távhőszolgáltatói tevékenység megszüntetésére vonatkozó engedély	1
Távhőtermelői működési engedély kiadása	8
Távhőtermelői működési engedély módosítása	31
Távhőtermelői létesítési engedély kiadása	9
Távhőtermelői létesítési engedély módosítása	5
Távhőtermelői tevékenység és létesítmény megszüntetési engedély	3
Távhőszolgáltatói és távhőtermelői működési engedély visszavonása	7
Lrtv. kapcsán hozott határozat	1
Összesen	**74**

A Hivatal az Lrtv. és annak végrehajtási rendeletei alapján a távhő alágazat tekintetében a kijelölt 9 üzemeltetőből egynél volt szükség az azonosítási jelentésének felülvizsgálatára. A távhőszolgáltatói és távhőtermelői működési engedélyesek engedélyében foglalt előírások betartásának ellenőrzéséből 2024-ben 39 ellenőrzés került lezárásra, míg 5 ellenőrzés lezárása áthúzódott 2025-re.

A 2022/2023. évi támogatási időszak vonatkozásában a Hivatalnak a távhőszolgáltatóknak folyósított támogatások ellenőrzése során a nem helyes mértékben igénybe vett távhőszolgáltatási támogatás miatt a folyamatba épített ellenőrzés eredményeként nem kellett eljárást indítania.

A Hivatal ellenőrzi az engedélyesek által készítendő éves számviteli beszámoló kiegészítő mellékletében kötelezően feltüntetendő szétválasztott eredménykimutatást és mérleg adatokat. A Hivatalnak 2024-ben a 2023-as év vonatkozásában nem kellett eljárást indítania.

A Hivatal az összes engedélyes vonatkozásában ellenőrizte a nyereségkorlát túllépését, 37 engedélyes vonatkozásában pedig a 2022. évi nyereségkorlát 2024. év végéig történő felhasználását. Az ellenőrzések eredményeként 3 engedélyes esetén kellett az elismert költség értékét csökkenteni a fel nem használt nyereségkorlát fölötti eredmény nagyságával.

Cégjogi események, befolyásszerzések

A Hivatal 2024-ben 3 határozatot adott ki távhőszolgáltatói és -termelői engedélyest érintő cégjogi esemény vagy befolyásszerzés kapcsán.

4.3. Árelőkészítés, árszabályozás

A 2024/2025-ös árszabályozási időszakban továbbra is a teljes árszabályozási időszakra vonatkozóan éves ármegállapítás történt; a Hivatal a távhőár és távhőtámogatás előkészítői feladatait határidőre teljesítette, amelynek eredményeképpen a 2024/2025-ös időszak vonatkozásában előterjesztette javaslatát a minisztérium részére.

A távhőszektorban a 2024/2025-ös árszabályozási évben felhasználandó földgáz esetén elismert költségelemekről és azok számítási módjáról a Hivatal hirdetmény útján adott tájékoztatást a szektor szereplői számára. A lakossági felhasználók árai a rezsicsökkentések végrehajtásáról szóló 2013. évi LIV. törvénynek megfelelően nem változtak, azonban az energiahordozó árak csökkenése miatt a 2024/2025-ös árszabályozási időszakban a nem lakossági felhasználók hődíja átlagosan 34%-kal csökkent az előző árszabályozási időszakhoz képest (átlagosan 11 500 Ft/GJ-ról 7 567 Ft/GJ-ra).

A megújuló távhőtermelés ösztönzése érdekében egyes geotermikus termelők – akik megfelelő műszaki és pénzügyi garanciákat vállalnak az ellátásbiztonságra – alaptermelőként kerülnek figyelembevételre, így kételemű árazás került bevezetésre a 2024/2025-ös árszabályozási időszakban. Ezen termelők a hődíj mellett alapdíjat is kapnak, amely egy biztosabb megtérülést garantál a megújulóenergia-termelő engedélyesek részére. További ösztönzésként azon termelő esetében, aki megújuló energiaforrást hasznosító vagy nagy hatásfokú kapcsolt termelést megvalósító létesítményt üzembe helyez, magasabb nyereségtényező alkalmazására kerül sor (állampapírhozamhoz kötött, 2,5 százalékponttal növelt érték, míg a hagyományos termelés esetén a nyereségtényező 2%).

A távhőszolgáltatói engedélyesek esetében is történt változás a nyereségtényező tekintetében. A beruházások ösztönzése érdekében a távhőszolgáltatók nyereségtényezője 4,25%-ra emelkedik, amennyiben 2024. december 31. napját követően energiahatékonyságot növelő vagy a távhőszolgáltatás költségeit csökkentő beruházást hajtanak végre (minden más esetben a korábbi 2%-os nyereségtényező az irányadó). A Hivatal 2024 decemberében jogszabályi felhatalmazás alapján kiadta a távhőszolgáltatók energiahatékonyságot növelő vagy a távhőszolgáltatás költségeit csökkentő beruházásairól szóló kritérium rendszerét. A távhőszolgáltatóknak 2025 januárjától bejelentési kötelezettsége keletkezett azon beruházásaikra vonatkozóan, amelyek esetében a magasabb nyereségtényező elszámolását kérik, illetve megfelelnek a kiadott kritériumoknak. A Hivatal a beruházás megvalósulását követően vizsgálja, hogy az előzetes bejelentéssel összhangban valóban megvalósult-e a hatékonyság növelés vagy a költségcsökkentés az adott beruházásra.

5. Energiahatékonyság és megújulók

5.1. Energiahatékonyság

Az energiahatékonysági törvény 2021. január 1-jétől bevezette az energiahatékonysági kötelezettségi rendszert (a továbbiakban: EKR), amely jelentősen kibővítette a Hivatal energiahatékonysággal kapcsolatos feladatait. A törvény végrehajtásának részletszabályairól a 122/2015. (V. 26.) Korm. rendelet rendelkezik.

A Hivatal ellenőrzi a nagyvállalatok négyévente kötelező energetikai auditálásának elvégzését és az auditok jogszabályi feltételeknek való megfelelését. Vezeti a természetes és jogi személy energetikai auditorok és szakreferensek hatósági névjegyzékeit, lefolytatja a névjegyzékbe vételi eljárásokat, ellenőrzi a névjegyzékbe vétel feltételeinek folyamatos teljesülését, illetve szükség esetén dönt a tevékenységtől való eltiltásról.

A Hivatal energiahatékonysági tevékenysége 2019-ben tovább bővült. Az energiahatékonysági törvény 2019. január 15-től hatályba lépett módosításai új, a Nemzeti Energetikusi Hálózat munkáját támogató feladatokat írtak elő a Hivatal számára, amelynek keretében a Hivatal a közintézmények tulajdonában és használatában lévő épületek energetikai állapotjellemzőit és havi energiafogyasztási adatait gyűjtő rendszert hozott létre. A 2019. évi CX. törvény a Hivatal feladatkörébe utalta a Nemzeti Energetikusi Hálózat közintézmények energiahatékonysági támogatásával kapcsolatos feladatait.

A Kormány által 2020 januárjában elfogadott stratégiai dokumentumok (Nemzeti Energiastratégia 2030, kitekintéssel 2040-ig, és a Nemzeti Energia- és Klímaterv) vonatkozó energiahatékonysági célkitűzése, hogy az ország végsőenergia-felhasználása 2030-ban se haladja meg a 2005-ös értéket (785 PJ).

Magyarország az EU-irányelv 7. cikkének kötelezettségeit 2020-ig kizárólag alternatív szakpolitikai intézkedésekkel valósította meg. A 2021. január 1-jével bevezetett energiahatékonysági kötelezettségi rendszer szakpolitika irányító hatósága a Hivatal.

A Hivatal 2024-ben is aktívan részt vett a tagállami energiahatékonysági célkitűzések elérését támogató uniós projektek (CA EED 3, Odyssee-Mure fit-4-55, ENSMOV Plus), valamint az európai energiaügynökségeket tömörítő European Energy Network (EnR) Hálózat munkájában, emellett pedig 2024-ben a Hivatal az EnR Hálózat több munkacsoportjában is szerepet vállalt.

5.1.1. Energetikai auditálási és energetikai szakreferensi tevékenység

2024. december 31-én 190 fő energetikai auditor és 109 energetikai auditáló szervezet, illetve 298 fő energetikai szakreferens és 160 energetikai szakreferens szervezet szerepelt a Hivatal által vezetett névjegyzékekben.

2024-ben összesen 215 kötelező nagyvállalati energetikai auditot jelentettek a Hivatalnak. Az energiahatékonysági beruházások normatív adókedvezményének igénybevétele céljából készült energetikai auditok száma 2024-ben 181 db volt, az összes lejelentett energiamegtakarítás pedig meghaladta a 96 TJ-t.

Az energetikai szakreferens igénybevételére kötelezett szervezetek részéről 2024-ben 4.098 adatszolgáltatás érkezett.

5.1.2. Ellenőrzési tevékenység

A Hivatal az energiahatékonysági törvény 22. § (1) bekezdése alapján, a nagyvállalatok számára előírt, négyévente teljesítendő energetikai auditálási kötelezettség tekintetében lát el ellenőrzési tevékenységet.

Az ellenőrzés kétszintű:

- a kötelezettség teljesítését (nagyvállalati regisztráció, energetikai audit elvégzése, nyilatkozat mentességről, illetve a mentesség igazolása) és
- az elvégzett auditok megfelelőségét is ellenőrzi a Hivatal, az auditálás teljes iratanyaga alapján.

Az év során folyamatos volt az energetikai auditálásra kötelezett társaságok ellenőrzése. A 2024-re vonatkozó nagyvállalati regisztrációból összesen 1.695 db érkezett a Hivatalhoz. A regisztrált nagyvállalatok listája a Hivatal energiahatékonysági honlapján rendszeresen frissül.

EKR ellenőrzések

2024. évben a 2023. évben bejegyzett Hitelesített Energia Megtakarítások (a továbbiakban HEM) alapján a Hivatal a hitelesítő szervezetek ellenőrzését az ellenőrzési terv alapján, valamint a 2024. évben hitelesített HEM-ek kockázati elemzésének figyelembevételével ellenőrizte.

Az ellenőrzési terv alapján a 2023. évben bejegyzett 2.248 db hitelesített végsőenergia megtakarításból 130 db HEM került kiválasztásra ellenőrzésre. 2024-ben ebből 80 db HEM került ellenőrzésre, valamint 50 db HEM ellenőrzése volt folyamatban az év végén. Az ellenőrzések több száz beruházást érintettek.

Kockázati elemzés alapján rövid idő alatt nagy számosságban beérkezett azonos intézkedési kategóriájú HEM-ek (intermodális szállítás igénybevétele, utólagos tetőfödém szigetelés, perlátor alkalmazása), valamint egy esetben a duplikáció szűrésen fennakadt intézkedés (gépjárműcsere) került ellenőrzésre, amelynek eredményeképpen összesen 26 eljárás került elindításra ugyancsak számos beruházás érintettségével.

Alternatív szakpolitikai intézkedések felülvizsgálata és az éves energiamegtakarítási jelentés elkészítése

A Hivatal az alternatív szakpolitikai intézkedések keretében megvalósított egyes energiahatékonyság-javító intézkedések reprezentatív módon kiválasztott statisztikailag jelentős részét felülvizsgálja. A 2021-2022. évben megvalósult összesen 12.899 db energetikai intézkedésből, véletlenszerű kiválasztással 240 db energetikai intézkedés részletes tartalmi ellenőrzésére került sor a 2024. évi felülvizsgálat keretében. Az intézkedések felülvizsgálatának végrehajtásáról, a levont következtetésekről, a bejelentett megtakarításoknak a Hivatal ellenőrzése alapján javasolt korrekciójáról a Hivatal felülvizsgálati jelentést készített az energiapolitikáért felelős miniszter részére.

5.1.3. Energiahatékonysági Kötelezettségi Rendszer

Az EKR rendszer kötelezett felei a villamos energia és földgáz kereskedelmi és egyetemes szolgáltatók, valamint a közlekedési célú üzemanyagot végső felhasználók részére értékesítő gazdálkodó szervezetek. Jelenleg Magyarországon közel 800 cég esik a kötelezettség hatálya alá.

A Hivatal az egyes kötelezett felek számára határozatban állapítja meg a tárgyévben esedékes energiamegtakarítás mértékét a tárgyévet megelőző év november 30. napjáig, nemteljesítés esetén pedig alkalmazza a törvény szerinti szankciót.

A kötelezetteknek olyan intézkedéseket kell végrehajtaniuk, amelyek a végfelhasználó oldalán igazolt energiamegtakarítást eredményeznek. Az érintett társaságok feladata, hogy megtalálják ennek leginkább költséghatékony módját, így a rendszer bevezetésétől az energiahatékonysági célok optimális elérése várható.

A 2023. évben a CEEGEX közreműködésével kialakításra került a hitelesített energiamegtakarítások szervezett piaci kereskedelméhez szükséges informatikai háttér. A szervezett piacon a 2024. évben négy aukció került megrendezésre.

5.1.4. Nemzeti Energetikusi Hálózat szakpolitika

A fővárosi és megyei kormányhivatalok működésének egyszerűsítése érdekében egyes törvények módosításáról szóló 2019. CX. törvény a Hivatal feladatkörébe utalta a Nemzeti Energetikusi Hálózat közintézmények energiahatékonysági támogatásával kapcsolatos feladatait.

2024-ben a közintézmények a beérkezett 384 db éves jelentésben 1.390 db 2023-ban megvalósult energiahatékonysági intézkedésről és 26,97 TJ éves energiamegtakarításról szolgáltattak adatot a Hivatal részére.

A Hivatal a közintézmények tulajdonában és használatában lévő épületek energetikai állapotjellemzőit és havi energiafogyasztási adatait gyűjtő rendszert hozott létre (EMIS: Energy Monitoring and Information System). A rendszer adatokkal való feltöltése érdekében a Hivatal 2024 során minden közintézményt felhívott adatszolgáltatásra, az adatok betöltése a közintézmények által folyamatban van. Az EMIS alkalmas a hazai középület állomány épületadatainak a fogadására, beleértve adminisztratív, műszaki és energiafogyasztási adatokat. Az EMIS adatbázis alkalmas a tényleges energiafogyasztások nyomon követésére.

5.2. Megújuló energiaforrást felhasználó erőművek támogatása

A megújuló energiaforrásból történő villamosenergia-termelés ösztönzésének két fő eszköze a 389/2007. (XII. 23.) Korm. rendelet szerinti kötelező átvételi (a továbbiakban: KÁT) rendszer, valamint a 2017. január 1-jével életbe lépett, a 299/2017. (X. 17.) Korm. rendelet szerinti új megújulóenergia-támogatási rendszer, a METÁR.

A METÁR a korábbi KÁT rendszerrel szemben a piaci mechanizmusok felé tett lépést jelent. A METÁR rendszeren belüli kötelező átvételben (METÁR-KÁT) csak a 0,5 MW beépített teljesítmény alatti új erőművek (kivéve szélerőművek), valamint a jelentős technológiai újítást bemutató, ún. demonstrációs projektnek minősülő erőművek részesülhetnek. 2018. április 27-től új METÁR-KÁT típusú jogosultságot már nem lehet kérelmezni.

A METÁR támogatási rendszeren belül prémium támogatásra jogosult termelőknek – ellentétben a METÁR-KÁT-ban részesülő termelőktől – a villamos energiát a szabadpiacon kell értékesíteniük, ezáltal nem garantált árat kapnak az általuk megtermelt villamos energiáért, hanem egy piaci árat kiegészítő prémiumot. 2019. május 1-jétől az új beruházásokra kizárólag pályázati eljárások keretében lehet prémium típusú METÁR támogatást igényelni. A pályázati eljárások során a támogatás kiosztása a benyújtott ajánlati árak sorrendjében történik, a nyertesek az ajánlati áruknak megfelelő támogatott árat kapnak. A pályázatok időpontját és fő feltételeit az energiapolitikáért felelős miniszter állapítja meg, a pályázat kiírása és lebonyolítása viszont a Hivatal feladata. 2019 és 2022 között öt sikeresen lezárult METÁR pályázat meghirdetésére került sor.

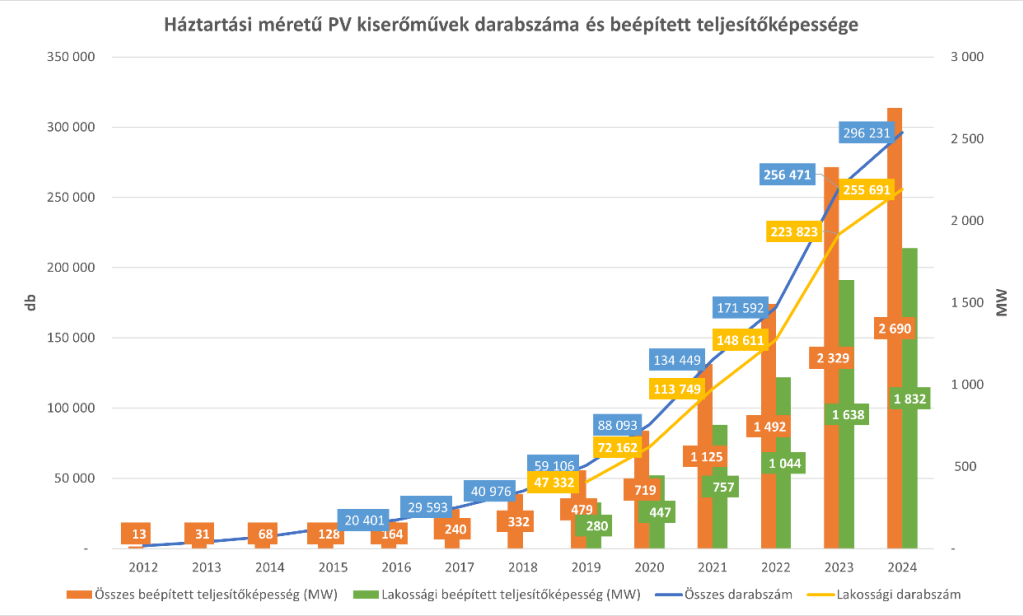
A METÁR rendszer keretében bevezetésre került a barna prémium is, amely nem új beruházásokhoz kapcsolódik, hanem kizárólag biomasszával vagy biogázzal üzemelő, már működő erőműveknek jelenthet a biomassza alapú gazdaságos termelés fenntartását célzó működési támogatást. A barna prémiumot a Hivataltól lehet igényelni 5 évre, amely meghosszabbítható. A barna prémium mértékét a Hivatal állapítja meg éves gyakorisággal. Biogázt és depóniagázt felhasználó erőművek esetében a barna prémium megállapítása a 13/2017. (XI. 8.) MEKH rendeletben történik, biomassza erőművek esetében pedig egyedi vizsgálatok keretében. 2024-ben a Hivatal 8 db új és 3 db meghosszabbított barna prémium típusú jogosultságot osztott ki összesen 38,77 MW teljesítményre és 512 M Ft éves új támogatásra.

A Hivatal 2024-ben nem állapított meg sem új KÁT, sem új METÁR zöld prémium jogosultságot, ugyanakkor 99 esetben rendelkezett KÁT jogosultság, illetve 66 esetben METÁR jogosultság módosításával kapcsolatban.

2024 végén 3.110 MW teljesítményű erőmű volt a kötelező átvételi mérlegkörben, míg prémium típusú szerződéssel 508 MW teljesítményű erőmű rendelkezett. A KÁT vagy prémium típusú támogatást igénybe vevő erőművekből összesen 3.111 MW volt naperőmű 2024. év végén.

2024 végére a HMKE-k beépített teljesítménye 2.692 MW volt, amelyből a naperőművek 2.690 MW-ot tettek ki.

13. ábra: A háztartási méretű PV kiserőművek darabszámának és beépített teljesítményének alakulása

2024-ben a Hivatal továbbra is aktívan részt vett a megújuló energiákkal kapcsolatos nemzetközi fórumok (ld. CEER RES Workstream és ERRA RES Committee), valamint uniós projektek (CA-RES 4) munkájában.

5.2.1. Hálózati villamosenergia-tárolók bevételkompenzációs támogatása

A hazai villamosenergia-rendszer rugalmasságának növelése és a rendszerszintű szolgáltatások költségeinek csökkentése érdekében Magyarország a villamosenergia-tárolók állami támogatását tűzte ki célul. 2023 júniusában az Európai Unió jóváhagyta a hálózati villamosenergia-tárolók telepítésének hazai támogatását[12]. A 2023. november 13-án először közzétett (azóta többször módosított) RRF-6.5.1-23 „Hálózati energiatárolók telepítése energiapiaci szereplőknél” c. kormányzati pályázati felhívás alapján 2024. január 15. és február 5. között pályázhattak energiapiaci szereplők kombinált beruházási, illetve működési támogatásra, hálózati villamosenergia-tárolók telepítése céljából. A pályázati kiíráson 52 db pályázat került nyertessé nyilvánításra. A működési támogatás (ún. bevételkompenzáció) számításának alapja a Hivatal által 2023-ban rendeletben[13] meghatározott referencia nettó bevétel-számítási modell, amely figyelembe veszi a hálózati energiatárolók nagykereskedelmi, illetve kiegyenlítőenergia-piacokon elért nettó (töltési költségekkel csökkentett) benchmark bevételeit. A benchmark bevétel-számítási modell meghatározását többkörös és széles körű iparági konzultációs folyamat előzte meg.
A bevételkompenzáció a projekt fizikai befejezésétől, de leghamarabb 2026. január 1-jétől vehető igénybe, illetve a projekt fizikai befejezésétől számított 120. hónap végéig tart (tehát a működés első tíz évében kerül kifizetésre).
Mivel a maximum 10 éves támogatási periódus alatt a piaci igények jelentősen változhatnak, így a Hivatal folyamatosan figyelemmel kíséri a támogatott tárolók piaci tevékenységét, valamint a piaci lehetőségeket, és szignifikáns eltérés esetén, de legalább kétévente[14] felülvizsgálja a benchmark tevékenység meghatározását. Az új benchmark tevékenységi szint úgy kerül kialakításra, hogy az tükrözze a piaci körülmények változását, és a tárolók tényleges viselkedését.

5.3. Megújuló villamos energia származásigarancia-rendszer

A származásigarancia-tanúsítvány célja, hogy a felhasználó az általa elfogyasztott villamos energia megtermeléséhez felhasznált energiaforrásról igazolást, tájékoztatást kapjon. A korábbi eredetigazolás-rendszert a VET 2013. június 22-i hatályú módosítása megszüntette, helyette került bevezetésre az ún. származási garancia fogalma. A VET 12. § (1) bekezdése alapján a megújuló energiaforrásból vagy a nagy hatékonyságú kapcsolt energiatermelésből származó villamos energia mennyiségét az értékesítő kizárólag származási garanciával igazolhatja a felhasználó részére. A származásigarancia-rendszer, valamint a származási garanciákkal történő kereskedelem részletszabályait a megújuló energiaforrásból és a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésből nyert villamos energia származásának igazolásáról szóló 309/2013. (VIII. 16.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Szgr.) tartalmazza.

A 2024. év végi 420/2024. (XII. 23.) Korm. rendelet érdemi változásokat hozott. Így származási garancia kiadható a háztartási méretű kiserőművekre, a nukleáris úton előállított villamos energiára, valamint energiatárolókra is. Az adminisztrációs terhek csökkentése, illetve a teljes folyamat felgyorsítása érdekében a rendelet értelmében a 2025. évben megtermelt villamos energia után automatikusan – megfelelő adatfeldolgozás és ellenőrzést követően – kerül a származási garancia bejegyzésre. Nemzetközi, illetve európai uniós irányelvek alapján elindult a tört származási garancia (granular green origins) bevezethetőségének vizsgálata, előkészülete. Ezen törekvés fő célja a zöldenergia-termelés és származási garancia rendszeren keresztüli felhasználásának időbeli összevezethetőségének megteremtése, ezzel a valós gazdasági zöldítés irányába való elmozdulás elősegítése.

A Hivatal 2021 májusában csatlakozott az Association of Issuing Bodies (AIB, magyarul: Kibocsátó Szervek Szövetsége) nevű, a származási garanciák kibocsátásáért felelős hatóságokat tömörítő nemzetközi szervezethez, és megkezdte az előkészületeket arra vonatkozólag, hogy a magyar származási garanciák bekerüljenek az EECS (European Energy Cerificate System) rendszerbe és ezzel egyidejűleg kikerülhessenek

[12] Ld. State Aid SA.102428 (2022/N) – Hungary, TCTF – RRF: Aid for energy storage facilities for the integration of weather variable renewable energy sources
[13] 17/2023. (XI. 21.) MEKH rendelet a villamosenergia-tárolók bevételkompenzációjának részletszabályairól
[14] Az első tervezett felülvizsgálatra 2027-ben kerül majd sor, a 2028. évre vonatkozóan.

a nemzetközi piacra. Az EECS-rendszerhez 2022. február 1-i hatállyal csatlakozott a Hivatal, így az ekkortól megtermelt villamos energiához tartozó származási garanciák már exportálhatók az EECS többi országába.

Ezt követően a Hivatal – a HUPX-szal együttműködésben – kialakította a származási garanciák aukciójára vonatkozó részletszabályokat a szervezett villamosenergia-piaci szabályzatban, valamint a Hivatal elvégezte a szükséges informatikai fejlesztéseket. Az Szgr. szerint a származásigarancia-nyilvántartást a Hivatal elektronikus kezelőrendszeren keresztül működteti, továbbá a számlatulajdonos kérelmére az Szgr. szerint minősített erőműegység által kiadott villamos energiára vonatkozóan a Hivatal állít ki származási garanciát a kezelőrendszerben. 2023-as évhez képest (5.8 TWh) közel duplázódott a teljes hazai forgalmazott származási garanciához kapcsolódó energiamennyiség, ami így 2024-ben elérte a 11,6 TWh-t, amiben összesen 6 857 913 darab (MWh) hazai eredetű származási garancia szerepel. A terület 2024-ben felfutó tendenciát mutatott, a forgalmi számlatulajdonosok száma 123 darabról 131 darabra bővült.

5.4. Megújuló gáz származási garancia rendszer kialakítása

Az EU megújuló irányelve alapján a tagállamoknak, így Magyarországnak is be kellett vezetnie a megújuló gázok (beleértendő különösen a biogáz, biometán és a zöld hidrogén) eredetét hitelesen igazoló származási garanciára vonatkozó előírásokat. A származási garancia a megújuló gáz fizikai eladásától függetlenül kereskedhető igazolás, amelynek célja a gáz megújuló származásának igazolása a végső fogyasztó felé.

A megújuló gáz származási garanciáját bevezető törvénymódosítás 2023 végén kihirdetésre került, 2024. április 1-jén hatályba lépett. A módosítás a MEKH feladatává teszi a megújuló gázokra vonatkozó származási garancia rendszerének működtetését, a részletszabályokat pedig kormányrendeleti szintre rendelte, amely 2024. augusztus 14-én hatályba lépett. A kormányrendeleti szintű részletszabályok hatálybalépését követően a MEKH megkezdte a megújuló gázokra vonatkozó származási garancia rendszer gyakorlati bevezetését. A megújuló gázok származási garanciáinak kiadásához szükséges IT számlarendszer rendelkezésre áll. A megújuló gáz termelésére, tárolására, átalakítására alkalmas üzemek auditálási feltételei előírásra kerültek. A MEKH megkötötte az első auditori együttműködési megállapodást, amely a Hivatal honlapján megtalálható.

6. Víziközmű-szolgáltatás működése és szabályozása

6.1. A víziközmű-szolgáltatói ágazat működése, főbb jellemzői

A 2024. év során a víziközmű-szolgáltatók a lakossági felhasználók felé (valamint a lakossági díjon elszámolt felhasználás tekintetében) – a korábbi évekhez hasonlóan – továbbra is a 2013. január 31-én jogszerűen alkalmazott szolgáltatási egységre jutó összeg (beleértve az alapdíjat) legfeljebb 90 százalékával számlázhattak a rezsicsökkentések végrehajtásáról szóló 2013. évi LIV. törvény 4. § (1) bekezdése alapján. A nem lakossági felhasználók tekintetében – a Hivatal javaslatának felhasználásával – az energiaügyi miniszter országosan egységes alapdíjból és fogyasztással arányos díjból álló szolgáltatási díjat állapított meg, amelyek 2024. január 1. napjával léptek hatályba.

Azokon a településeken, ahol a Hivatal átmeneti díjat állapított meg, a lakossági felhasználók esetében is törvényi rendelkezés biztosítja a 10 százalékos díjcsökkentést. A 2024. évben 8 db kérelem érkezett a Hivatalhoz korábban nem nyújtott víziközmű-szolgáltatás díjának megállapításával kapcsolatban.

A nem lakossági felhasználókat érintő díjreform mellett létrehozásra került az országosan egységes díjak és egyéb állami források újraelosztását biztosító Víziközmű-fejlesztési és Ellentételezési Alap is. Annak érdekében, hogy az új finanszírozási struktúra megfelelő módon biztosítsa az ágazat működését, a Hivatal – a rendszer bevezetését követően, a jogszabályban foglalt éves javaslattételi kötelezettségén túl – eseti és tematikus ágazati elemzésekkel, kimutatásokkal, valamint időszakos gazdasági jelentésekkel is támogatta a jogalkotó előkészítő munkáját, továbbá az új struktúra működését és annak monitorozását. A Víziközmű-fejlesztési és Ellentételezési Alaphoz köthetően a Hivatal a bevezetés évében nyomon követte és negyedéves gyakorisággal értékelte a bevezetést követő ágazati folyamatokat, illetve az ágazat – azaz a víziközmű-szolgáltatók – gazdasági teljesítményét is. Mindezen tapasztalatok felhasználásával a Hivatal javaslatot tett a rendszer működésének továbbfejlesztésére, melynek keretében meghatározta a következő évre irányadó finanszírozási keretszámokat is.

6.1.1. A víziközmű-szolgáltatás lefedettsége és mennyiségi mutatói

A közműves ivóvízellátáshoz, valamint a közműves szennyvízelvezetés és -tisztításhoz való általános hozzáférés lehetősége alapvető jelentőségű az emberi élet, az ipari fejlődés, a természeti környezetünk megóvása és a fenntartható fejlődés szempontjából. Magyarországon a víziközmű-szolgáltatók a hét minden napján folyamatos szolgáltatást nyújtanak. A 2023. évben még 36 víziközmű-szolgáltatói engedéllyel rendelkező víziközmű-szolgáltató végezte a víziközmű-szolgáltatást, majd a 2024. év végére – az integrációs folyamatnak is köszönhetően – ez a szám 35-re csökkent.

A Vksztv. értelmében a közműves ivóvízellátás magában foglalja az ivóvíztermelést, az ehhez kapcsolódó ivóvízbázis-védelmet, az ivóvízkezelést, -tárolást, -szállítást és -elosztást, a felhasználási helyekre történő eljuttatást, és mindezekhez kapcsolódóan a tűzivíz biztosítását.

Hazánkban a közműves ivóvízellátással érintett lakossági felhasználási helyek száma 4,3 millió, a nem lakossági felhasználási helyek száma pedig közel 319 ezer. A közműves ivóvízellátás (beleértve a közérdekű üzemeltetést is) összesen 1 705 db víziközmű-rendszeren történik. 2023-ban 95 ezer km hosszú elosztóhálózat továbbította a fogyasztókhoz az ivóvizet Magyarországon, melyből 70 ezer km gerincvezeték, 25 ezer km pedig bekötővezeték volt.

A Vksztv. értelmében a közműves szennyvízelvezetés és -tisztítás (ideértve az egyesített rendszerű csapadékvíz-elvezetést is) magában foglalja a szennyvíz felhasználási helyekről történő összegyűjtését, elvezetését, tisztítását, a keletkező szennyvíziszap kezelését, és a tisztított szennyvíz hasznosítását, elhelyezését.

Jelenleg a közműves szennyvízelvezetést és -tisztítást biztosító, engedéllyel rendelkező, a közérdekű üzemeltetést is magába foglaló víziközmű-rendszerek száma 1.049 db. A szennyvízelvezetéssel és -tisztítással érintett lakossági felhasználási helyek száma 3,7 millió, a nem lakossági szegmensben pedig közel 230 ezer. A magyarországi közműves szennyvízelvezető hálózat teljes hossza a 2023. évben 76,9 ezer km volt, amelyből a gerincvezetékek hossza 55,2 ezer km, míg a bekötővezetékek hossza 22,2 ezer km. A víziközmű-szolgáltatók

adatszolgáltatása alapján az általuk üzemeltetett, és működő közműves szennyvíztisztító-telepek száma 2023-ban 823 darab volt.

A 2023. évi adatok alapján a szennyvíztisztító telepeken tisztított szennyvíz mennyisége 570.244 ezer m^3 volt. Hazánkban a szennyvíztisztító telepek tisztítási technológiáját tekintve jelentős többségben a mechanikai, biológiai, III. fokozatú tisztítási technológia együttesen kerül alkalmazásra (78,6%). Minden szennyvíztisztító telepen van mechanikai tisztítás és 817 telep esetében biológiai tisztítás is. (A mechanikai tisztítás aránya 100%, a mechanikai, biológiai tisztítás aránya 99,4%.)

A víziközmű-szolgáltatók által értékesített ivóvíz mennyisége és a kiszámlázott szennyvíz mennyisége 2018 óta folyamatos emelkedést mutatott, azonban a 2023. évben – elsősorban a lakossági fogyasztás visszaesésére való tekintettel – csökkent, és a 2021. évi szint alá esett vissza.

14. ábra: A víziközmű-szolgálatók által értékesített víz mennyisége és a kiszámlázott szennyvíz mennyisége (2018-2023)

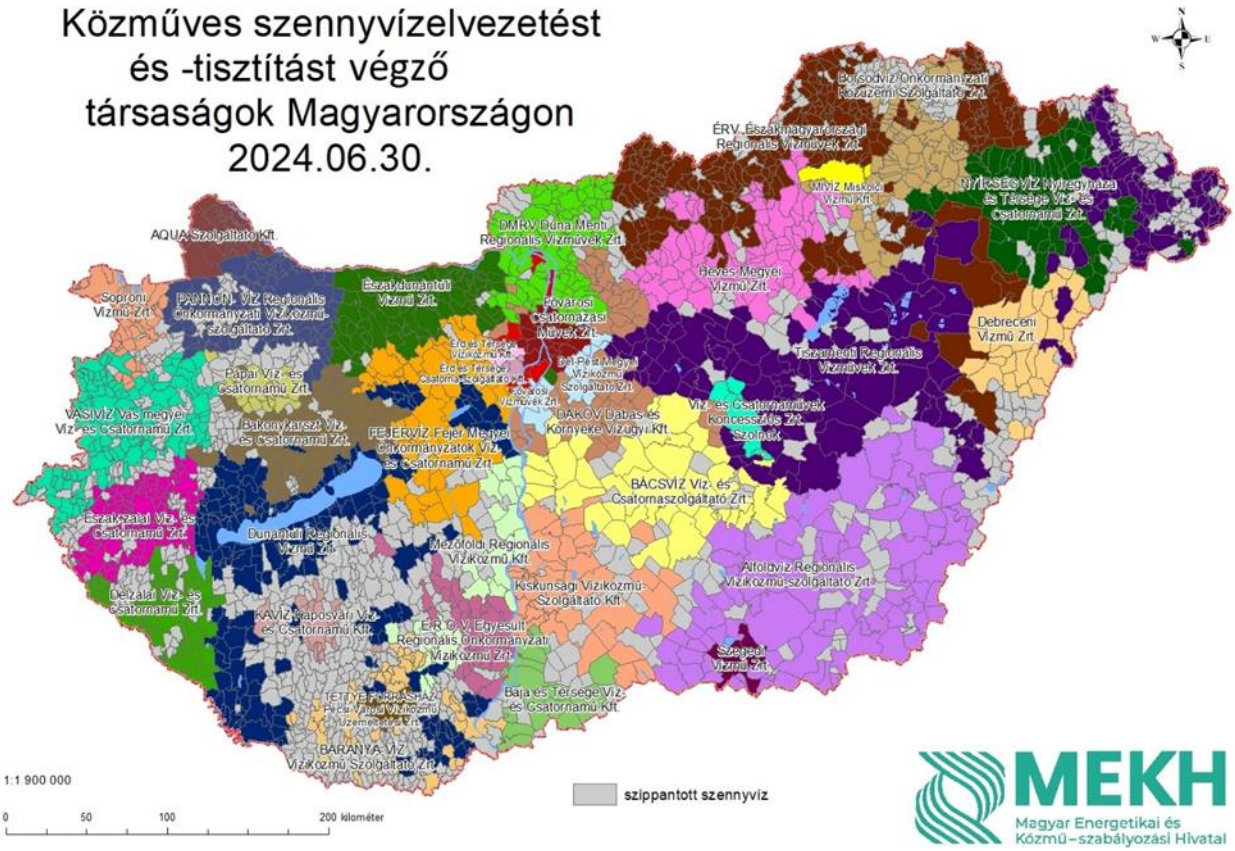
Év	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Értékesített víz mennyisége (millió m^3)	459,2	463,0	464,7	482,3	486,4	470,6
Kiszámlázott szennyvíz mennyisége (millió m^3)	409,5	412,9	414,6	424,3	427,2	420,7

Az ivóvízfogyasztás víziközmű-szolgáltatónként eltérő képet mutat, azonban elmondható, hogy a Hivatal adatai alapján az egy főre jutó közműves lakossági vízfogyasztás 37,0 m^3/fő/év, amely 101,3 liter/fő/nap fogyasztásnak felel meg.

15. ábra: A közműves ivóvízellátást végző társaságok (2024. 06. 30.)

16. ábra: A közműves szennyvízelvezetést és -tisztítást végző társaságok (2024. 06. 30.)

6.1.2 Nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz

A nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésére vonatkozó nem rendszeres közszolgáltatási tevékenység részletes szabályairól szóló 378/2015. (XII. 8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 12. § (2) bekezdése alapján a közérdekű szolgáltatónak az ideiglenes tevékenység ellátásával kapcsolatos költségeit a központi költségvetés az ellátásért felelős települési önkormányzat útján téríti meg. A költségvetési támogatások elosztását érintően a Hivatal hatásköre – a Korm. rendelet 12. § (7) bekezdésében foglaltaknak megfelelően – a közérdekű szolgáltatók által előterjesztett kompenzációs igény ellenőrzésére, az igény indokoltságának vizsgálatára, valamint az indokolt többletköltség összegéről történő javaslattételre terjed ki.

A Hivatal a fenti feladata alapján a 2024. évben összesen 73 javaslatot küldött meg a – feladat- és hatáskörrel rendelkező – helyi önkormányzatokért felelős miniszter részére.

6.2. Engedélyezés és felügyelet

6.2.1. Engedélyezés

A víziközmű-szolgáltatás működésének engedélyezése

A 2024. évben összesen 1.687 db ivóvíz és 1.029 db szennyvíz víziközmű-rendszer rendelkezett működési engedéllyel (vagy egyéb üzemeltetésre szóló felhatalmazással), amelyeket 2024. december 31. napján 35 víziközmű-szolgáltató működtetett. Az érintett évben összesen 632 db működési engedélyt érintő határozatot adott ki a Hivatal.

A Vksztv. változása folytán 2024-ben tovább folytatódott az állami integráció, amely során a magyar állam egyrészről többségi tulajdont szerzett több víziközmű-szolgáltató társaságban, illetve a víziközmű vagyont az ellátásért felelős települési önkormányzatok a magyar állam tulajdonába adták át. Ennek megfelelően az év

során a működési engedélyezéssel összefüggésben kérelemre indult eljárásokban kiadott hivatali döntések tárgya nagyobb részben az állami integrációval összefüggésben létrejött üzemeltetési szerződések változásával kapcsolatos módosítás volt. A hivatkozott 632 db működési engedélyt érintő határozatból 58 db volt hivatalból indult, míg 574 db esetében kérelemre indult az eljárás.

A közérdekű üzemeltetéssel kapcsolatban hozott határozatok száma 2024-ben 62 db volt (beleértve ebbe a közérdekű üzemeltetés alatti munkák jóváhagyása tárgyában hozott határozatokat is). A 2024. évben új közérdekű üzemeltető kijelölése már nem vált szükségessé, így 38 db már meglevő közérdekű üzemeltetői jogviszonyt meghosszabbító, valamint 3 db közérdekű üzemeltetői jogviszonyt megszüntető döntés született. Tartós, több éves kijelöléssel változatlanul azok a települések vagy víziközmű-rendszerek érintettek, ahol az alapul szolgáló víziközmű tulajdonjoga is rendezetlen. A közérdekű üzemeltetéssel kapcsolatos hatósági döntések a 2024. évben összesen 26 települést, illetve településrészt, ezen belül pedig 38 darab víziközmű-rendszert (az országban működtetett víziközmű rendszerek 1,36%-át) érintettek.

A 2024. évben tovább folytatódott a vagyonértékelések benyújtása, köszönhetően a Hivatal 2023. évben lefolytatott felügyeleti eljárásának is. 2024. évben további 31 db települési önkormányzat (2 víziközmű-ágazatra összesen) nyújtott be vagyonértékelést a Hivatalhoz. A 2024. évben benyújtott vagyonértékelésekkel együtt a Hivatalnak a két víziközmű-ágazatra mindösszesen 5 080 db vagyonértékelés állt a rendelkezésére 2024. december 31. napjával, amely összesen 2 630 víziközmű-rendszert fedett le.

Gördülő fejlesztési tervek jóváhagyása iránti eljárás

A 2025–2039. évekre vonatkozó gördülő fejlesztési terv (felújítási és pótlási, valamint beruházási) tervrészeit 2024. szeptember 30-ig kellett a Hivatalhoz benyújtani az ellátásért felelősöknek, illetve a víziközmű-szolgáltatóknak. A 2024. októberi benyújtáskor a gördülő fejlesztési tervek (a továbbiakban: GFT) összeállítóinak a vonatkozó jogszabályok alkalmazásán túl a tavalyi évhez hasonlóan egyéb, a kérelem benyújtására vonatkozó speciális eljárási feltételeket is teljesíteniük kellett.

A 2024-ben benyújtott, a 2025–2039. évi gördülő fejlesztési tervek jóváhagyására irányuló eljárások lebonyolítására az ügyvitel gyorsítása érdekében a korábbi évekhez hasonlóan egyedi eljárásrend került összeállításra. A 2024-ban benyújtott, a 2025–2039. évekre vonatkozó tervek jóváhagyására 5.436 db eljárás indult, amelyek közül 2024. december 31-ig 2.513 db befejeződött. A korábbi években kialakított eljárásrendnek és ügyviteli automatizmusoknak köszönhetően az adminisztrációs terhek csökkentek.

Víziközművé minősítési eljárás

A Hivatal 2024-ben 1 db víziközművé minősítési eljárást indított hivatalból, amely lezárult a tárgyévben azzal, hogy a vitatott vízilétesítmények nem minősülnek víziközműnek, továbbá egy 2023-ban indult, szintén hivatalból indított eljárás is lezárult a 2024. évben eljárás megszüntetéssel. Ebben az évben még egy eljárás indult kérelemre, melynek lezárása a 2025. évben várható.

6.2.2. Felügyelet

A Hivatal 2024-ben 13 víziközmű-szolgáltató átfogó ellenőrzését folytatta le. Emellett 108 témaellenőrzést végzett a víziközmű-szolgáltatók és az ellátásért felelősök tekintetében. A legnagyobb számban a használati díjjal, valamint a gördülő fejlesztési tervekben foglalt feladatok végrehajtásával kapcsolatos ellenőrzések kerültek lefolytatásra. Hangsúlyos új területként jelent meg a víziközmű-szolgáltatók számára bevezetett nem lakossági díjak megfelelő alkalmazásának vizsgálata.

A feltárt jogsértések szankcionálása során a Hivatal elsősorban a tevékenység elvégzésére kötelezést, illetve a figyelmeztetést részesítette előnyben, azonban 6 esetben víziközmű-felügyeleti bírság kiszabására is sor került.

Átfogó ellenőrzések

2024-ben a Hivatal szinte minden víziközmű-szolgáltatónál szabálytalanságot tárt fel a kiszervezések tekintetében. A víziközmű-szolgáltatók nagyobb részénél továbbra is kimutatható a jóváhagyott gördülő

fejlesztési tervekben foglaltak végrehajtásának elmulasztása, illetve a tervben nem szereplő beruházások, felújítások és pótlások megvalósítása a terv végrehajtása helyett.

A 2023. év eredményeihez képest csökkenést mutatnak az ügyfélszolgálatok nyitva tartásával és a vízjogi üzemeltetési engedélyek hiányával kapcsolatos szabálytalanságok, azonban emelkedő tendenciát mutat a nem megfelelő gazdasági mutatók aránya.

Használati díj felhasználásának ellenőrzése

A használati díjból származó bevételek kezelése és felhasználása tekintetében 22 települési önkormányzatnál folytatott le ellenőrzést a Hivatal. A települések kiválasztása a használati díj elszámoló jelentések adatai elemzése alapján történt. A Hivatal a lefolytatott ellenőrzések 72%-ában, 16 önkormányzat tekintetében tárt fel szabálytalanságot a használati díj kezelését vagy felhasználását érintően.

A gördülő fejlesztési tervekben foglaltak végrehajtásának ellenőrzése az ellátásért felelősöknél

Összesen 23 víziközmű-rendszer vonatkozásában került sor a Hivatal által jóváhagyott felújítási és pótlási, vagy beruházási tervrészben foglaltak végrehajtásának ellenőrzésére. Az ellenőrzések 7 esetben (az ellenőrzött rendszerek 30%-nál) tártak fel jogsértést, amely erőteljes javulás az előző években tapasztaltakhoz képest.

Díjfelügyelet

A 16 víziközmű-szolgáltató tekintetében lefolytatott ellenőrzések során a Hivatal azt vizsgálta, hogy megfelelően alkalmazzák-e a nem lakossági felhasználók víziközmű-szolgáltatási díjának megállapításáról szóló 25/2023. (XII. 13.) EM rendeletben foglalt rendelkezéseit.

Az ellenőrzések során megállapítható volt, hogy a szolgáltatók a nem lakossági díjakat a jogszabályi előírásoknak megfelelően alkalmazzák.

E-közmű

A 2024. évben a víziközmű-ágazatban összesen 1.320 db eljárás kezdeményezés érkezett a Lechner Tudásközpont Nonprofit Kft. részéről. A nagyszámú kezdeményezés ellenére mindössze 25 esetben indult eljárás, és ugyanennyi nyilatkozattételre kötelező határozat került kiadásra az érintett víziközmű-szolgáltatóval szemben. 1.295 esetben az eljárás megindításának feltételei nem álltak fenn.

6.3. Víziközmű-szolgáltatók egyes szabályzatainak jóváhagyása, pályázati kiírások elbírálása, kiszervezés engedélyezése

A Hivatal látja el a víziközmű-szolgáltatók üzletszabályzatának és beszerzési szabályzatának – vagy azok módosításának – jóváhagyását, a víziközmű-üzemeltetés egyes – jogszabályban meghatározott – része, illetve részei kiszervezésének engedélyezését, valamint az üzemeltetési szerződés megkötésére irányuló pályázati dokumentációk jóváhagyását.

A Hivatal a vonatkozó jogszabályoknak megfelelő üzletszabályzatok jóváhagyásával biztosítja a víziközmű-szolgáltatók felhasználókkal fennálló szerződéses kapcsolatának alapjait, illetve a víziközmű-szolgáltató által a felhasználók részére nyújtott víziközmű-szolgáltatás általános – műszaki, kereskedelmi, elszámolási és fizetési – szerződési feltételeinek szabályszerűségét. 2024-ben – az előző évvel egyezően – az irányadó legfőbb ágazati jogszabályokat érintően számos rendelkezés módosításra került, amelyek kihatással voltak – egyebek mellett – a víziközmű-szolgáltatási közszolgáltatási jogviszonyokra is, így ezen új (módosult) előírásoknak az üzletszabályzatban való megfelelő átvezetése kiemelt feladatként került ellátásra.

A 2024. év során 16 víziközmű-szolgáltatói üzletszabályzat (módosítás) jóváhagyására irányuló eljárást folytatott le a Hivatal, amely nagyban hozzájárult az ágazatban lévő felhasználók jogainak megfelelő védelméhez.

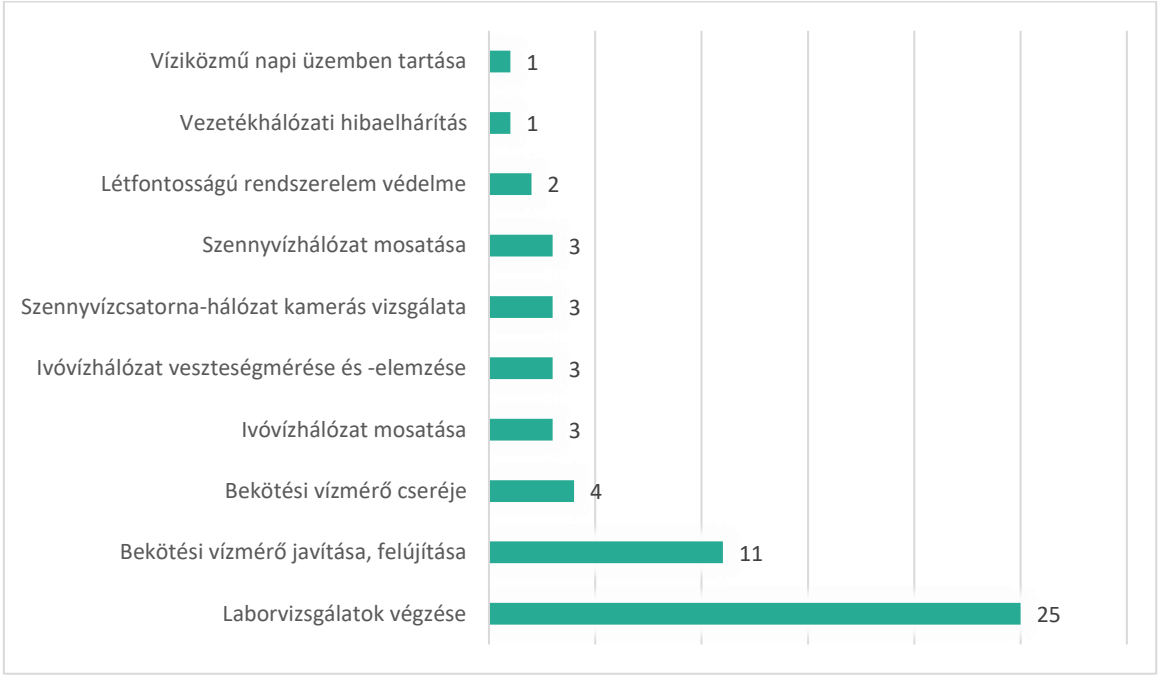
Az üzemeltetési szerződés megkötésére az ellátásért felelős pályázati eljárást köteles lefolytatni. A pályázati dokumentáció hivatali jóváhagyáshoz kötött. Figyelemmel arra, hogy a víziközmű-szolgáltatók a legtöbb esetben olyan ellátásért felelősök területén végzik a víziközművek üzemeltetését, illetve nyújtják a víziközmű-

szolgáltatást, amelyek a víziközmű-szolgáltató társaságban tulajdonrésszel rendelkeznek, ilyen pályázat elbírálására 2024-ben mindössze 2 esetben került sor.

A víziközmű-szolgáltatók beszerzési szabályzatának jóváhagyásával párhuzamosan a Hivatal folyamatosan figyelemmel kísérte a beszerzések, szerződések jogszerűségét is. A víziközmű-szolgáltatási ágazatban különös jelentősége van a közbeszerzésnek, illetve a közbeszerzési értékhatárt el nem érő beszerzéseknek is, mivel a Vksztv. előírása alapján víziközmű kizárólag állami, illetve önkormányzati tulajdonban lehet. 2024-ben a Hivatal 15 esetben járt el a víziközmű-szolgáltatók beszerzési szabályzatának (módosítása) jóváhagyására irányuló eljárásban.

A Hivatal feladatkörébe tartozik az egyes kiszervezések engedélyezése. A kiszervezési szabályozással elérni kívánt cél biztosítása érdekében és azzal összhangban a Hivatal az engedélyező határozatban meghatározza a tevékenységre fordítható maximális összeget (díjat), illetve indokolt esetben a kiszervezés kereteit – a kérelemhez képest – szűkebb körben is meghatározhatja. 2024-ben a víziközmű-szolgáltatók 56 esetben és 10 tevékenység tekintetében kérelmezték a Hivataltól egyes víziközmű-üzemeltetési tevékenységeik kiszervezésének engedélyezését. Az egyes engedélyezett tevékenységeket, és az azokra kiadott engedélyek számát az alábbi táblázat mutatja be.

17. ábra: Kiadott kiszervezési engedélyek száma tevékenységenként (2024)

A fenti ábra alapján jól látható, hogy a legtöbb kiszervezési engedély – a 2024-ben kiadott összes kiszervezési engedély közel kétharmada (64 százaléka) – a víziközmű-üzemeltetési tevékenységgel összefüggő laborvizsgálatok végzése, valamint a bekötési vízmérő javítása, felújítása tevékenységekkel összefüggésben került kiadásra.

Ennek elsődleges oka, hogy mindkét tevékenység olyan speciális eszközparkot és szakértő munkaerőt kíván, amelynek beszerzése, illetve alkalmazása rendkívül költséges, és kizárólag akkor térül meg, ha az adott tevékenységet nagy volumenben végzi az érintett víziközmű-szolgáltató. Bár szinte mindegyik víziközmű-szolgáltató rendelkezik saját laboratóriummal, azonban ezek akkreditációja nem terjed ki minden olyan vizsgálati komponensre, amelyet jogszabályi vagy hatósági előírás alapján vizsgálni szükséges. Ennek megfelelően a kiszervezések túlnyomó része – a fent ismertetett indokok alapján – ezekre a speciális, kisebb darabszámban előforduló vizsgálatokra terjed ki.

Míg a labortevékenység részeként elvégzett egyes vizsgálatokra a jogszabályon alapuló kötelezettségnek való megfelelőség érdekében van szükség, addig a bekötési vízmérők javítása és felújítása elsősorban költségtakarékossági szempontok alapján kerül kiszervezésre. A bekötési vízmérők – 8 éves – hitelesítési idejük lejáratát követően ugyanis jóval olcsóbban javíthatók és újíthatók fel az új mérőberendezések beszerzésénél.

Cégjogi események, befolyásszerzések

A Vksztv. cégjogi eseményre és befolyásszerzésre vonatkozó rendelkezései alapján a Hivatal előzetes hozzájárulása szükséges a víziközmű-szolgáltatónak a Polgári Törvénykönyv rendelkezései szerinti egyesüléséhez, szétválásához, átalakulásához, alaptőkéjének vagy törzstőkéjének legalább egynegyed résszel történő leszállításához. Ugyancsak a Hivatal előzetes hozzájárulása szükséges bármely víziközmű-szolgáltatóban a szavazatok huszonöt, ötven vagy hetvenöt százalékát meghaladó, illetve száz százalékát elérő közvetlenül birtokolt, szavazati jogot biztosító részvény, üzletrész vagy közvetlen szavazati jog szerzéséhez és az ehhez fűződő jogok gyakorlásához.

A Hivatal 2024-ben 32 határozatot adott ki víziközmű-szolgáltatói engedélyest érintő cégjogi esemény vagy befolyásszerzés kapcsán, amelyek döntő többségét az önkormányzati infrastruktúra és társasági részesedések állam részére történő átruházásából eredő engedélyezések adták.

7. Hulladékgazdálkodás

7.1. Hulladékgazdálkodási díjak előkészítése, indokolt költségek megállapítása

2023. július 1. napjától a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási résztevékenység ellátásáért szedhető közszolgáltatási díjat és a hulladékgazdálkodási intézményi résztevékenység ellátásával összefüggő díjakat a Hivatal javaslatának (a továbbiakban: díjjavaslat) figyelembevételével a hulladékgazdálkodásért felelős miniszter rendeletben állapítja meg. Törvényi kötelezettségének eleget téve a Hivatal 2024-ben a 2025. évben alkalmazható hulladékgazdálkodási díjak mértékére vonatkozóan terjesztette elő díjjavaslatát a miniszter részére, a Ht. 53/N. § (1) és (2) bekezdése szerinti rendelete és módszertani útmutatója alapján meghatározott indokolt költség figyelembevételével.

A Hivatal árszabályozással összefüggő rendelete – az állami hulladékgazdálkodási közfeladatot ellátó koncessziós társaság, a koncesszori alvállalkozók és az önkormányzatok indokolt költségeinek meghatározására és szabályozására, valamint az állami hulladékgazdálkodási közfeladat ellátásáért szedhető díjakkal kapcsolatos díjjavaslat elkészítésére vonatkozó alapelvekről és keretszabályokról szóló 16/2022. (XII. 21.) MEKH rendelet (a továbbiakban: 16/2022. MEKH rendelet) – és az ahhoz kapcsolódó módszertani útmutatója a koncessziós társaság és a koncesszori alvállalkozók indokolt költségeinek meghatározására és szabályozására, valamint a díjjavaslat elkészítésére vonatkozó alapelveket és keretszabályokat foglalja össze. Tartalmazza továbbá a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer, valamint a kötelező visszaváltási díjas rendszer körébe tartozó termékekből származó, a köztisztaság keretében eltávolításra kerülő hulladékkal összefüggő, települési önkormányzatoknál felmerülő indokolt költségek meghatározására és szabályozására vonatkozó alapvető szabályokat is. A Hivatal a 2024. évben is eleget tett a Ht. 53/N. § (1a) és (2a) bekezdéseiben foglalt – a 16/2022. MEKH rendelet és a módszertani útmutató felülvizsgálatára irányuló – kötelezettségének és a koncessziós rendszer indulását követő gyakorlati tapasztalatok felhasználásával végrehajtotta a szükséges módosításokat.

A Hivatal az alábbi hulladékgazdálkodási alrendszerek szerinti felosztásban terjesztette elő a Ht. szerinti díjjavaslatát:

- hulladékgazdálkodási közszolgáltatási résztevékenységi alrendszer,
- gazdálkodó szervezetek intézményi alrendszer,
- kiterjesztett gyártói felelősségi intézményi alrendszer,
- kötelező visszaváltási díjas intézményi alrendszer,
- köztisztasági intézményi alrendszer.

A Hivatal a 2024. évben rendeletben állapította meg a koncesszori alvállalkozók, valamint a települési önkormányzatok Ht. 30/C. § (2) bekezdése szerinti – a díjjavaslatok elkészítése során figyelembe vett – indokolt költségeinek mértékét.

Az általános szabályok szerint 4 éves ciklusok alapulvételével történik a hulladékgazdálkodási árszabályozás, amelynek lényege, hogy a ciklus első évére vonatkozóan részletes eszköz- és költségfelülvizsgálat alapján történik az indokolt költségek meghatározása, az ezt követő időszakban az így megállapított költségek inflációkövető korrekciójára, valamint a díjak évenkénti meghatározására kerül sor.

Az általános árszabályozási ciklust a 2023. július 1. napjától 2026. december 31. napjáig tartó átmeneti árszabályozási ciklus előzi meg. A Hivatal az átmeneti árszabályozási ciklusban – ameddig nem állnak rendelkezésre a koncessziós működéssel kapcsolatos validált tényadatok – a koncessziós társaság éves üzleti tervében meghatározott becsült költségeket, a koncessziós társaság felkészülési működési költségeit, valamint kezdeti beruházásainak költségeit vizsgálja és veszi figyelembe, beleértve a hulladékgazdálkodási célértékek teljesítése érdekében végzett beruházásokat és fejlesztéseket, továbbá a pénzügyi ösztönzőkből és ösztönző intézkedésekből eredő indokolt költségeket is.

A díjjavaslat elkészítése érdekében az érintett hulladékgazdálkodási szereplők (koncessziós társaság, koncesszori alvállalkozók), valamint a települési önkormányzatok rendszeres adatszolgáltatás teljesítésére kötelesek a Hivatal részére. Emellett a hulladékgazdálkodási hatóság is megküldi a Hivatal részére a körforgásos termékekkel és az azokból származó hulladékokkal kapcsolatos, általa gyűjtött, illetve kezelt adatokat. A díjelőkészítési tevékenység keretében felhasználásra került továbbá az Energiaügyi Minisztérium által készített, hulladékanalízisen alapuló szakértői becslés is, a kiterjesztett gyártói felelősségi és a kötelező visszaváltási díjas rendszerbe tartozó termékekből származó hulladékok mennyiségének megállapítása érdekében.

A Hivatal árszabályozási tevékenységének alapját a megfelelő adatok képezik, amelyek biztosítása érdekében a Hivatal kezdeményezésére a Ht. számviteli szétválasztásról szóló egyes szabályainak pontosítására is sor került 2024-ben, továbbá a Hivatal a számviteli szétválasztási szabályok gyakorlati alkalmazásáról és a részére benyújtandó adatszolgáltatások teljesítéséhez javasolt költségfelosztásról az érintettek részére szakmai ajánlást is készített, melynek során az érintett szakmai szervezetekkel is együttműködött.

A Hivatal az általa a 2024. évben előterjesztett díjjavaslattal összefüggésben eleget tett a Ht. 53/N. § (5) bekezdésében meghatározott – koncessziós társaság részére teljesítendő – tájékoztatási kötelezettségének is.

A díjelőkészítési tevékenységgel összefüggésben, a felmerülő szakmai kérdések megvitatása céljából a Hivatal elnökletével kerültek lebonyolításra a kiterjesztett gyártói felelősségi, valamint a kötelező visszaváltásid díjas rendszer díjtanácsi ülései.

7.2. Átvételi díjak meghatározása

A Ht. 88. § (3a) bekezdés a) pontjában kapott felhatalmazás alapján a Hivatal határozza meg a B3 alkategóriájú hulladéklerakóban (a 2024. évben 62 db hulladéklerakó tekintetében került sor díjmeghatározásra) és a Ht. szerinti hulladékégető műben alkalmazható egyes átvételi díjak mértékét, elemeit, a díjalkalmazási feltételeket és a díjmegfizetés rendjét, valamint az átvételi díjról kiállított számla és nyilvántartás kötelező tartalmi elemeit. Törvényi kötelezettségének eleget téve a Hivatal a 2024. évben rendeletben határozta meg a koncesszor, a koncessziós társaság vagy a koncesszori alvállalkozó által átadott, az állami hulladékgazdálkodási közfeladat ellátásával összefüggésben keletkezett – és a B3 alkategóriájú hulladéklerakóban lerakható, vagy a Ht. szerinti hulladékégető műben kezelhető – hulladék 2025. évben alkalmazandó átvételi árait hulladéklerakónként, illetve a Fővárosi Hulladékhasznosító Mű tekintetében. A B3 alkategóriájú hulladéklerakók esetében alkalmazható egységnyi átvételi díjak olyan módon kerültek megállapításra, hogy fedezetet nyújtsanak az adott hulladéklerakó működtetésével kapcsolatos indokolt költségekre, különösen a céltartalék képzésére és a hulladéklerakási járulék megfizetésére. A Hivatal rendelete az átvételi díjak mértékét hulladéklerakók szerinti felosztásban határozza meg, valamint egy olyan átvételi díjat is tartalmaz, amely a rendeletben fel nem sorolt hulladéklerakók esetében alkalmazandó. A hulladéklerakók esetében alkalmazható átvételi díjak között a rendelet különbséget tesz abban a tekintetben is, hogy az átvett hulladék után fennáll-e lerakási járulék fizetési kötelezettség vagy sem.

A Fővárosi Hulladékhasznosító Mű esetében alkalmazandó átvételi díj úgy került meghatározásra, hogy fedezetet nyújtson a működtetéssel kapcsolatos indokolt költségekre.

Az átvételi díjak megállapítására szolgáló belső módszertanát a Hivatal minden évben felülvizsgálja annak érdekében, hogy a költségek indokoltságának vizsgálata reagáljon az érintett ágazatban végbemenő változásokra. A 2024. évben a hulladéklerakó üzemeltetők által kifizetett bérleti és használati díjak képezték kiemelt indokoltsági vizsgálat tárgyát, ezek jelentős mértékére, illetve az évek közötti nagymértékű változásokra tekintettel.

7.3. Hulladékgazdálkodással kapcsolatos felügyeleti, ellenőrzési tevékenység

A Hivatal az indokolt költség- és díjmegállapítási, valamint díjelőkészítési feladatai kapcsán részére teljesített, jogszabályon alapuló adatszolgáltatásokkal összefüggésben – a kötelezettek által szolgáltatott adatok megfelelőségének ellenőrzése érdekében – 1 774 db adatszolgáltatásra kötelezett esetében indított hatósági ellenőrzést, melyek közül 1 379 esetben települési önkormányzat, 339 esetben koncesszori alvállalkozó, 55 esetben B3 alkategóriájú hulladéklerakó, valamint 1 esetben hulladékégető mű üzemeltetője vonatkozásában került sor az ellenőrzés lefolytatására.

A Hivatal díjfelügyeleti tevékenysége a hulladékgazdálkodási rendszer átalakulásával – a hulladékgazdálkodási koncessziós rendszer bevezetésével – jelentősen kibővült, és a közszolgáltatási díjra vonatkozó rendelkezések betartása mellett már a hulladékgazdálkodási intézményi résztevékenység ellátásával összefüggő díjakra vonatkozó rendelkezések, továbbá a Ht. 18/A. § (1) bekezdése szerinti B3 alkategóriájú hulladéklerakó, valamint hulladékégető mű esetében alkalmazható átvételi díjra vonatkozó rendelkezések betartásának ellenőrzésére is kiterjed. A 2024. évben a Hivatal díjfelügyeleti tevékenységét az átvételi díjra vonatkozó rendelkezések betartásának ellenőrzése tekintetében kezdte meg. Az ellenőrzés tárgya és célja az ellenőrzéssel érintett időszak vonatkozásában meghatározott átvételi díjakra vonatkozó rendelkezések betartásának vizsgálata. Ennek keretében három – B3 alkategóriájú hulladéklerakót –

üzemeltető részére bocsátott ki a Hivatal az ellenőrzéshez szükséges adatok rendelkezésre állása érdekében adatszolgáltatásra kötelező határozatot a 2024. év során. Egy hulladéklerakó vonatkozásában került sor a hatósági ellenőrzés lezárására a 2024. év végéig, amelynek során a Hivatal jogsértést nem tárt fel. A fennmaradó két esetben a hatósági ellenőrzés megindítására a 2025. évben került sor.

7.4. Hulladékgazdálkodási vagyonkataszter működtetése

A Ht. 47/D. § (1) bekezdése alapján a Hivatal az országban működő hulladékgazdálkodási eszközökről és létesítményekről vagyonkatasztert működtet a Hivatal és a hulladékgazdálkodásért felelős miniszter hulladékgazdálkodással kapcsolatos feladatainak ellátása érdekében.

A Hivatal a 2021. évben létrehozott és azóta működtetett hulladékgazdálkodási vagyonkataszter teljességének és hitelességének biztosítása érdekében az ország területén működő hulladékgazdálkodási eszközökről és létesítményről azok tulajdonosától és használójától minden olyan tájékoztatást és adatot kérhet, amely a vagyonkataszter teljességéhez szükséges.

Az adatszolgáltatási kötelezettség részletszabályait megállapító, a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény szerint a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal részére teljesítendő rendszeres adatszolgáltatási kötelezettségről szóló 10/2023. (VI. 23.) MEKH rendelet a 2024. évben módosításra került, ennek keretében változás-bejelentési kötelezettség került megállapításra a hulladékgazdálkodási eszköz használók tekintetében, amennyiben a használatukban álló hulladékgazdálkodási eszköz tulajdonosa személyében az adatszolgáltatása teljesítése és az adatszolgáltatás teljesítési határideje szerinti naptári év december 31. napja között változás következik be. A módosításra az alábbiakban részletezett kétlépcsős rendszer megfelelő működtetése érdekében volt szükség.

A hulladékgazdálkodási vagyonkataszter működtetéséhez szükséges adatszolgáltatások benyújtása kétlépcsős rendszer keretében történik. Első körben a működő hulladékgazdálkodási eszköz- és létesítményhasználókat (üzemeltetőket) terheli adatszolgáltatási kötelezettség. Ennek keretében a hulladékgazdálkodási eszköz- és létesítményhasználóknak (üzemeltetőknek) szükséges nyilatkozni (két ütemben):

- a használatukban álló, működő hulladékgazdálkodási eszközökről és létesítményekről, azok tulajdonosairól, valamint
- az általuk végzett hulladékgazdálkodási tevékenységről.

Második körben a működő hulladékgazdálkodási eszköz- és létesítménytulajdonosokat terheli adatszolgáltatási kötelezettség. Ennek keretében a működő hulladékgazdálkodási eszköz- és létesítménytulajdonosoknak szükséges nyilatkozni a tulajdonukban lévő hulladékgazdálkodási tevékenység végzését szolgáló vagyonelemek vagyoni, műszaki és gazdasági adatairól.

A 2023. évre vonatkozó vagyonkataszteri adatszolgáltatás a 2024. év elején zárult le, ennek során közel 2500 hulladékgazdálkodási eszköz- és létesítmény tulajdonos nyújtotta be a kért adatokat a Hivatal részére. A 2024. évet érintő adatszolgáltatás a 2024. év végén kezdődött meg a hulladékgazdálkodási eszköz- és létesítmény használók adatszolgáltatásával, ennek keretében több mint 2700 hulladékgazdálkodási eszköz- és létesítmény használó tett eleget adatszolgáltatási kötelezettségének, összesen mintegy 3300 működő telephelyre vonatkozóan. A vagyonkataszter folyamatos működtetése során további adatkérésekre kerül sor, így a hiányzó, valamint a javított adatszolgáltatások beérkezésével a hulladékgazdálkodási vagyonkataszter dinamikusan frissül, amelynek következtében a rendelkezésre álló adatok köre folyamatosan bővül. A Hivatal az előző évek tapasztalatai alapján továbbfejlesztette az adatszolgáltatási felületet: kismértékben átalakította és bővítette a bekért adatok körét, valamint részben egyszerűsítette és automatizálta a kitöltési folyamatot. Ennek keretében a 2023. évre vonatkozó adatok áttöltésre kerültek a 2024. évi adatszolgáltatási felületre az utolsóként benyújtott adatok alapján. Ennek eredményeként a korábbi adatszolgáltatók számára egyszerűsödött az eljárás, mivel elegendő az áttöltött adatok ellenőrzése, szükség esetén módosítása vagy kiegészítése, valamint az új adatmezők kitöltése, amely megkönnyíti az adatszolgáltatás teljesítését. A vagyonkataszter adatai a 2024. évben is megküldésre kerültek a hulladékgazdálkodásért felelős miniszter részére.

7.5. Az állami hulladékgazdálkodási közfeladattal összefüggő megkeresések, panaszok

A 2024. évben beérkezett állásfoglalás-kérések száma 11 db volt, amelyek a B3 alkategóriájú hulladéklerakók átvételi díjával, a bezárt hulladéklerakó létesítmények nyilvántartásával, a közszolgáltatás ellátásával, a Ht. 31. § (11) bekezdése szerinti kompenzációs eljárással, továbbá a számviteli szétválasztási kötelezettséggel

kapcsolatos kérdésköröket érintették. Emellett 3 db panasz érkezett, egy a közszolgáltatás ellátásával, egy a kötelező visszaváltási díjas termékek visszaváltásával, egy pedig a koncessziós társaság általános szerződési feltételei elérhetőségének hiányával kapcsolatban.

7.6. Egyéb szabályozási és hatósági feladatok

A Hivatal hulladékgazdálkodással összefüggő feladat- és hatáskörébe tartozó, az állami hulladékgazdálkodási közfeladat ellátásához szükséges eszköz használati vagy igénybevételi díjának megállapítására, valamint a Ht. 31. §-a szerinti kompenzáció megállapítására irányuló kérelem a 2024. évben nem került benyújtásra a Hivatal részére.

7.7. A Gördülő fejlesztési rendszerterv véleményezése

A Ht. 53/K. §-a alapján a koncessziós társaság a hulladékgazdálkodási kötelezettségeit szolgáló tevékenységeinek bemutatására évente, tízéves időtartamra gördülő fejlesztési rendszertervet (a továbbiakban: GFRT) készít, amelyet köteles benyújtani jóváhagyásra a hulladékgazdálkodásért felelős miniszternek. A Ht. azt is előírja, hogy a gördülő fejlesztési rendszerterveket a miniszter annak jóváhagyását megelőzően véleményezésre megküldi a Hivatal részére. A Hivatal a GFRT-ben szereplő beruházásokat és beszerzéseket a koncessziós társaság és a koncesszori alvállalkozók indokolt költségeinek meghatározásával, a Ht. 47/A. § (2) bekezdése szerinti díjjavaslat elkészítésére, valamint az állami hulladékgazdálkodási közfeladat ellátásához szükséges hulladékgazdálkodási eszközök használatáért járó díj meghatározására vonatkozó feladataival összefüggésben vizsgálja, mely vizsgálat kiterjed a Ht. 53/K. § (3) bekezdés b) pontja szerinti költségarányosságra is. A 2024. év során a Hivatal részéről több alkalommal is sor került a GFRT véleményezésére, beleértve a koncessziós társaság év közbeni önrevíziója miatt módosított GFRT véleményezését is. Emellett a Hivatal véleményezte a koncessziós társaság Ht. 53/K. § (4) bekezdése szerinti – a megvalósított éves fejlesztésekről szóló – beszámolóját is.

8. A Hivatal nemzetközi szerepvállalása

8.1. Európai Unió

8.1.1. A villamosenergia-piaci működés javításáról szóló javaslat (EMD)

A villamosenergia-árak 2022-es nyári robbanásszerű emelkedése kapcsán született meg az európai, politikai szintű igény, hogy újra kell gondolni a villamos energia nagykereskedelmi piaci szabályozás főbb elemeit, hogy a jövőbeli gázársokkok ne jelentsenek elviselhetetlen terhet a kiskereskedelmi árakra és végső soron a fogyasztókra nézve. A villamosenergia-piaci működés javításáról szóló, 2024-ben véglegesített jogszabálycsomag („electricity market design", EMD) több, kulcsfontosságú energetikai EU-s jogszabályt módosított.

A rendelkezések közül kiemelendő a rugalmassági igények nemzeti és EU-s szintű felmérésének előírása és a hosszú távú áramvásárlási szerződések (PPA) és kétirányú különbözeti szerződésen alapuló megújuló támogatási programok elterjedésének ösztönzése. Emellett a csomag számos új, kiskereskedelmi és fogyasztóvédelmi intézkedést vezet be (mint például a rugalmas hálózatcsatlakozási szerződések és a kereskedői kockázatkezelés kötelezettsége), és szabályozza az energiamegosztást, amely a decentralizált energiarendszer lényeges eleme.

Végül az EMD jelentősen erősíti az Energiaszabályozók Európai Uniós Együttműködési Ügynöksége (ACER) jogköreit a nagykereskedelmi piacok integritásával és átláthatóságával kapcsolatos feladatok tekintetében és fokozta az együttműködést az ACER és a szabályozó hatóságok között.

8.1.2. Gázdekarbonizációs csomag

A 2024-ben kihirdetett Hidrogén és Dekarbonizált Gázpiaci Csomag aktualizálja és kiegészíti az EU-s földgázpiaci szabályozást (többek között a hidrogénnel és megújuló gázokkal kapcsolatos előírásokkal), illetve kiterjeszti és megerősíti az ellátásbiztonsági és a fogyasztóvédelmi szabályokat is. A csomaggal egyidőben jelent meg az energiaágazat metánkibocsátásának csökkentéséről szóló ún. metánrendelet is.

8.1.3. Közös érdekű és kölcsönös érdekű projektek (Projects of Common and Mutual Interest)

A transzeurópai energiaipari infrastruktúrára vonatkozó iránymutatásokról szóló 2022/869/EU rendelet (új TEN-E rendelet) az uniós energetikai szakpolitika egyik központi eleme, amelynek célja prioritásfolyosók és rendszerösszekötők létesítése a piaci integráció, a versenyképesség, az ellátásbiztonság növelése és az uniós klímacélok elérése érdekében. Sikeres pályázat esetén egy közös érdekű projekt (PCI)-listán szereplő projekt hozzáférhet az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz (CEF) pénzügyi forrásához is. Az új TEN-E rendelet egyik újítása a PMI (Projects of Mutual Interest), azaz a kölcsönös érdekű projektek kategória bevezetése, amely lehetőséget biztosít EU-s tagállamoknak harmadik országokkal közösen megvalósítandó projektjeinek támogatására. A Bizottság kétévente állítja össze az uniós közös érdekű projektek (PCI) és a kölcsönös érdekű projektek (PMI) listáját.

2024-ben a MEKH megkezdte a 2023-ban jóváhagyott, 6. PCI-listán szereplő projektek előrehaladásának értékelésével kapcsolatos munkát, mellyel eleget tesz a Bizottság felé fennálló, éves jelentéstételi kötelezettségének.

A 6. uniós listán szereplő magyar érintettségű PCI projektek:

- a Danube Ingrid intelligens villamosenergia hálózati projekt;
- a magyar-román 400 kV-os egyenáramú villamosenergia-átviteli projekt Józsa (HU) és Oradea (RO) között;

- a szerb-magyar 400 kV-os egyenáramú villamosenergia-átviteli projekt Szabadka (RS) és Sándorfalva (HU) között;
- a horvát-magyar CCS projekt, amely a szén-dioxid leválasztását és tárolását célozza.

A PCI/PMI projektek nyomon követésének hatékonyabbá tétele érdekében az ACER 2024 novemberében egy új, digitális információ-megosztási platformot (MONIP) hozott létre, amelyen keresztül a projektgazdák, a projektértékelő hatóságok és az ACER megosztják az egyes projektek előrehaladásával kapcsolatos információkat egymással és a Bizottsággal. A MEKH az erről szóló egyetértési megállapodás aláírásával 2024 októberében csatlakozott a platformhoz.

8.1.4. Energiaszabályozók Európai Uniós Együttműködési Ügynöksége (ACER)

Földgáz

Az ACER földgáz munkacsoportja megkezdte a dekarbonizációs csomag végrehajtásával kapcsolatos feladatok ellátását, létrehozva a hidrogén piacok szabályozásával foglalkozó szakmunkacsoportot (HMR TF), ami a hidrogén szállítási hálózatüzemeltetők (HTNO) jövőbeli európai szervezete alapdokumentumainak és taglistájának véleményezésére fókuszált, illetve az ún. időben szétterített költségallokáció (ICA) módszertanáról szóló ACER ajánlás kidolgozását, amely a hidrogéninfrastruktúra kezdeti finanszírozási nehézségeire igyekszik megoldást nyújtani.

Az ACER a fentiek mellett többek között az együttműködő európai földgázrendszerre vonatkozó négy uniós üzemi és kereskedelmi szabályzat (Network Code) végrehajtásával, azok figyelemmel kísérésével (monitoring jelenések kiadása), a földgáz és hidrogén piacmonitoring jelentések összeállításával, valamint EU-s álláspontok, jelentések – köztük az európai versenyképesség kérdéseit vizsgáló Draghi-jelentés - szabályozói kiértékelésével is foglalkozott.

Villamos energia

2024-ben az ACER számos döntést hozott a Network Code-ok által előírt TSO és NEMO módszertanok elfogadásáról, továbbá a szabályzatok felülvizsgálati irányairól. Ezek érintették többek között a villamos energia kapacitásszámítási régiókat, a Core régiós, napon belüli időtávú, áramlás alapú kapacitásszámítást, a regionális villamos energia válságforgatókönyvek meghatározását és az ENTSO-E 2023. évi európai erőforrás-megfelelőségi vizsgálatát.

Az ACER az Európai Energiaszabályozók Tanácsával (CEER) együttműködve kiadta a jövőbiztos piacmodellről szóló stratégiai összefoglalóját, melyben ajánlásokat és kötelezettségvállalásokat fogalmaz meg a rugalmasságot középpontba helyező integrált ellátásbiztonság előmozdítására, az elosztó hálózatok fejlesztésére a szorosabb európai átviteli hálózati infrastruktúra fejlesztés és költségmegosztás átültetésére, valamint a meglévő hálózatok és termelői erőforrások leghatékonyabb kihasználására.

Nemzeti szakértő

A MEKH 2022 szeptemberében delegálta egy szakértőjét az ACER piacmonitoring tevékenységének támogatására az Ügynökség ljubljanai központjába (Seconded National Expert). Az ACER főigazgatója 2024-ben ismét kérte a kiküldetés egy évvel történő meghosszabbítását, így a szakértő a MEKH támogatásával harmadik évét kezdte meg az ACER-nél.

8.2. Egyéb nemzetközi szervezetek

8.2.1. Európai Energiaszabályozók Tanácsa – CEER

A CEER 2024-ben is számos, az energetika aktualitásaival foglalkozó jelentést tett közzé. Ezek közé tartozott az energiaválság alatt és annak kezelése érdekében hozott fogyasztóvédelmi és piaci intézkedéseket összefoglaló anyag, illetve a szabályozó hatóságok függetlenségéről szóló jelentés.

Az EMD előírta a villamosenergia-kereskedők számára, hogy megfelelő kockázatkezelési stratégiákkal rendelkezzenek, ezek ellenőrzésének feladatát pedig a nemzeti szabályozó hatóságokhoz telepítette. A rendelkezés átültetésének és végrehajtásának megkönnyítése érdekében kiadott CEER-jelentés tagállami tapasztalatokat mutat be, és egy javasolt eszköztárat is tartalmaz a kockázatkezelésre vonatkozóan.

A CEER közzétette a nemzeti földgáztárolási intézkedésekről szóló jelentést is, illetve anyagokat dolgozott ki az új LNG-terminálóknak az európai földgázpiacon játszott jövőbeli szerepéről, a megújuló és alacsony szén-dioxid-tartalmú gázok, elsősorban a biometán piaci hozzáféréséről.

8.2.2. Energiaszabályozók Regionális Egyesülete – ERRA

Májusban az ERRA éves közgyűlésén újraválasztották a szervezet irányításáért felelős héttagú elnökség öt tagját. Az ERRA eddigi elnöke, a georgiai hatóságot képviselő Maia Melikidze nem indult újra az elnöki pozíció megszerzéséért. A szervezet Andrijana Nelkova-Chuchuk-ot, az Észak-Macedóniai Energetikai és Vízügyi Szolgáltatásokat Szabályozó Bizottság biztosát választotta meg új elnökéül, aki két évre kapott mandátumot. Megerősítették alelnöki pozíciójában Ságvári Pált, a MEKH stratégiai és nemzetközi ügyekért felelős elnökhelyettesét is.

8.2.3. Európai Víziközmű Szabályozók szervezete – WAREG

Az európai víziközmű-szabályozó hatóságokat tömörítő, milánói székhelyű szervezet 2014 áprilisában 12 ország közreműködésével alakult meg. A hivatalosan is bejegyzett Európai Víziközmű Szabályozók (WAREG) szervezetében ma már 26 ország rendelkezik teljes tagsággal és 8 ország megfigyelői státusszal. A MEKH alapító tagja a szervezetnek és azóta is hagyományosan vezető szerepet játszik. A szervezet 2024 decemberében történt tisztújítása során Ságvári Pál MEKH elnökhelyettest a tagság megerősítette WAREG-alelnöki pozíciójában, amely egyúttal közvetlen magyar részvételt és befolyást biztosít a WAREG irányító testületében (Board).

8.2.4. A szabályozó hatóságok energiaátmenettel kapcsolatos együttműködését segítő nemzetközi platform (Regulatory Energy Transition Accelerator - RETA)

A RETA célja, hogy globális szinten összekapcsolja az energiaszabályozó hatóságokat, a szakértőket és az érdekelt feleket a legjobb gyakorlatok megosztására, a tudás és tapasztalat cseréjére, valamint az energiaátmenettel kapcsolatos kihívások közös kezelésére. A MEKH független hatóságként 2023-ban csatlakozott a RETA-hoz, amely 2024-ben már 60 szabályozó hatóságot vagy más szervet számlál tagjai között, többek között Ausztriából, Franciaországból, Olaszországból, Norvégiából, az Egyesült Királyságból, Georgiából, az Amerikai Egyesült Államokból, Ausztráliából, Japánból, Peruból és Egyiptomból.

8.3. Regionális együttműködés, piacintegráció

8.3.1. Földgáz

Horvátországi LNG-terminál

A 2021 óta működő úszó terminál éves kapacitását 2022-ben 2,6 milliárd m^3-ről 2,9 milliárd m^3-re bővítették, és a tervek szerint 2025 novemberétől már 3,5 milliárd m^3-t lesz képes kezelni. A terminál bővítésével párhuzamosan a horvát földgázszállító rendszerüzemeltető (Plinacro) hálózatfejlesztést végez, melynek célja, hogy az LNG-terminál kapacitásbővítésével összehangoltan növelje a szállítási kapacitást Magyarország és Szlovénia irányába. Magyarország felé 3,5 milliárd m^3/évre nő majd a szállítási kapacitás, a Bosiljevo-Sisak-Kozarac vezetéket 2026 második negyedévében tervezik átadni.

Magyar–szerb rendszerösszekötő

A 2021-ben megvalósult projekt a Török Áramlaton keresztül érkező orosz forrást szállítja Bulgárián és Szerbián keresztül Magyarországra. A török-bolgár-szerb földgázfolyosó és a szerb-magyar összekötő vezeték kihasználtsága 2024-ben is magas volt, az orosz földgáz szinte teljes egészében ebből a déli irányból érkezett hazánkba (egész évben 7,6 milliárd m^3).

Magyar–román rendszerösszekötő

A kétirányú szállításra alkalmas magyar-román földgázösszekötő kapacitását 2023-ban megnövelték, a kapacitás jelenleg mindkét irányban 2,6 milliárd m^3/év. A magyar és a román rendszerüzemeltetők (FGSZ és Transgaz) a vonatkozó uniós szabályokkal összhangban 2024-ben elvégezték a csanádpalotai határkeresztező pont bővített kapacitásaira (három kapacitásszint) vonatkozó kötelező érvényű aukciókat, a gazdasági vizsgálat azonban sikertelen volt, így az eljárás eredménytelenül zárult.

Magyar–szlovák rendszerösszekötő

A 2014-ben épült vezeték bejövő kapacitása 4,4 milliárd m^3/év, a Szlovákiába történő nem megszakítható kiszállítási kapacitás 2024 októberétől 3,5 milliárd m^3/évre nőtt tesztjelleggel, a korábbi 2,6 milliárd m^3-ről. Ennek oka, hogy alacsonyabb nyomás is elegendő a szlovákiai szállító-vezetékhálózat működtetéséhez az ottani tranzitforgalom visszaesése miatt. A rendszerösszekötő kapacitásbővítése jelentősen növeli Magyarország és a régió ellátásbiztonságát, erősíti Magyarország tranzitszerepét, és hozzájárul a hazai gáztárolók előnyösebb kihasználtságához.

Magyar–szlovén rendszerösszekötő

Szlovénia az egyetlen szomszédos ország, amellyel még nem épült meg a földgázösszeköttetése hazánknak. A magyar és szlovén hatóságok és szállítási rendszerüzemeltetők több éve egyeztetéseket folytatnak a két országot összekötő földgázszállító vezeték megvalósíthatóságáról. A projekt segítségével megvalósulhat a magyar, a szlovén és az olasz földgázpiac összekötése az ún. HUSIIT folyosó révén, így biztosítva a három ország közötti kétirányú szállítást. Az új szállítási folyosó a szlovén és olasz rendszerhasználók számára hozzáférést biztosítana a magyarországi földgáztároló létesítményekhez és az itt elérhető gázforrásokhoz, illetve a hazai rendszerhasználók is hozzáférhetnének a szlovéniai és olaszországi földgázforrásokhoz. 2023 októberében Magyarország és Szlovénia megállapodást írt alá a mindkét irányban 0,44 milliárd m^3/év kapacitású magyar-szlovén rendszerösszekötő két éven belüli megvalósításáról.

8.3.2. Villamos energia

Piacösszekapcsolás, együttműködés a Core kapacitásszámítási régióban

2024. június 13-án vezették be az EU tagállamai között a napon belüli aukciókat (IDA 1-3), mely fejlesztések a regionálisan összehangolt kapacitásszámítási eljárással együtt az egész Európai Unióban, így Magyarországon is új szintre helyezték a napon belüli kereskedésű piacok hatékonyságát.

Magyarország a Core kapacitásszámítási régió tagjaként 12 közép-európai EU-s tagállammal működik együtt, amely csoporthoz 2024 márciusától – az ún. Celtic rendszerösszekötő megépítéséig még nem éles üzemben – Írország is csatlakozott. A Core régió és Olaszország észak-olasz árzónái részvételével létrejött egy új kapacitásszámítási régió is, Central Europe néven (egyelőre másnapi időtávú összehangolt kapacitásszámítás bevezetésére). A Core kapacitásszámítási régió átvitelirendszer-irányítói 2024. májusban sikeresen kezdték meg a határkeresztező átviteli kapacitások összehangolt, napon belüli időtávú számítását. Az áramlás alapú módszertan használata elősegíti a megújuló termelés menetrendezését, valamint műszakilag és üzembiztonság szempontjából is előnyös.

Az érintett nemzeti szabályozó hatóságok a másnapi piac tekintetében az éles üzembe állt áramlásalapú piac-összekapcsolás (Core FBMC) működését követték nyomon, és aktívan részt vettek a működés továbbfejlesztését célzó egyeztetésekben, valamint módszertani módosítások – különösen a koordinált validációs eljárás – jóváhagyásában. Ez utóbbi lépés lehetővé teszi, hogy a Core régióban az átvitelirendszer-üzemeltetők egységes üzemi eljárási folyamat alkalmazásával érvényesítsék az összehangolt kapacitásszámítási folyamat előzetes eredményeit. Ez azért fontos, mert csökkenti a jelenleg gyakran előforduló, egyoldalúan alkalmazott kapacitáskorlátozó rendszerirányítói intézkedéseket, amelyek jellemzően a határkeresztező kapacitások rendelkezésre állásának csökkentésével járnak együtt.

Ukrajna és Moldova szinkronizációja

Ukrajna és Moldova vészhelyzeti szinkronizációja a Magyarországot is magába foglaló kontinentális európai szinkronrendszerrel 2022. márciusban valósult meg, a kontinentális európai szinkronrendszerhez történő teljes csatlakozási folyamatot Ukrajna 2023. novemberben zárta le, 2024-től pedig az ukrán átvitelirendszer-üzemeltető az ENTSO-E teljes jogú tagjává vált.

2024. február 22-én – februári 23-i szállítási napra – sikeresen elindult a másnapi időtávú, koordinált kapacitásfelosztás a magyar-ukrán határmetszéken. Ezáltal újra lehetővé vált a villamosenergia-kereskedés Magyarország és Ukrajna között. A fejlesztés megvalósításával Magyarország minden szomszédjával áttért az EU által is előírt, összehangolt kapacitásallokációra, így a hosszú, valamint a másnapi időtávú határkeresztező kapacitások explicit felosztását – szintén az uniós szabályokkal összhangban – minden magyar határmetszéken a Közös Allokációs Iroda (JAO S.A.) végzi. Magyarország és Ukrajna rendszerüzemeltetői a korábban használt és elavult egyoldalú kapacitásallokációs eljárások alkalmazása helyett az EU szabványainak megfelelően, koordináltan osztják ki a rendelkezésre álló határkeresztező kapacitásokat, ami biztosítja az egyenlő versenyfeltételeket a piaci szereplők számára.

Az áramkereskedés újraindítását követően a magyar felek további feladata, hogy közreműködjenek Ukrajna EU-s villamosenergia-piaci integrációs folyamatának előrehaladásában, melynek kereteit a Network Codes-ok energiaközösségi (Energy Community, amelynek Ukrajna is részes fele) átültetésére irányuló folyamat adja. A piacintegráció további lépései magukban foglalják a piacösszekapcsolási projektek, a koordinált kapacitásszámítási és regionális rendszerirányítási, valamint az üzembiztonsági koordinációs együttműködések kidolgozását és átültetését.

Energiaközösségi piacintegráció

Az Energiaközösségben szerződő felek (Szerbia, Ukrajna, Montenegró, Bosznia-Hercegovina, Koszovó, Észak-Macedónia, Albánia, Moldova és Georgia) 2023. december 31-ig vállaltak kötelezettséget arra, hogy átültetik a nemzeti jogrendjeikbe az EU-ban alkalmazott üzemi és kereskedelmi szabályzatokat, valamint implementálják a szabályzatokban előírt EU-s szintű és regionális piacintegrációs és rendszerirányítási együttműködéseket, projekteket. Ebből ered Ukrajna és Szerbia EU-s piacintegrációs csatlakozásra vállalt

kötelezettsége (piac-összekapcsolások, balancing platformok, koordinált kapacitásszámítás, regionális rendszerirányítási/ üzembiztonsági koordináció), amelynek teljesülését a MEKH is támogatja.

Az uniós üzemi és kereskedelmi szabályzatok energiaközösségi átültetéséhez két új kapacitásszámítási régió létrehozása is szükséges, melyeknek Magyarország is a része.

A Kelet-Európai régióban (EE CCR) az átvitelirendszer-üzemeltetők aláírták a regionális együttműködésüket szabályozó megállapodást, és megkezdték az első regionális, másnapi időtávú kapacitásszámítási módszertan kidolgozását. A lengyel, szlovák, magyar, román, ukrán és moldáv átvitelirendszer-üzemeltetők, NEMO-k és áramtőzsdék a másnapi, illetve napon belüli piac-összekapcsolás megvalósítása céljából közös, helyi implementációs projektet indítottak el. Az Árnyék Dél-Kelet-Európai régióban (sSEE CCR) még nem indult el a TSO együttműködési megállapodás kitárgyalása. A magyar és szerb átvitelirendszer-üzemeltetők, NEMO-k és áramtőzsdék a másnapi, illetve napon belüli piac-összekapcsolás megvalósítása céljából közös, helyi implementációs projektet indítottak el.

8.4. Bilaterális és multilaterális tárgyalások

A Hivatal kiemelt nemzetközi egyeztetései 2024-ben:

- Április és szeptember között a MEKH és az osztrák E-Control társelnöksége vezette az EU 14 tagállamának villamosenergia-rendszereit összefogó Core régió energiaszabályozó hatósági munkacsoportját. A régiós szabályozó hatóságok koordinációs (Core RCC), valamint a hatóságok és átvitelirendszer-üzemeltetők átültetési (Core IG) munkacsoportjainak ülését júniusban rendezték meg a MEKH székházában, ahol értékelték a közelmúltban bevezetett napon belüli, áramlás alapú regionális kapacitásszámítás eredményeit és lehetséges fejlesztési irányait.
- Szeptemberben a MEKH fogadta a CEER Közgyűlése és az ACER Szabályozók Tanácsa üléseinek résztvevőit. Az egyeztetésen az európai uniós villamosenergiapiac-integrációs projektek aktuális kérdései, valamint a jövőbiztos árampiaci modellről szóló tanulmány ütemterve is napirenden volt.
- Szeptemberben a MEKH Indonézia gáz- és olajpiaci szabályozó hatóságával egyeztetett Budapesten. A magyar hatóság a regulátori státusszal és hatáskörökkel kapcsolatos kérdéseket, valamint a hazai gázpiacot mutatta be a delegációnak (amelyben energetikai cégek képviselői is jelen voltak).
- Októberben a MEKH adott otthont a CEER és az ACER földgázzal foglalkozó munkacsoportjai ülésének. Az üléseken magyar szakértők tartottak előadásokat (a hazai hidrogénelőállítási és -tárolási projektről, az Akvamarinról, a geotermikus potenciálról és a legfrissebb gázpiaci trendekről). A szakértők a nemzeti és európai földgáz- illetve a hidrogénhálózat-fejlesztési tervek konzisztenciájáról, valamint a kapacitásallokációs mechanizmusokat szabályozó üzemi és kereskedelmi szabályzat (CAM NC) felülvizsgálatának státuszáról is egyeztettek.
- Novemberben a MEKH az azerbajdzsáni társhatóság (AERA) szakértőinek tartott virtuális tréninget. A földgázszállítási tarifa magyarországi szabályozásával foglalkozó egynapos program a két hatóság között 2021-ben aláírt együttműködési megállapodás végrehajtásának újabb állomása volt.
- Decemberben az Európai Bizottság és a MEKH közös szervezésében valósult meg Budapesten a fogyasztókat érintő energetikai kérdésekkel foglalkozó, 16. Citizens' Energy Forum és az ahhoz kapcsolódó Szabályozói Kerekasztal. A MEKH elnöke nyitotta meg a kétnapos eseményt, amelyen az uniós intézmények, tagállamok, szakmai szervezetek és szabályozó hatóságok képviselői elsősorban a megfizethetőséggel és az energiaátmenettel kapcsolatos kihívásokat vitatták meg a fogyasztók szemszögéből.

9. A nagykereskedelmi energiapiacok integritása és átláthatósága

A piacmonitoring és piacfelügyeleti tevékenység alapvető célja, hogy erősítse a hazai energiapiacok hatékony működését, biztosítsa, hogy a fogyasztók és egyéb piaci szereplők megbízhassanak a villamosenergia- és a gázpiacok integritásában, a nagykereskedelmi energiapiacokon kialakuló árak a kereslet és a kínálat tisztességes és versenyen alapuló egymásra hatását tükrözzék, és hogy piaci visszaélések révén ne lehessen haszonra szert tenni. A hatékony verseny kialakulásának az egyik alapfeltétele, hogy a piaci információk a lehető leghamarabb és minden piaci szereplő számára egyidejűleg rendelkezésre álljanak. Ez pedig egy hatékony és transzparensen működő piaci információs rendszer kialakítását, és a piaci szereplők viselkedésének folyamatos monitorozását igényli. Az említett célok megvalósítását biztosítja a Hivatal piacmonitoring és piacfelügyeleti tevékenysége.

A MEKH piacmonitoring tevékenysége keretében, a piaci működés folyamatos elemzése révén a hatékony nagykereskedelmi versenyt akadályozó tényezőket azonosítja, és javaslatokat fogalmaz meg a hatékonyabb működés elősegítésére. A piaci folyamatok értékeléséről havi rendszerességgel jelentek meg a Hivatal kiadványai, amelyek bemutatják a földgáz- és villamosenergia-piacok legfontosabb folyamatait.

A 2024-es évben a Hivatal vizsgálta a nagykereskedők megfelelését a nagykereskedelmi energiapiacok integritásáról és átláthatóságáról szóló 1227/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletben (a továbbiakban: REMIT) előírt adatszolgáltatási kötelezettségnek, a vizsgálattal összefüggésben hat esetben indított eljárást, melyből a Hivatal három esetben állapított meg bírságot, mely döntések véglegessé váltak, valamint befizetésre is kerültek. A Hivatal jelen vizsgálat sorozat lezárultát követően 2024 decemberében figyelemfelhívó tájékoztatót tett közzé a piaci szereplők részére a témában.

A nagykereskedelmi energiapiac tekintetében a magas szintű piaci koncentráció mérséklése és a piaci verseny erősítése érdekében továbbra is transzparens értékesítésre vonatkozó előírások vonatkoztak a jelentős piaci erőfölényes szereplőként azonosított szereplőre. Az előírásokat a kötelezett teljesítette.

A Hivatal a kiegyenlítő szabályozási piac részpiacain ún. iparági határköltség alapú árképzést írt elő korábban azokra az órákra, amikor magas piaci koncentráció alakul ki, és hallgatólagos összejátszás alakulhat ki a piaci szereplők között. Az orosz-ukrán háború kitörése után 2022-ben a Hivatal átmenetileg felfüggesztette az iparági határköltség megállapítását felszabályozás irányában. A felfüggesztés indokoltságát folyamatosan vizsgálta a Hivatal, és 2023 novemberétől visszavezette az iparági határköltség alkalmazását, ugyanakkor – figyelemmel az általában nyugodtabb, mindazonáltal törékeny piaci egyensúlyra – a Hivatal immár legalább heti rendszerességgel határozza meg az iparági határköltség mértékét, lehetővé téve, hogy beépülhessen a piaci ármozgás, továbbá jelentősebb piaci volatilitás esetén akár napi rendszerességű ármeghatározásra is át lehessen térni. Az iparági határköltség mértékét meghatározó rendszert a Hivatal a MAVIR-ral együttműködve 2024. évben is működtette, továbbá az árképzést támogató számítási folyamatot automatizálta.

A piacfelügyeletet megerősítő, és az eredeti rendelet elfogadása óta eltelt időben bekövetkezett technológiai és piaci változásokat a szabályozásba beépítő uniós rendelet elfogadására került sor 2024 tavaszán, mely 2024. május 7-én hatályba is lépett (REMIT II.). A piacmonitoring és piacfelügyeleti feladatok ellátása mellett a Hivatal komplex szabályozási javaslatot tett az Energiaügyi Minisztérium részére a REMIT II. hazai jogba történő átültetése és a szükséges kiegészítő szabályok megalkotása érdekében. Ez a munka a rendelet előírásainak megfelelő szabályrendszer hazai jogszabályokban (GET., VET, valamint Vhr-eik) történő átvezetését célozta; a Hivatal nem csak a szabályozási tervezeteket dolgozta ki, hanem részt vett a kapcsolódó egyeztetésekben is.

10. Kritikus szervezetek ellenállóképessége

A Hivatal az év folyamán részt vett a BM OKF szervezésében létrejött munkacsoportban, melynek fő feladata a CER uniós irányelv hazai szabályozásba történő átültetésének előkészítése volt. Ennek eredményeként 2025 januárjában hatályba lépett a 2024. évi LXXXIV. törvény a kritikus szervezetek ellenálló képességéről és annak végrehajtási rendelete, amelyek alapján a 2025. évben a korábbi létfontosságú rendszerelemek helyett kritikus szervezetek kerülnek kijelölésre.

A szabályozási környezet változásának egyik lényeges eleme a Hivatal szempontjából, hogy míg a korábbi ágazati kijelölő hatóságok helyébe a BM OKF mint általános kijelölő hatóság lépett, a MEKH mint energetikai ágazati kijelölő hatóság megtartotta a korábbi hatósági pozícióját, így az energetikai ágazaton belül a földgáz, a hidrogén és a villamos energia alágazatokban továbbra is gyakorolja jogköreit. Ennek keretében a kijelölésre kerülő energetikai kritikus szervezetek ellenálló képességének fejlesztése érdekében a Hivatal meghatározza a szervezetek ellenálló képességi szintjét és az azokhoz tartozó követelményeket, a felügyeleti tevékenysége keretében vizsgálja az ellenálló képességi tervekben foglaltak törvényi megfelelőségét, továbbá ellenálló képességi gyakorlatokat kezdeményez, különös tekintettel a kritikus infrastruktúrák függőségére, illetve a kölcsönös függőségek és kitettségek vizsgálatára. Az új összveszély-megközelítés alapján a kritikus szervezetek és a kibervédelmi szabályozás szerinti szolgáltatást nyújtó szervezetek együttesen alkotják azon szervezetek körét, amelyek egy állam működése szempontjából magasabb szintű védelemmel kell, hogy rendelkezzenek annak érdekében, hogy szolgáltatásuk üzemfolytonos legyen. Az alapvető szolgáltatások folyamatosságának biztosításához elengedhetetlen a fizikai és kiberbiztonsági követelmények együttes teljesítése.

2024. június 13-án hatályba lépett a határkeresztező villamosenergia-áramlás kiberbiztonsági szempontjaira vonatkozó ágazatspecifikus szabályok megállapításáról szóló (EU) 2024/1366. számú felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet (a továbbiakban: NCCS). A VET év végén elfogadott módosítása felhatalmazza a Hivatal elnökét, hogy rendeletben állapítsa meg az NCCS hatálya alá tartozó szervezetek azonosítására, felügyeletére, ellenőrzésére, az eseménykezelésre és a végrehajtás nyomon követésére, valamint az egyéb, az NCCS végrehajtására vonatkozó részletszabályokat.

A Hivatal nemzeti illetékes hatósági feladatkörében eljárva felkészült az érintett kritikus hatású és nagy hatású szervezetek beazonosítására és folyamatos szakmai támogatására. A felkészülés részeként aktívan részt vett a nemzetközi módszertani dokumentumok véleményezését ellátó és a tagállami illetékes hatóságok együttműködését támogató kiberbiztonsági munkacsoport munkájában, amelynek társelnöki tisztségét is ellátja. A nemzetközi munkakapcsolatok előnyt biztosítanak a Hivatal számára a villamosenergia-hálózat kibervédelmét biztosító intézkedések mielőbbi bevezetésében, fenntartásában és tovább fejlesztésében.

A Hivatal az NCCS rendeletben meghatározott kötelezettségek teljesítése céljából koordinálja és biztosítja a kiberbiztonságért felelős hatóságok, a kritikus szervezetek és infrastruktúrák ellenálló képességéért felelős hatóságok, a válságkezeléssel foglalkozó hatóságok, a nemzeti szabályozó hatóságok, a kockázatokra való felkészültségért felelős illetékes hatóságok és az eseménykezelő központok közötti megfelelő együttműködést. Az együttműködés keretében a Hivatal törekszik a hatékony információáramlás biztosítására, a párhuzamos hatósági eljárások elkerülésére és a villamos energia alágazat szereplőit érintő többletterhek minimalizálására.

11. Hatósági adatgyűjtés és statisztikai tevékenység

11.1. Hatósági adatgyűjtés

A Hivatal a felügyeleti, ellenőrzési és árszabályozási feladatainak ellátásához szükséges műszaki-gazdasági információkat tartalmazó, hozzávetőleg 11.000 engedélyes, KÁT és METÁR kvótahatározattal rendelkező szervezet, üzemanyag értékesítő, víziközmű-szolgáltató, ellátásért felelős, hulladékgazdálkodási közszolgáltató és hulladékgazdálkodási létesítmény üzemeltetője és/vagy tulajdonosa által megadott, rendeleti úton vagy határozatban előírt adatszolgáltatásokat 2024-ben is folyamatosan gyűjtötte és feldolgozta. Mindez éves szinten több mint 215.000 elektronikus formában beérkező adatlap fogadását, vizsgálatát és nyilvántartását jelentette.

Az adminisztratív terhek csökkentésének érdekében 2017 szeptembere óta a Hivatal nem határozati úton, hanem a Hivatal elnöke által kiadott rendelet formájában határozza meg az energetikai szakterület érintett társaságainak adatszolgáltatási kötelezettségeit. 2019 októbere óta a Hivatal a víziközmű-szolgáltatók és az ellátásért felelősök adatszolgáltatási kötelezettségeit is rendeleti úton írja elő. A hulladékgazdálkodás esetében az adatszolgáltatási kötelezettségeket a Hivatal korábban szintén határozati úton hozta meg, 2023 második féléve óta viszont már ez is rendeleti úton történt meg.

Az adatgyűjtő rendszerek vonatkozásában immár elérhető a Központi Azonosítási Ügynök használata az ügyfél-azonosítás területén, ezzel csökkentve mind a Hivatal, mind az adatszolgáltatásra kötelezettek adminisztrációs terheit.

11.2. Hivatalos energiastatisztika

A nemzeti energiastatisztikai rendszer működtetése a Hivatal feladatkörébe tartozik. A Hivatal 2024-ben is teljesítette az Eurostat, a Nemzetközi Energiaügynökség, valamint más hazai és nemzetközi szervezetek felé fennálló havi, féléves és éves gyakoriságú adatszolgáltatási kötelezettségeit. Az adatszolgáltatások adatforrásai az Országos Statisztikai Adatfelvételi Program (OSAP) keretében megvalósuló statisztikai adatgyűjtések, valamint a Hivatal hatósági (adminisztratív) adatai voltak.

Az Országos Statisztikai Adatfelvételi Program kötelező adatszolgáltatásairól szóló 388/2017. (XII. 13.) Korm. rendeletben szabályozott adatgyűjtések felhatalmazása alapján a statisztikai terület több mint 9.000 adatszolgáltatótól gyűjtött és dolgozott fel energiastatisztikai adatokat és készítette el az országos energiamérleget. A fokozódó hazai és nemzetközi adatigények teljesítése érdekében a Hivatal 2024-ben forgalomba hozott hőszivattyúkra vonatkozó adatok címmel új statisztikai adatgyűjtést indított a hőszivattyús berendezéseket importáló és forgalmazó szervezetek körében.

9. táblázat: A heti, havi és éves adatgyűjtések jellemzői 2024-ben

OSAP	Cím	Rendszeresség	Kijelölt adatszolgáltatók száma (db)
1321	Energiamérleg (ipari szektor)	éves	4.212
1329	Havi energiagazdálkodási adatok	havi	79
1335	Energiafelhasználási beszámoló	éves	4.616
2221	Energiamérleg, energiaszektor, energiahordozók	éves	377
2261	Kőolaj- és kőolajtermék-forgalom	éves	5
2437	Kőolajtermékek fogyasztói árai	heti	5
2572	Forgalomba hozott hőszivattyúkra vonatkozó adatok	éves	79
	Összesen	**n/a**	**9.373**

A hivatalos statisztikai adatok szélesebb körű társadalmi megismertetése érdekében a Hivatal folytatta az egyes energiatermékek havi ellátási és éves részletes adatainak, valamint a primer és éves országos energiamérlegnek a honlapján történő táblázatos közzétételét. A felhasználókat tájékoztatási naptár informálja a megjelenési

időpontokról, valamint az egyes szakstatisztikákhoz kapcsolódó módszertani leírások, és fogalommagyarázatok segítik az energiastatisztikai adatok szakszerű felhasználását.

A tájékoztatás 2024-ben kibővült a Kereskedelem és közszolgáltatások, és a Közlekedés részletes végső energia felhasználási adataival.

A hivatalos statisztikáról szóló 2016. évi CLV. törvény előírásai alapján esedékessé vált a hivatalos statisztikai akkreditáció megújítása. A Hivatal a Nemzeti Statisztika Gyakorlati Kódexében foglalt elveknek való megfelelést részletesen vizsgáló önértékelő kérdőívben mutatta be hivatalos statisztikai tevékenységét, valamint sor került a KSH által delegált vizsgálóbizottság személyes látogatására, amely a 2025. évben pozitív eredménnyel zárult.

12. Fogyasztóvédelem

A Hivatal a fogyasztók érdekeinek védelmében és az ügyfélkiszolgálás színvonalának emelése érdekében minőségi követelményeket és elvárásokat határoz meg az elosztói és egyetemes szolgáltatói engedélyesek számára. A fogyasztóvédelmi követelmények és elvárások teljesítésének ellenőrzésére hatósági ellenőrzési jogosítványokat gyakorol, és jogsértés észlelése esetén jogszerű működésre kötelezi az engedélyeseket. Az évenkénti értékelések, ellenőrzések és szankcionálások folyamatos fejlődésre, szolgáltatásuk minőségének javítására ösztönzik az engedélyeseket.

A fogyasztóvédelmi tevékenység egyik kulcsfontosságú eleme a Felhasználói Elégedettségi Felmérés (FEF), amelynek koncepcióját 2017-ben dolgozta ki a Hivatal, majd 2018-tól került bevezetésre valamennyi érintett ágazat esetében. A FEF keretében a MEKH jogszabályi felhatalmazás alapján az egyes szolgáltatók ügyfelei körében felméri az engedélyesek működési területén a felhasználói elégedettségi szintet, valamint az általuk nyújtott szolgáltatás minőségi jellemzőit. A felhasználók válaszainak bázisán alapuló, az engedélyesek teljesítményének összehasonlítására szolgáló FEF-Index maximális értéke 1000 pont lehet.

A Hivatal a felhasználók magas szintű tájékoztatása érdekében call centert és személyes ügyfélszolgálatot működtet. A Hivatal ezen túlmenően hatósági eljárás keretében kivizsgálja az engedélyesekkel szemben írásban és elektronikus úton beérkező panaszokat, és dönt a hatáskörébe tartozó panaszügyekben.

12.1. Szolgáltatás minősége

A szolgáltatásminőség szabályozása több pilléren nyugszik. A Hivatal határozatban szabályozza az engedélyesek ügyfélkapcsolati szolgáltatásminőségével szembeni minimális követelményeket és elvárt szolgáltatási színvonalat. Másrészt az egyedi felhasználókat érintő minimális minőségi követelmények előírásával ún. „Garantált Szolgáltatásokat” határoz meg az engedélyesek tevékenységének szabályozására, harmadrészt valamennyi hatáskörébe tartozó ágazatban rendszeresen országos szintű elégedettségi felmérést végez a felhasználók engedélyesi szolgáltatásminőségről alkotott véleményének megismerése céljából.

12.1.1. A villamosenergia-piac

Ügyfélkapcsolati szolgáltatásminőség

A VET-tel összhangban megalkotott ügyfélkapcsolati határozatok szolgáltatásminőséget meghatározó követelményeket és elvárásokat határoztak meg az elosztói és egyetemes szolgáltatói engedélyesek tevékenységére. Az ezen elvárásokon és követelményeken keresztül az ügyfélkapcsolati szolgáltatásminőség szabályozására a Hivatal által létrehozott mutatószámrendszer szorosan egymásra épülő modulokból áll össze, amelyek összességében jelentős mértékben ösztönzik a kötelezett engedélyeseket a magas szolgáltatási színvonal biztosítására.

A szabályozási hierarchia felső szintjének mutatószámaiként a minimális minőségi követelmények állnak, be nem tartásukhoz közvetlen gazdasági ösztönzés, bírság kiszabása kapcsolódik. A szabályozási hierarchia középső szintjének mutatói elvárt szolgáltatási színvonalakat határoznak meg. A hierarchia harmadik szintjén lévő mutatók monitoring jellegűek, amelyek sem minimális követelményt, sem elvárt színvonalat nem írnak elő. Ezen mutatók felmérésre, adatgyűjtésre szolgálnak, és egy esetleges jövőbeli szabályozás kiinduló alapját képezik.

2024-ben a Hivatal elvégezte a 2023. évi adatok és a rendelkezésére álló 2024. évi részadatok elemzését, melynek célja az volt, hogy képet kapjon az egyetemes szolgáltatók és az elosztók teljesítéseiről, és az engedélyesek eredményei összehasonlítható formában álljanak rendelkezésre. Az elemzések további célját képezte, hogy a működési hibák megszüntetése és ezáltal a folyamatos fejlődés előmozdítása érdekében felhívja a figyelmet a tapasztalt hiányosságokra és eredményekre, elősegítve ezzel a további egyedi engedélyesi fejlesztési célkitűzések meghatározását.

Az Ügyfélkapcsolati szolgáltatásminőségi követelmények alulteljesítése miatt a Hivatal villamos energia és földgáz elosztókkal és egyetemes szolgáltatóval szemben hivatalból 10 közigazgatási hatósági eljárást indított, melyek közül 6 zárult le, továbbá lezárásra került 9, 2023-ban indult eljárást. Az eljárások eredményeképpen figyelmeztetésre, bírság kiszabására és kötbérfizetésre kötelezésre is sor került.

Garantált Szolgáltatások

A VET-tel összhangban megalkotott „Garantált Szolgáltatások” (GSZ) határozatok az egyedi felhasználók kiszolgálását érintő minimális minőségi követelményeket határoznak meg az elosztói, egyetemes szolgáltatói és kereskedői engedélyesek tevékenységére. A követelmények nem teljesítése esetén az engedélyeseknek automatikusan kötbért kell fizetniük a szolgáltatásokat igénybe vevő felhasználóknak.

A Hivatal 2024-ben a 2023. évi adatok alapján elemezte az engedélyesek „Garantált Szolgáltatásokhoz” kapcsolódó éves tevékenységét. Az elemzés átfogó képet adott az egyedi felhasználók által tapasztalt szolgáltatásminőség helyzetéről és annak előző évhez képest bekövetkezett változásáról. A Garantált Szolgáltatások teljesítésének adatait az alábbi táblázat foglalja össze.

10. táblázat: A Garantált Szolgáltatások összesített adatai, 2023

Engedélyes	GSZ körébe tartozó ügyek száma (db)	Nem teljesített ügyek száma (db)	Automatikusan kifizetett kötbérek száma (db)	Összesen kifizetett kötbérek száma (db)	Összesen kifizetett kötbérek összege (EFt)
E.ON Dél-dunántúli Áramhálózati Zrt.	2 121 610	17 507	19 080	19 080	114 526
MVM Démász Áramhálózati Kft.	965 787	11 490	15 129	15 192	100 560
E.ON Észak-dunántúli Áramhálózati Zrt.	2 169 343	16 587	20 192	20 192	123 978
ELMŰ Hálózati Kft.	3 069 822	88 700	89 073	89 073	518 852
MVM ÉMÁSZ Áramhálózati Kft.	1 495 108	23 404	23 404	23 404	134 377
OPUS TITÁSZ Áramhálózati Zrt.	1 641 573	11 545	15 880	15 880	99 824
Elosztók összesen	**11 463 243**	**169 233**	**182 758**	**182 821**	**1 092 117**
MVM Next Energiakereskedelmi Zrt.	4 846 108	30 382	533	533	2 880
E.ON Áramszolgáltató Kft.	530 256	6 430	146	146	810
Egyetemes szolgáltatók összesen	**5 376 364**	**36 812**	**679**	**679**	**3 690**
Mindösszesen	**16 839 607**	**206 045**	**183 437**	**183 500**	**1 095 807**

Az elosztói engedélyesek 98,52%-ban, az egyetemes szolgáltatói engedélyesek pedig 99,32%-ban teljesítették a GSZ-követelményeket. Ezen minimális minőségi követelmények 1,48%-os, illetve 0,68%-os nem teljesítése következtében az elosztói engedélyesek 1.092.117.000 forint, míg az egyetemes szolgáltatói engedélyesek – a rájuk vonatkozó, részleges, 2023. december 31-ig fennálló jogszabályi kötbérfizetési mentesség okán – 3.690.000 forint kötbért fizettek ki az érintett felhasználóknak. A kifizetett kötbérek száma több engedélyesnél nagyobb, mint a nem teljesített ügyek száma. Ennek hátterében az áll, hogy egyes GSZ mutatók esetében a nem jogszabályszerű helyzet fennállásának időtartama alatt több kötbérfizetésre is köteles az engedélyes, egészen a hiba kijavításáig.

A villamosenergia-elosztóhálózati engedélyesek a GSZ határozatok alapján a lezajlott időjárási események szélsőséges jellegére való tekintettel kérelmet nyújthatnak be az üzemzavarelhárítási határidők korlátozott mértékű megemelésére vonatkozóan. Ennek következményeként a hibaelhárításra normál időjárási körülmények között rendelkezésre álló 12 óra, illetve csoportos hibák esetében 18 óra – több fokozatban –, 24 órára, 48 órára, vagy nagyon szélsőséges esetben akár 141 órára nőhet. A 2024. év során a villamosenergia-elosztóhálózati engedélyesek összesen 7 alkalommal nyújtottak be szélsőséges időjárási esemény miatt GSZ felmentési kérelmet, ami az előző évi esetszám harmada. Ezek közül a Hivatal 6 esetben a hibaelhárítási határidő 24 órára, 1 esetben 48 órára való emeléséhez járult hozzá.

Felhasználói Elégedettségi Felmérés

A villamosenergia-ágazatban 2023-ban második alkalommal elvégzett Felhasználói Elégedettségi Felmérés eredményeinek átfogó értékelése, lezáró Részletes Jelentése 2024. március végére készült el.

Az ügyfelek véleménye alapján a villamosenergia-szolgáltatók jól szerepeltek a felmérésben. A 2023. évi felmérés során – egy engedélyes kivételével – minden engedélyes FEF-Index eredménye 850 pont feletti volt.

Az elosztói körben az átlagpontszám a 2021-es felmérés 863 pontos eredményéről 856 pontra csökkent. Ezzel szemben az egyetemes szolgáltatók körében a FEF-Index értéke 862 pontról 868 pontra nőtt.

12.1.2. A földgázpiac

Ügyfélkapcsolati szolgáltatásminőség

Az ügyfélkapcsolati szolgáltatásminőség szabályozására létrehozott mutatószám-, és értékelési rendszer felépítése megegyezik a villamos energiára vonatkozó fejezetben leírtakkal. A Hivatal 2024-ben az egyetemes szolgáltatói engedéllyel rendelkező egyetlen engedélyes, valamint a földgázelosztási engedéllyel rendelkező öt elosztói engedélyes 2023. évi teljesítését, valamint 2024. évi telefonos ügyfélszolgálati tevékenységét elemezte. Az elemzések lehetővé tették, hogy az engedélyesek eredményei összehasonlítható formában álljanak rendelkezésre, átfogó képet adva ezzel az ügyfélkiszolgálás országos minőségéről, az egyetemes szolgáltató és az elosztók teljesítéseiről, valamint lehetőséget adtak a további fejlesztési feladatok meghatározására.

Az Ügyfélkapcsolati szolgáltatásminőségi követelmények egy részének teljesítése alól az egyetemes szolgáltató 2023. december 31-ig fennálló, jogszabályi felmentéssel rendelkezett, miközben az elosztók a követelményeket teljesítették. A Hivatal ennélfogva a földgáz-szolgáltatási ágazat engedélyeseinek tekintetében szolgáltatásminőségi követelménysértést nem tárt fel és szankciót nem alkalmazott.

Garantált Szolgáltatások

A szolgáltatásminőség-szabályozás harmadik pillére a Hivatal által kiadott határozatokon nyugszik, amelyek az egyedi felhasználók kiszolgálását érintő minimális minőségi követelményeket határozzák meg. A megfogalmazott GSZ-követelmény nem teljesítése automatikus kötbérfizetési kötelezettséget von maga után.

11. táblázat: A Garantált Szolgáltatások összesített adatai, 2023

Engedélyes	GSZ körébe tartozó ügyek száma (db)	Nem teljesített ügyek száma (db)	Automatikusan kifizetett kötbérek száma (db)	Összesen kifizetett kötbérek száma (db)	Összesen kifizetett kötbérek összege (EFt)
E.ON Dél-dunántúli Gázhálózati Zrt.	45 157	98	98	98	575
E.ON Közép-dunántúli Gázhálózati Zrt.	154 749	130	130	130	785
MVM Égáz-Dégáz Földgázhálózati Zrt.	47 707	413	413	413	3 565
MVM Főgáz Földgázhálózati Kft.	35 857	431	479	479*	2 635
MAGÁZ Magyar Gázszolgáltató Kft.	6 577	0	0	0	0
OPUS TIGÁZ Zrt.	78 055	51	51	51	370
Elosztók összesen:	**368 102**	**1 149**	**1 171**	**1 183**	**7 930**
MVM Next Energiakereskedelmi Zrt.	772 751	181 239	10	10	50
Egyetemes szolgáltatók összesen:	**772 751**	**181 239**	**10**	**10**	**50**
Mindösszesen	**1 140 853**	**182 388**	**1 181**	**1193**	**7 980**

Az elosztói engedélyesek 99,7%-ban, az egyetemes szolgáltatói engedélyesek pedig 76,55%-ban teljesítették a GSZ követelményeket. Ezen minőségi követelmények 0,3%-os, illetve 23,45%-os nem teljesítése következtében az elosztói engedélyesek 7.930.000 forint, az egyetemes szolgáltatói engedélyes – a rá vonatkozó, részleges, 2023. december 31-ig fennálló jogszabályi kötbérfizetési mentesség okán – 50.000 forint

kötbért fizetett ki az érintett felhasználóknak.

12.1.3. Víziközmű-szolgáltatás

Felhasználói Elégedettségi Felmérés

2024-ben a víziközmű-szolgáltatási ágazatban az összes víziközmű-szolgáltató bevonásával negyedik alkalommal került megvalósításra a három pillérből álló FEF, amelynek összefoglaló eredményei a következő évben válnak ismertté.

12.1.4. Távhőszolgáltatás

Felhasználói Elégedettségi Felmérés

Ebben az ágazatban 2023-ban harmadik alkalommal került sor a felhasználók elégedettségének felmérésére. A tíz távhőszolgáltató bevonásával megvalósított, három pillérből álló FEF 2023. december 31-én zárult le, melynek eredményei 2024. március végén váltak ismertté. Az Alapfelmérés során 5.000 felhasználó, megközelítőleg 470.000 kérdést válaszolt meg, a Kiegészítő Felmérések során közel 3.000 fogyasztó mintegy 150.000 válasza került feldolgozásra, míg az Azonnali Felmérés részeként közel 845.000 értékelést ismert meg a Hivatal. Az összeségében 1.465.000 választ értékelve készült el a vizsgálatokat lezáró Részletes Jelentés, és kerültek megállapításra a szolgáltatónkénti FEF-Indexek. A FEF-Index átlagpontszáma 2023-ban 898 lett, 13 ponttal magasabb, mint 2021-ben. 2019-ben, az első FEF vizsgálat idején, 879 pont volt a FEF-Index értéke, így a kiindulóállapothoz képest 19 pontos javulást ért el a távhőszolgáltatási ágazat.

12.2. Felhasználói panaszok, tájékoztatáskérések

Panaszeljárások

A Hivatal a VET-ben, a GET-ben és a Vksztv-ben foglaltak alapján folytatja le a kérelemre induló hatósági eljárásokat. E körben a Hivatal vizsgálja a nem lakossági felhasználók esetében a számlázással, elszámolással, méréssel kapcsolatos panaszokat, valamint az ágazati jogszabályok megsértésére irányuló további panaszokat. Ezen túl a lakossági fogyasztók esetében a számlázási, elszámolási, mérési panaszokon kívüli kérelmek tartoznak a Hivatal hatáskörébe. A Hivatalhoz érkező panaszok többsége 2024-ben is – az elmúlt évekhez hasonlóan – a villamos energia iparággal volt kapcsolatos.

A Hivatalnál 2024. január 1-jén 246, 2024. december 31-én pedig 153 panaszügy volt folyamatban. Tárgyév folyamán 1.011 új panasz érkezett és 1.062 ügy került lezárásra. A Hivatalhoz érkezett panaszok száma 2024-ben is növekvő tendenciát mutatott, azonban a növekedés mértéke elmaradt a 2023. évben tapasztaltól. A pandémia éveiben tapasztalt csökkenő panasztételi trend 2022. évi megfordulása után, már harmadik éve mutat folyamatosan emelkedő tendenciát a Hivatalhoz érkező panaszok száma.

Ügyfélszolgálati tevékenység

A Hivatal ügyfélszolgálati tevékenysége fontos szerepet játszik a fogyasztók tájékoztatásában és a panaszkezelésében annak érdekében, hogy a fogyasztók, felhasználók minél szélesebb körben megismerjék a közműszolgáltatásokkal kapcsolatos jogaikat, lehetőségeiket és kötelezettségeiket. Az ügyfél-tájékoztatás kiterjed az engedélyesekkel, szolgáltatókkal kapcsolatos jogviszonyt érintő valamennyi releváns kérdésre, kiemelt cél a felhasználók magas szintű tájékoztatása.

A Hivatalt telefonon 5.177 alkalommal keresték az ügyfélszolgálaton keresztül, melynek 54%-át a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos hívások tették ki. A fogyasztóvédelmi jellegű telefonos megkeresések legnagyobb része igénybejelentéssel, csatlakozással szerződéskötéssel, továbbá elszámolással, számlázással volt kapcsolatos.

A szerződéskötés-felmondás témakörében jellemzőek voltak a kereskedőváltással, kereskedői ajánlatkéréssel kapcsolatos hívások. Magas számban érkeztek továbbá a HMKE ügyintézését érintő megkeresések is. A

fogyasztóvédelmi tárgyú hívások mellett jelentős nagyságrendet képviselt az adatszolgáltatással (19%), engedélyezéssel (13%), továbbá az energiahatékonysággal (12%) kapcsolatos hívások száma.

A Hivatal ügyfélszolgálata 2024-ben 3.771 alkalommal adott írásban tájékoztatást a felhasználóknak, mely az előző évhez képest enyhe növekedést jelent. Az ügyfélszolgálatot írásban elsősorban elszámolással, számlázással és szerződéskötés-felmondással kapcsolatos kérdésekkel keresték meg. Kiemelkedő nagyságrendet mutattak továbbá a HMKE-k üzembehelyezésével, elszámolásával kapcsolatos beadványok. A lakossági felhasználók főként az igénybejelentési, csatlakozási ügyükben, míg a nem lakossági felhasználók az egyetemes szolgáltatásra való jogosultsággal kapcsolatban igényeltek útmutatást.

12.2.3. Energiadíj-kalkulátor működésének felügyelete

A Hivatal a Vet 159. § (3) bekezdés 10. pontjában foglalt kötelezettségének megfelelően működteti az Energiadíj-kalkulátor webalkalmazást, és folyamatosan ellenőrzi a hozzá kapcsolódó adatszolgáltatási rend megtartását. A webalkalmazást a 2024. évben közel 10 ezer látogató kereste fel, az aktuális villamos energia kereskedelmi ajánlatokról való tájékozódás érdekében.

12.3. Üzletszabályzatok jóváhagyása

A felhasználók energetikai és közmű-szolgáltatási szerződéses kapcsolatait alapvetően meghatározzák a villamos energia, valamint a földgáz egyetemes szolgáltatói és elosztói engedélyesek, továbbá a víziközmű-szolgáltatók üzletszabályzatai, tekintettel arra, hogy e dokumentumok rögzítik a felek jogait és kötelezettségeit, továbbá az egyes engedélyesek működésére vonatkozó, jogszabály felhatalmazása alapján megfogalmazott részletszabályokat. Fontos elvárás az üzletszabályzatokkal szemben, hogy mind az általános, mind pedig az egyes szolgáltatási területekre vonatkozó speciális jogszabályi környezettel összhangban legyenek, így amikor az irányadó jogszabályok változnak, az engedélyesek kötelesek üzletszabályzatukat felülvizsgálni, átdolgozni és jóváhagyásra benyújtani a Hivatalhoz.

Az egyetemes szolgáltatók jogszabályban előírt félévenkénti üzletszabályzat-felülvizsgálati kötelezettségéből következően a Hivatal 2024-ben összesen 3 alkalommal bírálta el az engedélyesek által benyújtott egyetemes szolgáltatói üzletszabályzat-módosítási tervezeteket. Ennek során megvizsgálta az üzletszabályzatok jogszabályokkal való összhangját, a jogszabályváltozások átvezetésének teljeskörűségét, az egyetemes szolgáltató működésének változásából eredő módosításokat, valamint kiszűrte a jogszabályokkal össze nem egyeztethető szövegjavaslatokat.

12.4. Ellenőrzések

12.4.1. Engedélyesek szolgáltatásminőségi adatmegbízhatósági ellenőrzése

A Hivatal határozatok formájában, több témakörben rendszeres (havi, negyedéves, éves) adatszolgáltatási kötelezettségeket ír elő az elosztói és egyetemes szolgáltatói engedélyesek számára, majd ezen engedélyesi adatszolgáltatások alapján készíti el a Garantált Szolgáltatások és az ügyfélkapcsolati szolgáltatásminőségi követelmények teljesítéséről szóló elemzéseket, értékeléseket. A szolgáltatásminőségi követelmények betartásának, vagy éppen be nem tartásának megállapításához, az engedélyeseknél zajló folyamatok megértéséhez, az esetleges szankciók mértékének megállapításához, és a szabályozási szükségletek megállapításához elengedhetetlen a hiteles, valóságon nyugvó adatszolgáltatások megléte. Az adathitelességi vizsgálatok során a Hivatal meggyőződik arról, hogy az egyes adatok megfelelően illeszkednek-e az azokkal összefüggésben álló adatok aktuális évi, illetve bázis évi rendszerébe. Inkonzisztencia esetén, amennyiben a feltárt eltérés nem, vagy nem elfogadhatóan került megindoklásra az adatszolgáltatás keretében, célzott adatmegbízhatósági ellenőrzést folytatott le a Hivatal.

A Hivatal 2024 februárjában egy villamos energia elosztó tekintetében megállapította, hogy megsértette a Hivatal által előírt adatmegbízhatósági követelményt, emiatt részére 8 millió Ft összegű bírságot szabott ki. Ezt követően, ugyanezen engedélyes ismételt hibás adatszolgáltatása miatt újabb 2,5 millió Ft bírságot szabott ki.

A Hivatal ezen túlmenően a villamos energia és földgáz egyetemes szolgáltatókkal és elosztókkal szemben 2024. negyedik negyedévében 24 adatellenőrzést végzett. Ebből 20 ellenőrzés az engedélyesi adatszolgáltatások megfelelőségét állapította meg, ugyanakkor 4 ellenőrzés valótlan adatközlést tárt fel, melyre figyelemmel a Hivatal 4 hatósági eljárást indított, amelyek lezárása a 2025. évben történik meg.

12.4.2. Szolgáltatásminőségi követelmények betartásának ellenőrzése

Az Engedélyesek által szolgáltatott adatok hitelességének megerősítését követően a Hivatal megállapította, hogy mely engedélyesekkel szemben, mely követelmények kapcsán szükséges a szolgáltatásminőségi követelmények betartásának megállapítására és az esetleges szankciók megállapítására célzott hatósági eljárás indítása. A Hivatal összesen 13 közigazgatási hatósági eljárásban járt el, melyek során megállapította, hogy az engedélyesek több esetben megsértették az ügyfélkapcsolati szolgáltatásminőségi előírásokat és a Garantált Szolgáltatásokra vonatkozó követelményeket. A feltárt hiányosságok miatt a Hivatal összességében 191.000.000 forint bírság megfizetésére kötelezte az engedélyeseket.

A Hivatal a Garantált Szolgáltatásokokra vonatkozó követelmények megsértésével összefüggésben azt is feltárta, hogy 3 villamosenergia elosztó késedelembe esett a fogyasztók felé fennálló kötbérfizetési kötelezettsége teljesítésével. A Hivatal a 3 engedélyest erre tekintettel kötelezte az elmaradt, közel 37.000 kötbér utólagos megfizetésére, amely által a felhasználók legkevesebb 180.000.000 forint összegű kötbérkifizetésben részesültek.

12.5 Fogyasztói státusz adatok monitorozása

Védendő fogyasztók

A lakossági fogyasztók azon köre tekintendő védendő fogyasztónak, amely jogszabályban meghatározott szociális helyzete vagy valamely egyéb tulajdonsága alapján az energiaellátásban megkülönböztetett feltételek szerint vehet részt.

2024. december 31-én a villamosenergia-fogyasztók 0,25%-a, azaz 14.653 fő tartozott a védendő fogyasztói körbe. Ez a megkülönböztetett fogyasztói létszám 6%-kal alacsonyabb az előző évi értéknél. A védendő fogyasztók közül ténylegesen 3.870 fő részesült, összesen 4.136 féle kedvezményben. A kedvezményben részesülők száma így 16%-kal, a kedvezmények száma pedig 12%-kal csökkent az előző évhez képest.

2024. december 31-én a földgáz-fogyasztók 0,18%-a, azaz 6.301 fő tartozott a védendő fogyasztói körbe. Ez a megkülönböztetett fogyasztói létszám 13%-kal alacsonyabb az előző évi értéknél. A védendő fogyasztók közül ténylegesen 1.627 fő részesült, összesen 1.770 féle kedvezményben. A kedvezményben részesülők száma így 23%-kal, a kedvezmények száma pedig 18%-kal csökkent az előző évhez képest.

13. A Hivatal gazdálkodása

A Magyarország 2024. évi központi költségvetéséről szóló 2023. évi LV. törvény a Hivatal költségvetését az I. Országgyűlés fejezet 23. címén önállóan határozta meg. A Hivatal a feladatai ellátásával és a működésével összefüggő kiadásokat saját bevételeiből fedezi. A Hivatal működését elsősorban felügyeleti díjak és igazgatási szolgáltatási díjak, másrészt működési bevételei biztosítják.

A tervezett kiadások összege megegyezik a tervezett bevételek összegével. A működési és felhalmozási kiadások finanszírozása a gazdasági év során folyamatosan biztosított volt. A 2024. évi során az eredeti tervezett bevételekből megkeletkezett többlet befizetésre került a központi költségvetés részére csakúgy, mint az év során a költségvetési törvényben előírt befizetési kötelezettség.

14. Tájékoztató a Hivatal pereinek alakulásáról

A Hivatal által meghozott határozatok, végzések ellen 2024. évben összesen 261 darab (tárgyévi 195 és 66 korábbi évekről áthúzódó) közigazgatási per volt folyamatban. Ezek közül a tárgyévben 134 darab ügy fejeződött be jogerősen. Mindebből a földgáz, távhő, villamos energia, víziközmű és egyéb szakterületeket érintő ügyekben hozott határozat és végzés ellen 2024-ben összesen 224 darab (169 tárgyévi és 55 korábbi évekről áthúzódó) közigazgatási per volt folyamatban, amelyek közül 113 darab ügy fejeződött be jogerősen. Mindebből fogyasztóvédelmi ügyben hozott határozat és végzés ellen 2024-ben összesen 37 darab (26 tárgyévi és 11 korábbi évekről áthúzódó) közigazgatási per volt folyamatban, amelyek közül a tárgyévben 20 darab ügy fejeződött be jogerősen.

A Hivatalnál 2024-ben összesen 3 (0 tárgyévi és 3 korábbi évekről áthúzódó) polgári per volt folyamatban. Jogerősen 3 polgári per fejeződött be.

A legjelentősebb peres ügyek 2024. évi alakulásának bemutatása:

A MEKH egy engedélyesével szemben piacfelügyeleti eljárásban meghozott döntés jogszerűségéről jogerős ítélet született. Az engedélyes a REMIT 8. cikk szerinti jelentéstételi kötelezettség 91 egyedi esetben való megsértésére tekintettel 91 millió forint bírsággal sújtotta. A jogerős ítéletet a Kúria – mint rendkívüli jogorvoslati bíróság – is helyben hagyta.

A MEKH egy engedélyesével szemben piacfelügyeleti eljárásban, piaci manipuláció megállapítása tárgyában meghozott - a Hivatal fennállása óta legmagasabb összegű – 500 millió forint mértékű bírságot kiszabó határozat jogszerűségéről döntött az első fokon eljáró bíróság.

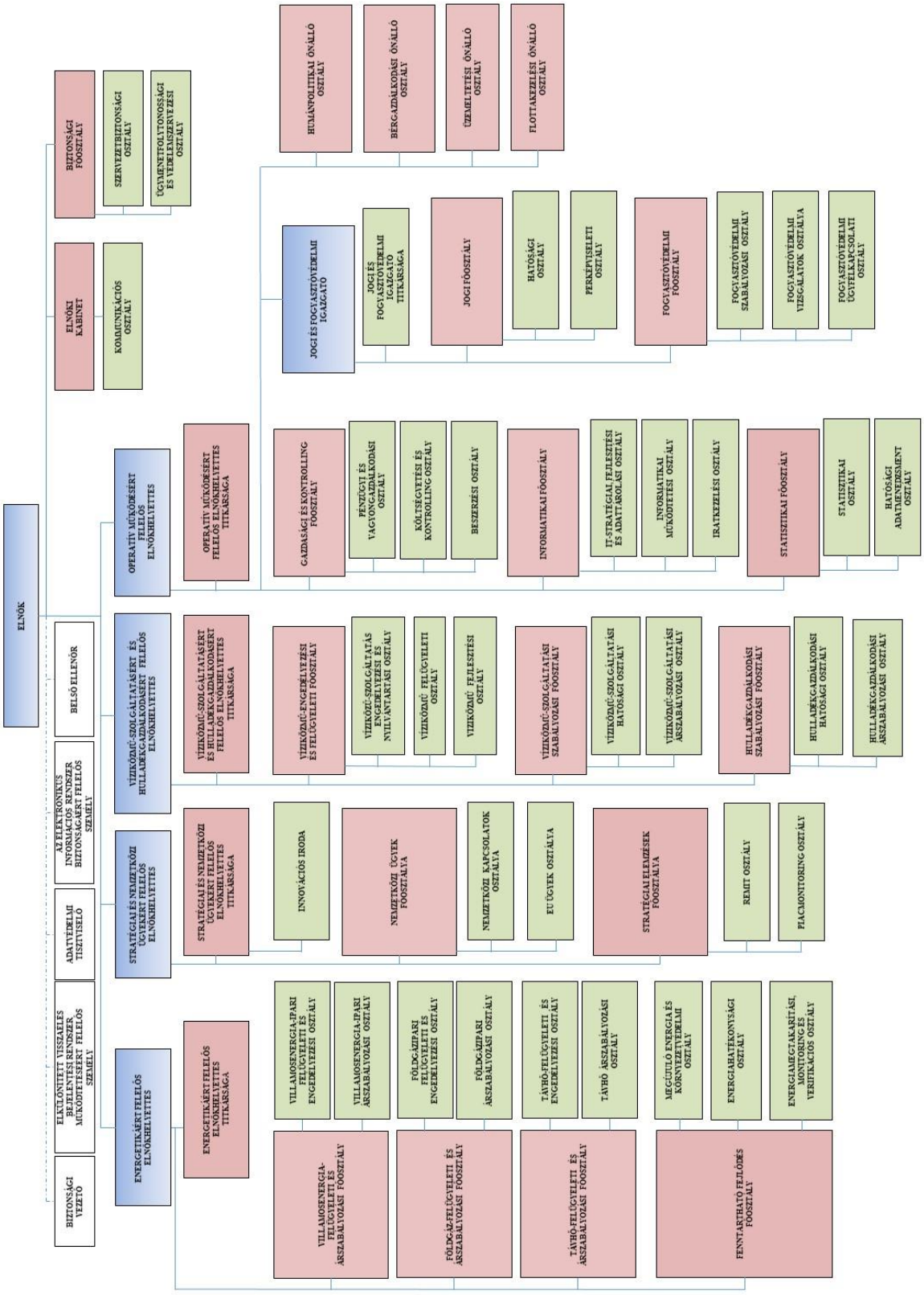
A Hivatal egy engedélyese által közigazgatási jogkörben okozott kár jogcímén mintegy 3,5 milliárd Ft megfizetésére kérte kötelezni a Hivatalt, mely kereset jogerősen elutasításra került.

15. A Hivatal szervezete, humánpolitika

A 2024. év során a Hivatal szervezeti struktúrája egy alkalommal került módosításra 2024. április 1-i hatállyal. A Szervezeti és Működési Szabályzat módosításával az alapvető működési modell nem változott, így továbbra is három elnökhelyettes irányítása alatt látja el a Hivatal a szakmai feladatokat, illetve egy elnökhelyettes irányítása alatt kerülnek összefogásra az átfogó, horizontális szakterületi feladatok.

A Hivatal 2024. április 1-től hatályos szervezeti felépítését a következő ábra szemlélteti.

18. ábra: A Hivatal 2024. április 1-től hatályos szervezeti felépítése

Humánpolitika

A Hivatal stratégiai kérdésként kezeli az emberi erőforrásokkal való gazdálkodást. Munkáltatóként olyan stabil foglalkoztatást biztosít és olyan munkakultúrát alakított ki, ahol az értékek által vezérelt légkörben a munkatársak hatékonyan, teljesítményorientáltan tudják végezni feladataikat, megszerzik és fejlesztik az eredményes munkavégzéshez szükséges tudást, készségeket, kompetenciákat.

Szakemberei megtartásához, valamint a minőségi munkaerő munkaerőpiacról történő megszerzésének érdekében a Hivatal számára fontos tényező a jó munkahelyi légkör kialakítása és fenntartása, a munkatársak elégedettségének, és elkötelezettségének folyamatos biztosítása. A szakemberek megtartása és a versenyszférából történő bevonzásuk érdekében a Hivatal 2024-ben a versenyszférában jól ismert modell mentén átalakította a feladatkörök struktúráját. A Hivatal a feladatköröket három munkakörcsaládba rendezte, és ezen munkakörcsaládokon belül a versenyszférához hasonló belső karrier utakat hozott létre. A leghangsúlyosabb pozitív változás a szakértői munkakörcsaládban történt, mely folyamatos előre lépési lehetőséget biztosít a Hivatal munkatársai részére, elősegítve a megújulást. A Hivatal kiemelt feladatai közé tartozik a változások tervszerű irányítása, az optimális célkitűzések és ezek elérését biztosító személyügyi feltételrendszer megteremtése, valamint a közös célok elérése érdekében a szervezeti kultúra fejlesztése. A Hivatal engedélyezett létszámkerete a 2024-es év során nem változott, a maximális létszámkeret mértéke 383 fő.

Kiválasztási politika

Folyamatosan törekszik a Hivatal olyan magas szakmai kvalitással, szakképzettséggel rendelkező munkatársakat foglalkoztatni, akik azonosulnak a Hivatal céljaival, és akik szaktudásukkal, munkájukkal segítik a Hivatalt abban, hogy megfeleljen a vele szemben támasztott magas szintű követelményeknek és elvárásoknak. A kiválasztási rendszer hatékonyabb működtetése érdekében bevezetésre került egy kiválasztási folyamatot támogató szoftver, mely segítségével a kiválasztási folyamat hatékonysága növelhető és a szoftver támogatásával a jelöltek számára a kommunikáció is magasabb szintre emelkedett, ezzel is támogatva a Hivatal elismertségének növelését. A folyamatos fejlesztéssel a humánpolitikai szakterület hatékonyabban járul hozzá ahhoz, hogy a Hivatalban megjelenő feladatok elvégzéséhez szükséges létszámú és megfelelő kompetenciával rendelkező munkaerő álljon rendelkezésre. A különböző szakmai területeknél felmerülő igények preferálásával a többfordulós kiválasztás során fokozott hangsúlyt fektetnek a jelentkezők személyes és szakmai kompetenciáinak mérésére. A pályáztatási eljárás/munkaerő-toborzás során kiemelt jelentősége van a belső pályázati eljárásnak, amely során a munkatársaknak lehetősége van szaktudásuknak, szakmai érdeklődésüknek megfelelően pályázatot benyújtani a Hivatalon belül megüresedett pozíciókra, hozzájárulva ezzel karrierútjuk tudatos tervezéséhez.

Motiváció, teljesítményértékelés

A Hivatal fontosnak tartja, hogy olyan, az intézménnyel szemben lojális munkatársakat alkalmazzon, akikre támaszkodva képes célkitűzéseinek hatékony megvalósítására. A munkatárs motivációja, viselkedése és munkájának eredményessége a 2024-ben újonnan bevezetett teljesítményértékelési rendszerben több dimenzió mentén kerül értékelésre. A munkatársaktól elvárt általános és specifikus ismeretek, készségek, képesség és attitűdelemek részei a feladatköri leírásoknak, továbbá ezen követelmények felhasználhatóak az új kollégák kiválasztása során is.

Képzés, fejlesztés

A Hivatal eredményes és sikeres működésének alapvető feltétele a humánerőforrás tudása és értékteremtő képessége. A Hivatal humánpolitikai gyakorlatának szerves részét képezik az oktatások és képzések. 2024-ben megkezdődtek az egységes elvek mentén történő vezetői képzések, melynek első fázisában a teljesítményértékeléshez szükséges specifikus célok kitűzésével és a vezetői visszajelzés módszertanával ismerkedtek meg a vezetők. A speciális szakmai igényeknek megfelelően 2024-ben is biztosított volt a munkatársak számára a Hivatal munkájához és feladatköréhez kapcsolódó képzéseken való részvétel.

16. Kommunikáció

A MEKH valamennyi, jogszabályokban foglalt közzétételi és tájékoztatási kötelezettségének folyamatosan eleget tesz. Döntéseiről honlapjain, közösségi oldalain rendszeres tájékoztatást ad a felügyeleti jogkörébe tartozó engedélyesek, illetve az érdeklődők számára. Az iparágakat érintő szabályozói hírekről, intézkedésekről a nyilvánosságot a sajtón keresztül is tájékoztatja. A Hivatal a jogszabályoknak megfelelően rendeleteit, határozatait közzéteszi honlapján. A döntéshozók, engedélyesek, ágazati szakemberek, elemzők, újságírók munkáját és egyéb érdeklődők információigényét havi és éves adatszolgáltatással, valamint a villamosenergia- és a földgázpiac trendjeit vizsgáló piacmonitoring riportok, és ár-összehasonlító vizsgálatok megjelentetésével támogatja. A MEKH hivatalos statisztikai tevékenysége keretében – honlapján keresztül – rendszeresen publikál adatokat abból a célból, hogy naprakész képet adjon a felhasználók számára az érintett ágazatok helyzetéről, jellemző számadatairól, azok változásairól, trendjeiről.

16.1. Nyilvánosság

A tájékoztatás, a sajtóval való kapcsolattartás leggyakrabban használt eszközei 2024-ben is a sajtóközlemények voltak. Az év folyamán a MEKH weboldalán 66 sajtóhírt tett közzé, ezen belül 28 sajtóközleményt adott ki, továbbá sajtótájékoztatók keretében ismertette az Erőművek Éjszakája program részleteit. A Hivatal munkatársai aktívan részt vettek szakmai fórumokon: 2024-ben közel 140 előadást tartottak konferenciákon, hazai és külföldi szakmai rendezvényeken.

MEKH Erőművek Éjszakája

Partnereivel együtt a Hivatal 2024-ben ötödik alkalommal rendezte meg az Erőművek Éjszakáját, mely az ország egyik legnagyobb energiaipari eseménye. A nyílt napon a látogatók helyi szakértő idegenvezetők segítségével tekinthettek be az erőművekben, a fűtőművekben, a hulladékfeldolgozóknál és a víziközmű-szolgáltatóknál zajló munkafolyamatokba. A hagyományos energiatermelés mellett az érdeklődők választhattak akár atom, biomassza, hulladék, lignit vagy éppen víz alapú technológiát alkalmazó erőművet is. A 2024-es rendezvény egy sor különleges helyszínnel várta az érdeklődőket: kinyitották kapuikat az energetikai létesítmények mellett a víztornyok, víztározók, szennyvíztisztítók, hulladékfeldolgozók és a bükkábrányi bánya is. A szemléletformáló rendezvény célja, hogy az energia- és távhőtermelés, valamint a közműszolgáltatások működésének bemutatásával – környezetünk védelme érdekében – felhívja a figyelmet a tudatosabb és takarékosabb energiafelhasználásra, valamint az egyes ágazatokban dolgozók munkájának megbecsülésére. 2024-ben az Erőművek Éjszakáján országszerte több mint 60 helyszínen közel 5.200 regisztrált látogatót fogadtak.

A rendezvény kiemelkedő eredményt produkált a posztok, követők és elérés számaiban: a két hónapos kampány során 649.317 elérést hozott a programmal kapcsolatos tartalmak megosztása.

Energy Investment Fórum 2024

A MEKH 2024-ben ismét társszervezője volt Magyarország meghatározó energetikai konferenciájának, az Energy Investment Fórumnak, mely rekord számú résztvevőt vonzott. A szakmai konferencia olyan fontos témákat érintett, mint az energiapiacok árkonszolidációja, a beépített fotovoltaikus kapacitások teljesítménynövekedése, a meglévő hálózatok kihasználtságának növelése és a MEKH energetikai szabályozási tesztkörnyezettel kapcsolatos tervei. A konferencián a Hivatal vezetői, szakértő munkatársai előadásaikban és a kerekasztal-beszélgetések résztvevőiként fejtették ki véleményüket az energetikai ágazatokat érintő legfontosabb témákról.

16.2. Honlapok, közösségi felületek

A legfontosabb tájékoztatási platform 2024-ben is a Hivatal honlapja (mekh.hu) volt, ahol a látogatók első kézből jutottak hozzá a MEKH híreihez, az ágazatokat érintő aktuális információkhoz, adatokhoz, szakmai tartalmakhoz. A portált 2024-ben 64.589 felhasználó látogatta meg, összesen 544.433 oldalmegtekintést generálva.

Az energetikai audittal és az energetikai szakreferensi tevékenységgel foglalkozó szervezetek és az energiamegtakarítási intézkedési terv készítésére kötelezett közintézmények munkáját a MEKH az Integrált Energiahatékonysági Projekt keretében megújult energiahatékonysági honlapján (www.enhat.mekh.hu) megjelenő információk, tájékoztató anyagok segítségével támogatja. A frissített tartalmakkal megjelenő portál az energiahatékonysági kötelezettségi rendszerről és az elért megtakarítások bejelentéséről készült tájékoztató anyagok mellett hasznos tanácsokkal szolgál a felhasználók számára is.

A hagyományos média mellett a Hivatal a közösségi médiát is használja tájékoztató felületként: 2024-ben aktivitásaival a Facebook-on éves szinten 716.850 elérést, míg a LinkedIn-en 99.885 elérést produkált.

16.3. Kiadványok, riportok, publikációk

A MEKH 2023-as év számadatait feldolgozva elkészítette az alábbi energiastatisztikai kiadványokat:

- A magyar villamosenergia-rendszer 2023. évi adatai (a MEKH és a MAVIR közös online kiadványa);
- A magyar földgázrendszer 2023. évi adatai (a MEKH és az FGSZ közös online kiadványa);
- A magyar távhőszektor 2023. évi adatai (a MEKH és a MaTáSzSz közös online kiadványa).

A MEKH további tanulmányt jelentett meg A hidrogén és dekarbonizált gázpiaci csomag aktuális helyzete címmel a Magyar Hidrogén és Tüzelőanyag-cella Egyesület Hírlevelében. 2024-ben közzétette az engedélyköteles elektromos töltőberendezésekről, valamint a magyarországi megújulóenergia-felhasználás 2010-2022. évi alakulásáról szóló beszámolóit, továbbá publikálta negyedévente újonnan belépő háztartási méretű kiserőművekről szóló jelentését. Az év folyamán havi rendszerességgel adta közre földgáz- és villamos energia piacmonitoring riportjait, valamint nemzetközi ár-összehasonlító elemzéseit. Az engedélyesek beszámolói alapján értékelő jelentést tett közzé a villamosenergia-ellátás megbízhatóságáról és a villamosenergia-átvitel üzembiztonságáról.

MELLÉKLET

Rövidítések jegyzéke

ACER: Energiaszabályozók Együttműködési Ügynöksége (Agency for the Cooperation of Energy Regulators)

AIB: Származási garancia kibocsátásáért felelős szervezetek szövetsége (Association of Issuing Bodies)

CEER: Európai Energiaszabályozók Tanácsa (Council of European Energy Regulators)

EECS: European Energy Certificate System

ENTSO-E: Villamosenergia-piaci Átvitelirendszer-üzemeltetők Európai Hálózata (European Network of Transmission System Operators for Electricity)

ERRA: Energiaszabályozók Regionális Egyesülete (Energy Regulators Regional Association)

Eurostat: az Európai Unió statisztikai hivatala

FE (felhasználói egyenérték): olyan mutatószám, amely a víziközmű-szolgáltatást igénybe vevő felhasználók számosságát – víziközmű-szolgáltatási ágazatonként, a felhasználók kapacitásigényeire is figyelemmel – egységesen fejezi ki

FEF: Felhasználói Elégedettségi Felmérést

FGSZ: Magyar Földgázszállító Zrt.

GET: a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény

GET Vhr.: a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. törvény rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 19/2009. (I. 30.) Korm. rendelet

Hivatal: Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (MEKH)

HMKE: háztartási méretű kiserőmű

HTM: magyarországi hosszú távú villamosenergia-termelési és termelőikapacitás-lekötési megállapodások

HUPX: HUPX Magyar Szervezett Villamosenergia-piac Zrt.

Ht: 2012. évi CLXXXV. törvény a hulladékról

IEA: Nemzetközi Energia Ügynökség (International Energy Agency)

KÁT: a 389/2007. Korm. rendelet szerinti kötelező átvételi rendszer

Lrtv.: 2012. évi CLXVI. törvény a létfontosságú rendszerek és létesítmények azonosításáról, kijelöléséről és védelméről

MATÁSZSZ: Magyar Távhőszolgáltatók Szakmai Szövetsége

MAVIR: MAVIR Magyar Villamosenergia-ipari Átviteli Rendszerirányító Zrt.

METÁR: a megújuló energiaforrásból termelt villamos energia 2017. január 1-jén bevezetett működési támogatási rendszere; részét képezi a kötelező átvétel

METÁR-KÁT: a METÁR keretében működő kötelező átvételi rendszer

OSAP: Országos Statisztikai Adatfelvételi Program

TAR NC: Az összehangolt földgázszállítási tarifaszerkezetekre vonatkozó üzemi és kereskedelmi szabályzatot létrehozó 460/2017/EU rendelet

Tszt.: a távhőszolgáltatásról szóló 2005. évi XVIII. törvény

Tszt. Vhr.: a távhőszolgáltatásról szóló 2005. évi XVIII. törvény végrehajtásáról szóló 157/2005. (VIII. 15.) Korm. rendelet

VET: a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény

VET Vhr.: a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 273/2007. (X. 19.) Korm. rendelet

Vksztv: 2011. évi CCIX. törvény a víziközmű-szolgáltatásról

A Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal
Országgyűlési beszámolója, 2024

Felelős kiadó: dr. Juhász Edit elnök

1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 52.
Központi telefonszám: (+36-1) 459-7777
Központi e-mail-cím: mekh@mekh.hu
Honlap: www.mekh.hu

MEKH
Magyar Energetikai és
Közmű-szabályozási Hivatal